

Medlemmer i Fauske kommunes kontrollutvalg

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Møtedato: Torsdag, 10. september 2020 kl 09.00

Møtested: Møterom Finneidfjellet, Administrasjonsbygget

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
21/20	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 8. juni 2020
22/20	Redegjørelse fra administrasjonen: Status for kommunens økonomiske situasjon
23/20	Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023
24/20	Bestilling av forvaltningsrevisjon Økonomistyring
25/20	Rapport forvaltningsrevisjon: OPPFØLGING Iris Salten IKS – Selvkost og Offentlige anskaffelser
26/20	Reglement for Fauske kontrollutvalg
27/20	Budsjett for kontroll og tilsyn 2021
28/20	Høring – utredning av omdanning og utvidelse av Salten kontrollutvalgsservice
29/20	Revisors vurdering av egen uavhengighet
30/20	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
31/20	Eventuelt

Eventuelle forfall bes meldt leder eller sekretariat (470 37 452)

Valnesfjord, 3. september 2020

Jørn Stene (s)
Leder kontrollutvalget

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Kopi sendes: Ordfører, rådmann, Salten kommunerevisjon IKS,
varamedlemmer i kontrollutvalget til orientering

SAK 21/20

Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 8. juni 2020

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
10.09.2020

Vedlegg:

- Protokoll fra kontrollutvalgets møte 8. juni 2020

Bakgrunn for saken:

Protokoll fra foregående møte i kontrollutvalget legges frem for godkjenning.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 8. juni 2020 godkjennes.

Inndyr, 3. september 2020

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

PROTOKOLL – FAUSKE KONTROLLUTVALG

Møtedato: Mandag, 8. juni 2020 kl. 09.00 – 12.15

Møtested: Kommunestyresalen, Fauske.

Saksnr.: 15/20 – 20/20

Til stede:

Jørn Stene, leder
Gisela Hansen Gulstad, nestleder
Kristin Setså
Gunnar Bråthen
Richard Skagen

Forfall:

Ingen

Varamedlemmer:

Ingen

Øvrige:

Økonomisjef Kariann Sør Dahl, og
Regnskapssjef Mariann Monsen, sak 18/20
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Bjørn Vegard Gamst, og
Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Barbro Sakariassen, Salten kommunerevisjon IKS
Sekretær for kontrollutvalget Lars Hansen.

Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste til møtet ble godkjent.

Merknader:

Ingen merknader.

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
15/20	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 18. mai 2020
16/20	Rapport forvaltningsrevisjon: Offentlige anskaffelser
17/20	Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023
18/20	Årsregnskap Fauske kommune 2019 – uttalelse fra kontrollutvalget
19/20	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
20/20	Eventuelt

15/20 Godkjenning av protokoller fra kontrollutvalgets møte 18. mai 2020

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 18. mai 2020 godkjennes.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 18. mai 2020 godkjennes.

16/20 Rapport forvaltningsrevisjon: Offentlige anskaffelser

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Offentlige anskaffelser er forelagt kommunestyret i Fauske og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber rådmannen merke seg rapportens anbefalinger.
3. Kommunestyret vil særlig trekke frem

Omforent forslag til vedtak:

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Offentlige anskaffelser er forelagt kommunestyret i Fauske og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber rådmannen merke seg rapportens anbefalinger.
3. Kommunestyret vil særlig trekke frem og slutter seg til revisors anbefalinger, og hvor ordet «bør» skiftes ut med ordet «skal» i anbefaling 5-8.
 - 1) Fauske kommune skal sørge for å skrive anskaffelsesprotokoll i henhold til anskaffelsesforskriften.
 - 2) Fauske kommune skal sørge for å kunne dokumentere en beregning av anslått anskaffelsesverdi for alle sine anskaffelser i henhold til anskaffelsesforskriften.
 - 3) Fauske kommune skal sørge for å kunne dokumentere skatteattest før kontraktsinngåelse i henhold til anskaffelsesforskriften.

- 4) Fauske kommune skal sørge for å kunne dokumentere egenerklæring og dokumentasjonsbevis i alle saker i henhold til anskaffelsesforskriften.
- 5) Fauske kommune skal sørge for å kunne dokumentere en begrunnelse for alle unntak fra regelverket om offentlig anskaffelse.
- 6) Fauske kommune skal lagre dokumentene for sine anskaffelser systematisk og samlet.
- 7) Fauske kommune skal dokumentere en begrunnelse dersom de ved vesentlig overstigelse av anskaffelsesverdien ikke kjører ny konkurranse.
- 8) Fauske kommune skal sørge for at habilitetsvurderingen kan dokumenteres.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak (innstilling til kommunestyret) :

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Offentlige anskaffelser er forelagt kommunestyret i Fauske og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber rådmannen merke seg rapportens anbefalinger.
3. Kommunestyret vil særlig trekke frem og slutter seg til revisors anbefalinger, og hvor ordet «bør» skiftes ut med ordet «skal» i anbefaling 5-8.
 - 1) Fauske kommune skal sørge for å skrive anskaffelsesprotokoll i henhold til anskaffelsesforskriften.
 - 2) Fauske kommune skal sørge for å kunne dokumentere en beregning av anslått anskaffelsesverdi for alle sine anskaffelser i henhold til anskaffelsesforskriften.
 - 3) Fauske kommune skal sørge for å kunne dokumentere skatteattest før kontraktsinngåelse i henhold til anskaffelsesforskriften.
 - 4) Fauske kommune skal sørge for å kunne dokumentere egenerklæring og dokumentasjonsbevis i alle saker i henhold til anskaffelsesforskriften.
 - 5) Fauske kommune skal sørge for å kunne dokumentere en begrunnelse for alle unntak fra regelverket om offentlig anskaffelse.
 - 6) Fauske kommune skal lagre dokumentene for sine anskaffelser systematisk og samlet.
 - 7) Fauske kommune skal dokumentere en begrunnelse dersom de ved vesentlig overstigelse av anskaffelsesverdien ikke kjører ny konkurranse.
 - 8) Fauske kommune skal sørge for at habilitetsvurderingen kan dokumenteres.

17/20 Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget ber revisor utarbeide prosjektplan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon(velges i møtet). Med forbehold om kommunestyret sitt vedtak i saken, behandler utvalget prosjektplanen og foretar bestilling i møte i juni 2020.

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023 med følgende prioriterte tema for forvaltningsrevisjon:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.

Kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer og omprioriteringer i planene, samt til å kunne definere og avgrense konkrete prosjekter innenfor de utvalgte områdene i planen.

Omforent forslag:

Behandlingen av planen utsettes til neste møte. Kontrollutvalget ber revisor legge frem prosjektplan for forvaltningsrevisjon med tema Økonomistyring i samme møte.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Behandlingen av planen utsettes til neste møte. Kontrollutvalget ber revisor legge frem prosjektplan for forvaltningsrevisjon med tema Økonomistyring i samme møte.

18/20 Årsregnskap Fauske kommune 2019 – uttalelse fra kontrollutvalget

Økonomisjef Kariann Sjørdahl og regnskapssjef Mariann Monsen møtte fra administrasjonen for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:

Til kommunestyret i Fauske:

Kontrollutvalgets uttalelse om Fauske kommunes årsregnskap for 2019.

Kontrollutvalget har i møte 8. juni 2020 behandlet Fauske kommunes årsregnskap for 2019.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 29. mai 2020, og rådmannens årsberetning for 2019. I tillegg har ansvarlig revisor og rådmannen supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger

Kontrollutvalget viser til at regnskapet er betydelig forsinket i forhold til tidligere års regnskap, og minner om kommunelovens bestemmelser om frist for avleggelse av regnskap.

Kontrollutvalget viser til at årsresultatet for resultatene er såpass mye forverret fra økonomimelding 2/ 2019 og frem til resultatet foreligger. Utvalget ser behov for en bedret og mer realistisk økonomirapportering

Kontrollutvalget gjør kommunestyret oppmerksom på at revisors beretning inneholder et forbehold om budsjett, fordi investeringsbudsjettet ikke er regulert som et ettårig budsjett i henhold til kommunelovens krav.

Kontrollutvalget mener at presentasjon av årsregnskapet med tilhørende spesifikasjoner og noter samt rådmannens årsberetning, tilfredsstiller brukernes informasjonsbehov og gir et riktig inntrykk av Fauske kommunes aktivitet i 2019.

Kontrollutvalget har merket seg at årsregnskapet for 2019 viser et merforbruk med kr 46.369.618,79. Utvalget er ikke kjent med forslag til inndekning av dette.

Ut over ovennevnte, og det som fremgår av saksfremlegget til kontrollutvalget i regnskapssaken og revisjonsberetningen av 29. mai 2020, har kontrollutvalget ikke merknader til Fauske kommunes årsregnskap for 2019.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Til kommunestyret i Fauske:

Kontrollutvalgets uttalelse om Fauske kommunes årsregnskap for 2019.

Kontrollutvalget har i møte 8. juni 2020 behandlet Fauske kommunes årsregnskap for 2019.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 29. mai 2020, og rådmannens årsberetning for 2019. I tillegg har ansvarlig revisor og rådmannen supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger

Kontrollutvalget viser til at regnskapet er betydelig forsinket i forhold til tidligere års regnskap, og minner om kommunelovens bestemmelser om frist for avleggelse av regnskap.

Kontrollutvalget viser til at årsresultatet for resultatene er såpass mye forverret fra økonomimelding 2/ 2019 og frem til resultatet foreligger. Utvalget ser behov for en bedret og mer realistisk økonomirapportering

Kontrollutvalget gjør kommunestyret oppmerksom på at revisors beretning inneholder et forbehold om budsjett, fordi investeringsbudsjettet ikke er regulert som et ettårig budsjett i henhold til kommunelovens krav.

Kontrollutvalget mener at presentasjon av årsregnskapet med tilhørende spesifikasjoner og noter samt rådmannens årsberetning, tilfredstiller brukernes informasjonsbehov og gir et riktig inntrykk av Fauske kommunes aktivitet i 2019.

Kontrollutvalget har merket seg at årsregnskapet for 2019 viser et merforbruk med kr 46.369.618,79. Utvalget er ikke kjent med forslag til inndekning av dette.

Ut over ovennevnte, og det som fremgår av saksfremlegget til kontrollutvalget i regnskapssaken og revisjonsberetningen av 29. mai 2020, har kontrollutvalget ikke merknader til Fauske kommunes årsregnskap for 2019.

19/20 Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Revisor orienterte:

- Regnskapsrevisjon: Etterlevelseskontroll Pasientregnskap. Frist for gjennomføring av kontrollen er utsatt til 15. september 2020. Revisor har bedt om kontaktperson hos kommunen for sine undersøkelser, men dette er ikke oppnevnt enda.
- Forvaltningsrevisjon: Oppfølgingsrevisjon Iris Salten IKS er ferdig, og blir klar til behandling i neste møte.

Sekretariatet orienterte:

- Om styremøte i Salten kontrollutvalgsservice i morgen, og at det legges opp til at utredning av endret organisering kommer på høring til kontrollutvalget høsten 2020.

20/20 Eventuelt

Gisela Hansen Gulstad tok opp at hun har fått en henvendelse med spørsmål om kontrollutvalget kan se på hvem som initierte bruk av politiet i forbindelse med Minas-saken. Utvalget finner ikke videre grunn til undersøkelser i saken.

Det fremkom ikke ytterligere saker til behandling.

Fauske, den 8. juni 2020

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Utskrift sendes: Kontrollutvalgets medlemmer, varamedlemmer, Fauske kommune v/ ordfører og rådmann, Salten kommunerevisjon IKS

SAK 22/20

Redegjørelse fra administrasjonen: Status for kommunens økonomiske situasjon

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
10.09.2020

Vedlegg:

- Fauske kommune: Økonomimelding 1/2020

Bakgrunn for saken:

I kontrollutvalgets virksomhetsplan for 2020 er det satt opp orientering om status for kommunens økonomi. Vedlagt saken er kommunens sist avlagte økonomimelding, som gjelder for perioden til og med 30.04.2020.

Kommunen har de to siste regnskapsårene hatt forholdsvis stort merforbruk i forhold til budsjett, hhv kr 27,4 mill (2018), og kr 46,4 mill (2019). For sist nevnte år sitt regnskap uttalte kontrollutvalget bl.a følgende:

Kontrollutvalget viser til at regnskapet er betydelig forsinket i forhold til tidligere års regnskap, og minner om kommunelovens bestemmelser om frist for avleggelse av regnskap.

Kontrollutvalget viser til at årsresultatet for resultatene er såpass mye forverret fra økonomimelding 2/ 2019 og frem til resultatet foreligger. Utvalget ser behov for en bedret og mer realistisk økonomirapportering

Kontrollutvalget gjør kommunestyret oppmerksom på at revisors beretning inneholder et forbehold om budsjett, fordi investeringsbudsjettet ikke er regulert som et ettårig budsjett i henhold til kommunelovens krav.

Merforbruk i regnskap 2019 har særlig vært knyttet til Helse og omsorg. I Økonomimelding 1/2020 rapporteres det bl.a følgende på dette området: «*Samhandlingsområdet Helse og omsorg vil i 2020 styre mot et merforbruk på 17 mill. kr. Mye av merforbruket skyldes manglende kapasitet til rask gevinstrealisering av endringer*»

For hjemmetjenestens del nevnes at *med de tiltakene som er iverksatt antas avdelingen å drifte i balanse fra og med september 2020.*

I forbindelse med at saken er satt på dagsorden er rådmannen, eller den rådmannen bemyndiger, bedt om å gi utvalget en gjennomgang av hovedtrekkene i dokumentet, med fokus på status for vedtatte tiltak i budsjett 2020. I tillegg at utvalget blir informert om utviklingstrekk i kommunens økonomi etter dato for 1. tertial 2020.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Inndyr, 3. september 2020

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

ØKONOMIMELDING 1/2020

Økonomimelding 1/2020 viser økonomisk status på kjente regnskapstall per 30.04.2020.

I økonomimeldingen inngår også obligatorisk rapportering om finansforvaltning i tråd med forskrift og finansreglement.

1.0 Resultatvurdering

Tabell 1 – Årsprognose 2020

	Reg. budsjett 2020	Periodisert budsjett 2020	Regnskap pr april 2020	Avvik pr april	Vurdert årsprognose	Forventet avvik
1 Politikk						
Politikk	8 293 438	3 169 262	3 254 848	85 586	8 293 438	-
Sum område: 1 Politikk	8 293 438	3 169 262	3 254 848	85 586	8 293 438	-
2 Administrasjon						
Rådmann stab	29 261 755	10 605 442	10 753 912	148 470	29 261 755	-
Sum område: 2 Administrasjon	29 261 755	10 605 442	10 753 912	148 470	29 261 755	-
3 Eiendom, plan og samfunnsutvikling						
Vei og gateløys	8 368 832	2 815 907	4 518 225	1 702 318	9 068 832	700 000
Fauske kommunale eiendommer	40 269 908	14 183 960	15 952 992	1 769 032	39 919 908	- 350 000
Plan og utvikling	7 102 051	2 575 533	2 789 339	213 806	6 752 051	- 350 000
Felles Eiendom, Plan og Samfunnsutvikling	1 155 333	410 576	405 602	- 4 974	1 155 333	-
Sum område: 3 Eiendom, plan og samfunnsutvikling	56 896 124	19 985 976	23 666 158	3 680 182	56 896 124	-
4 Oppvekst og kultur						
Skole	132 771 966	48 073 264	43 786 642	- 4 286 622	132 771 966	-
Barnehage	35 480 579	12 939 477	12 186 654	- 752 823	38 842 579	3 000 000
Barne og familie	38 698 244	13 116 146	13 248 163	132 017	38 998 244	-
Kultur	12 934 633	4 535 941	6 296 333	1 760 393	13 434 633	-
Oppvekst og kultur Felles	1 111 864	396 518	412 959	16 441	1 111 864	-
Sum område: 4 Oppvekst og kultur	220 997 286	79 061 346	75 930 751	- 3 130 595	225 159 286	3 000 000
5 Helse og omsorg						
Helse og omsorg felles	12 777 953	4 415 425	5 439 282	1 023 857	14 777 953	-
Institusjon	74 464 738	27 556 844	29 035 208	1 478 364	80 464 738	6 000 000
Hjemmetjenesten	99 902 612	35 738 896	39 809 898	4 071 002	109 902 612	10 000 000
Fauske storkjøkken	3 015 227	1 078 922	1 566 555	487 632	3 015 227	-
Helse	47 017 417	16 665 860	18 569 598	1 903 739	48 017 417	1 000 000
NAV	23 575 478	8 036 763	7 998 211	- 38 553	23 575 478	-
Sum område: 5 Helse og omsorg	260 753 425	93 492 711	102 418 752	8 926 041	279 753 425	17 000 000
7 Fellesområder						
Fellesområder	- 576 202 028	- 197 857 342	- 186 129 588	11 727 754	- 560 202 028	16 000 000
Sum område: 7 Fellesområder	- 576 202 028	- 197 857 342	- 186 129 588	11 727 754	- 560 202 028	16 000 000
TOTALT	-	8 457 395	29 894 834	21 437 439	39 162 000	36 000 000

Prognosen samlet for 2020 indikerer et merforbruk på 36 mill. kr. På driftssiden er det først og fremst Helse og omsorg som rapporterer betydelig merforbruk også etter 1. tertial 2020. Prognosen så langt i 2020 tilsier 17 mill. kr i merforbruk. Oppvekst og kultur rapporterer en prognose på 3 mill. kr i merforbruk.

Drift av enhetene hadde et merforbruk på 30,7 mill. kr i 2019, mens det i 2018 var et merforbruk på enhetene på 17,4 mill. kr. Totalt for kommunen indikerer prognosen en forbedring i 2020 på rundt 10 mill. kr sammenlignet med endelig resultat for 2019. For detaljer rundt driften av enhetene vises det til kapittel 3.

På fellesområdene utgjør særlig for lavt budsjettert pensjon et betydelig avvik i forhold til regnskap. Reduserte refusjoner for resurskrevende tjenester, lavere integreringstilskudd og stor inntektssvikt fra kvotekraft bidrar ytterligere til at forventet resultat blir betydelig svakere enn beregnet i budsjett. De økonomiske langtidseffektene koronapandemien vil få for skatteinntektene er vanskelig å estimere, men den siste prognosemodellene viser en mindreinntekt på skatt og ramme så langt i 2020. Totalt er prognosen for fellesområdene på 16 mill. kr i merforbruk.

Selv om prognosen totalt for kommunen er bedre sammenlignet med årsresultatet for 2019, er det fortsatt betydelig ubalanse i driften. Rådmannen vil igjen understreke at det ikke er gjort på ett år å få Fauske kommunes økonomi i balanse. Vi ser nå at omstrukturering innenfor skole gir effekt, men at det tar noe lenger tid enn forventet å oppnå tilsvarende effekt av omstilling innenfor pleie/omsorg. Disse prosessene er ikke i mål ved utgangen av 1. tertial 2020, og framover må det være fullt fokus på å få ut de beregnede effekter på disse områdene.

Som rådmannen påpekte i forbindelse med behandling av årsregnskapet for 2019, må det jobbes videre med rasjonaliseringstiltak/omstruktureringer innenfor hele organisasjonen i årene framover. Store investeringer gir økte rente- og avdragsbelastninger, som det må finnes rom for innenfor dagens drift. I budsjett 2020 vil det for første gang være full avdragsbelastning ved at det ikke er mulig å ha avdragsutsettelse, samtidig som kravet til minimumsavdrag forventes å slå inn i form av ekstra avdragsbetaling. På den positive siden er rentene rekordlave akkurat nå, og det forventes derfor at det som er avsatt til renter og avdrag i budsjett vil være dekkende på denne posten. Videre ser vi at vi mister inntekter både innenfor integrering og ressurskrevende tjenester. Dette gjør at det er et betydelig behov for ytterligere utgiftskutt. I en periode fremover må det forventes at alle ikke-lovpålagte tjenester reduseres til et minimum, ikke fordi det ikke er gode tjenester, men fordi kommunen rett og slett ikke har råd til å levere dem. Det blir avgjørende å finne riktig nivå på de lovpålagte tjenestene, for Fauske kommune har ikke råd til å levere mer enn det loven krever i de kommende årene.

1.2 Korona og kommunene

Regjeringens tredje krisepakke ifb. korona

I regjeringens tredje krisepakke som følge av koronapandemien er det en omtale av kommuneøkonomien. Omtalen tar utgangspunkt i Stortingets anmodningsvedtak om å kompensere kommunene og fylkeskommunene for urimelige virkninger av skattesvikt, inntektsbortfall og merutgifter i forbindelse med håndteringen av smittesituasjonen og endret økonomisk utvikling. Regjeringen viser videre til at de økonomiske konsekvensene for kommunesektoren av virusutbruddet vil bli betydelige, men at det per nå ikke er mulig å tallfeste konsekvensene. Regjeringen varslet derfor at de i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020 kommer tilbake til Stortinget med en samlet vurdering av de økonomiske konsekvensene for kommunesektoren av virusutbruddet, og vil fremme forslag til ytterligere tiltak for kommunene.

I krisepakken bekreftes det at staten legger opp til å kompensere kommunene og private barnehager/SFO/offentlig finansierte skoler for bortfall av inntekter fra foreldrebetaling ved stengning av barnehager og skolefritidsordningen (SFO) som følge av virusutbruddet. Regjeringen legger ikke opp til å kompensere for bortfall av kostpenger, og viser til at dette i hovedsak er utgifter som bortfaller ved stenging.

KS har laget et anslag for hva koronapandemien vil kunne bety for kommuneøkonomien, og disse viser at kommunene vil få inntektstap eller økte utgifter i størrelsesorden 14–19

milliarder kr. Usikkerheten knyttet til beregningene er stor, og den gjelder langs mange dimensjoner. Det har derfor vært nødvendig å gjøre en rekke forutsetninger. Varigheten av de strengeste smitteverntiltakene er et eksempel. Her er det lagt til grunn at disse blir opprettholdt i to måneder, og at det deretter blir en gradvis tilbakevending til det normale. Et annet forløp vil gi helt andre anslag for de kommunaløkonomiske konsekvensene.

I analysen KS har laget anslås det at skatteinntektene for kommunene vil reduseres med i størrelsesorden 5,3–6,7 mrd. kroner, en svikt KS har store forventninger om blir kompensert fra staten med de signaler Stortinget har gitt. For Fauske kommune vil en reduksjon i kommunenes samlede skatteinntekter med 5,3 mrd. kr, utgjøre en nedgang på 9,1 mill. kr i skatt og inntektsutjevning. Blir reduksjonen i kommunenes samlede skatteinntekter på 6,7 mrd. kr, vil Fauske kommune få reduserte skatteinntekter og inntektsutjevning med til sammen 11,5 mill. kr.

Som en oppfølging av løftet om at kommunene skal kompenseres for virkningen av skattesvikt og inntektsbortfall vedtok Stortinget å øke kommunenes rammetilskudd med 3,9 mrd. kr, der 3,75 mrd. kroner vil bli fordelt til kommunene etter den kommunale inntektsnøkkelen. KS har forstått dette vedtaket slik at bevilgningen vil bli fordelt med utgangspunkt i kommunenes kostnadsindeks i utgiftsutjevningen, og dette er for øvrig den samme fordelingsmekanismen som ble benyttet ved tilleggsbevilgningene til kommunene under finanskrisen i 2008/2009. Fauske kommune har fått utbetalt 6,775 mill. kr som følge av dette vedtaket.

Resterende 150 mill. kr av økningen i rammetilskuddet kommer som økning i skjønnsstilskuddet. Bevilgningen skal bidra til dekning av kommunenes utgifter til uforutsette hendelser knyttet til virusutbruddet, og til kommuner som har blitt rammet særskilt hardt av de samfunnsmessige konsekvensene av virusutbruddet. Dette kommer i tillegg til de 250 mill. kr i økt skjønnsramme til kommunene som Stortinget bevilget tidligere i mars. Fylkesmannen har fått i oppdrag å fordele de ca. 9 mill. kr som da ble tildelt Nordland fylke, og Fylkesmannen vil komme tilbake med nærmere informasjon om dette så snart det er avklart hvordan midlene bør fordeles. Fauske kommune har opprettet et eget prosjektnummer for ekstra utgifter knyttet til koronavirusutbruddet, og fører alle slike utgifter på samme prosjektnummer. Ved utgangen av april var det bokført 1,9 mill. kr på korona-prosjektet.

Revidert nasjonalbudsjett (RNB)

I forkant av revidert nasjonalbudsjett (RNB) har Stortinget bevilget 5,15 mrd. kr i kompensasjon til kommunene som følge av covid-19 (3,75 mrd. kr i generell kompensasjon, 1 mrd. kr for inntektsbortfall i skole og barnehage og 0,4 mrd. kr i skjønnsstilskudd). Bevilgningene på 3,75 og 1 mrd. kroner er innarbeidet i ny prognosemodell, mens skjønnsbevilgningen er innarbeidet med de beløpene som er utbetalt fra fylkesmennene.

Anslaget for skatt på inntekt og formue er i RNB 2020 redusert med 4,0 mrd. kr til 168,3 mrd. kr, som i hovedsak antas å være en følge av covid-19 pandemien. Prognosemodellen bygger på dette anslaget fra Finansdepartementet.

Regjeringen foreslår ingen ny generell kompensasjon til kommunesektoren knyttet til covid-19 i RNB, men det fremmes forslag om økte bevilgninger på 620 mill. kr knyttet til pandemien. Av disse kommer 150 mill. kr gjennom økt rammetilskudd begrunnet i behovet for tiltak rettet mot sårbare barn og unge. Midlene er foreslått tildelt kommunene med en særskilt fordeling, og det har derfor ikke vært mulig å innarbeide denne bevilgningen i prognosemodellen. Resterende 470 mill. kr gjelder øremerkede bevilgninger som ikke er en del av prognosemodellen.

Som følge av oppgaveendringer, nytt avtaleverk etc. foreslås rammetilskuddet i 2020 økt med 732 mill. kr som fordeler seg slik og er innarbeidet i prognosemodellen:

- 233,3 mill. kr knyttet til innføring av knekkpunkt på 1 000 listepasientinnbyggere i basistilskuddet til fastleger fra 01.05.2020.
- 33,3 mill. kr knyttet til at det etableres et grunntilskudd i tilskuddet til fastleger fra 1. mai 2020.
- 5 mill. kr (halvårseffekt) knyttet til innføring av lovregler om psykososialt barnehagemiljø og internkontroll i barnehagene.
- 460,3 mill. kr som følge av at overføring av skatteoppkrevingen til staten er utsatt til 01.11.2020 (reversering av uttrekk i statsbudsjettet 2020).

Krisepakke korona 29. mai 2020

Regjeringen har 29.05.2020 lagt fram en ny krisepakke, Prop 127 S (2019 – 2020) som følge av koronavirusutbruddet der flere av tiltakene har direkte eller indirekte betydning for kommuneøkonomien. Hovedinnholdet i proposisjonen oppsummeres nedenfor.

Det foreslås å øke verdsettelsesrabatten for aksjer og driftsmidler mv. og å øke den skattefrie fordelen ved kjøp av aksjer mv. i arbeidsgiverselskapet. Forslagene anslås samlet å redusere kommunenes inntekter fra formues- og inntektsskatt med om lag 550 mill. kroner i 2020. For å kompensere for bortfallet av skatteinntekter foreslås at post 60 Innbyggertilskudd økes tilsvarende, dvs. med 550 mill. kroner. Det sies ikke noe konkret i proposisjonen om hvordan økningen i rammetilskuddet vil bli fordelt. Det tas likevel sikte på å komme med en oppdatert prognosemodell så snart Stortinget har gjort sitt vedtak, der endring i skatteanslag og økt innbyggertilskudd er innarbeidet. Det vil da bli benyttet skattenivå per innbygger etter inntektsutjevning i 2019 som fordelingsgrunnlag, med mindre noe annet følger av Stortingets vedtak. Dette da det må antas at departementet vil søke å benytte en fordelingsnøkkel som best mulig kompenserer faktisk skattetautap i den enkelte kommune.

Skjønnsrammen for kommuner økes samlet med 500 mill. kr, og økningen er relatert til to saker:

- **Flom:** Det er varslet stor flom i mange deler av landet våren 2020 og det vil trolig likevel være behov for å kompensere kommunene for utgifter til gjenoppbygging av kritisk kommunal infrastruktur som følge av naturskade. Regjeringen foreslår derfor å øke bevilgningen til skjønnsmidler med 100 mill. kr. Det er i tillegg foreslått en økning i øremerket tilskudd knyttet til flom og skredforebygging, jf. nærmere omtale nedenfor.
- **Smittevern:** For å dekke utgifter til smittevern i kommunene foreslås det avsatt 400 mill. kr i Prop 127 S. Midlene, som fordeles av fylkesmennene, skal gå til kommuner med særlig store utgifter til smittevern, for eksempel innenfor omsorgstjenesten, barnehage eller skole. I tilknytning til smittevern kan det også legges til at det under bevilgningene til regionale helseforetakene vises til at disse foretar innkjøp av smittevernutstyr og beredskapslagring av legemidler som omfatter både den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten. Det anslås at smittevernutstyr tilsvarende om lag 800 mill. kr, som en midlertidig ordning i 2020, fordeles uten krav om betaling til kommunene.

Krisepakken inneholder diverse øremerkede tilskudd:

- Tilskudd til fylkeskommunenes arbeid med mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling til kommuner som er særlig hardt rammet av arbeidsledighet som følge av virusutbruddet.
- Vedlikehold, rehabilitering og oppgradering av bygg (omtale i eget avsnitt nedenfor).
- Tilskudd til fredede og verneverdige kirkebygg fra før 1850.

- Tilskudd til utredning, planlegging og gjennomføring av fysiske sikringstiltak mot flom og skred. Tiltakene vil sikre boliger, skoler, barnehager, sykehus, industribygg og infrastruktur mv.
- Økt bevilgning til ordningen Klimasats som skal fremme klimatiltak i kommuner og fylkeskommuner ved å støtte prosjekter som bidrar til reduserte utslipp av klimagasser og omstilling til lavutslippssamfunnet.
- Bevilgningen til desentraliserte studier for ansatte i omsorgstjenesten styrkes.
- Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere ved økt bevilgning til økt bruk av forlenget introduksjonsprogram for deltakere som er i slutfasen av programmet, bevilgningen til opplæring i norsk og samfunnskunnskap foreslås økt slik at tiden for personer som avslutter sin rett og plikt til opplæring i 2020 kan utvides med inntil 6 måneder, samt økt bevilgning til Jobbsjansen som er tiltak rettet mot hjemmевærende kvinner med innvandrerbakgrunn.

Belastningen på kommuneøkonomien som følge av koronavirusutbruddet er ikke fullt ut kompensert i det krisepakken som er kommet så langt. I proposisjonen heter det bl.a.: *«Regjeringen vil arbeide videre med å analysere og vurdere de økonomiske konsekvensene av virusutbruddet for kommunesektoren og vurdere hvordan kommunesektoren kan kompenseres for eventuelle ytterligere virkninger av virusutbruddet. Det vil blant annet bli nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra berørte departementer og KS som skal gi faglige vurderinger av de økonomiske konsekvensene som virusutbruddet har hatt for kommunesektoren.»*

Vedlikehold, rehabilitering og oppgradering av bygg

Regjeringen foreslår at det bevilges 2,5 mrd. kroner i et øremerket tilskudd til kommunene til vedlikehold, rehabilitering og oppgradering av bygg og anlegg. Formålet med bevilgningen er raskt å kunne stimulere sysselsettingen innen bygg- og anleggssektoren, og det vil bidra til å redusere vedlikeholdsetterlepet i kommunene. Bevilgningen er et engangstilskudd for 2020.

Regjeringen foreslår at tilskuddet gis til kommunene uten forutgående søknadsbehandling. Av tilskuddet foreslås 2 mrd. kroner fordelt etter innbyggertall, mens resterende 500 mill. kroner fordeles til kommuner med særlig høy arbeidsledighet.

Følgende retningslinjer stilles opp for anvendelsen av tilskuddet i proposisjonen:

- Tilskuddet skal nyttes til tiltak innen vedlikehold, rehabilitering og oppgradering av kommunale bygg og anlegg. Det kan også benyttes til tilsvarende tiltak som hører inn under kirkelig fellesråd, til mindre investeringer i nybygg/nyanlegg og til tiltak for tilrettelegging for besøk i sykehjem.
- Midlene skal brukes til prosjekter og tiltak som kommer i tillegg til allerede vedtatte prosjekter i kommunens opprinnelige, vedtatte årsbudsjetter for 2020.
- Prosjektene må være satt i gang i løpet av 2020.
- Det vil ikke stilles krav om kommunal egenandel på prosjektene som finansieres med tilskuddet.
- Revisor må attestere på at midlene har blitt brukt i tråd med forutsetningene.
- Ubrukte midler som følge av at tiltak ikke har blitt brukt i tråd med kriteriene, må tilbakebetales.
- Det legges opp til en særskilt rapportering om bruken av midlene til våren 2021.

Det kan likevel ikke utelukkes at det kan komme nærmere presiseringer når tilskuddet blir utbetalt.

2.0 Fellesområder

Tabell 2 – Netto forbruk og prognose fellesområder per 1. tertial 2020

	Reg. budsjett 2020	Periodisert budsjett 2020	Regnskap pr april 2020	Avvik pr april	Vurdert årsprognose	Forventet avvik
7 Fellesområder						
Fellesområder	- 576 202 028	- 197 857 342	- 186 129 588	11 727 754	- 560 202 028	16 000 000
Sum område: 7 Fellesområder	- 576 202 028	- 197 857 342	- 186 129 588	11 727 754	- 560 202 028	16 000 000

2.1 Fellesinntekter

Skatt og rammetilskudd

For beregning av skatt og rammetilskudd benyttes i utgangspunktet prognosemodellen til KS, som igjen bygger på anslag i Statsbudsjettet. I kommunens budsjett for 2020 er det lagt inn en forventning om 4 mill. kr høyere skatteinnfang enn hva som ligger i disse modellene. Dette er basert på erfaringstall fra tidligere år der det har vist seg at summen av skatt, rammetilskudd og inntektsutjevningen blir høyere enn det prognosemodellen etter statsbudsjettet har vist. Som følge av koronavirusutbruddet forventes det dessverre skattesvikt, slik at forutsetningen som er lagt til grunn i budsjettet ikke lenger er like realistisk.

I forkant av revidert nasjonalbudsjett (RNB) har Stortinget bevilget 5,15 mrd. kr i kompensasjon til kommunene som følge av covid-19 (3,75 mrd. kr i generell kompensasjon, 1 mrd. kr for inntektsbortfall i skole og barnehage og 0,4 mrd. kr i skjønnsstilskudd). Bevilgningene på 3,75 og 1 mrd. kroner er innarbeidet i ny prognosemodell, mens skjønnsbevilgningen er innarbeidet med de beløpene som er utbetalt fra fylkesmennene. Fauske kommune har fått utbetalt 6,775 mill. kr som følge av dette vedtaket.

Overføringen for kompensasjon av bortfall av foreldrebetaling i barnehage og SFO dekker ikke fullt ut kommunens inntektsbortfall etter at kompensasjon er utbetalt til de private barnehagene iht. retningslinjene. Fauske kommune fikk i alt overført 1,552 mill. kr, og av dette er 0,89 mill. kr overført til de private barnehagene.

Anslaget for skatt på inntekt og formue er i RNB 2020 redusert med 4,0 mrd. kr til 168,3 mrd. kr, som i hovedsak antas å være en følge av covid-19 pandemien. Prognosemodellen bygger på dette anslaget fra Finansdepartementet. Regjeringen foreslo ingen ny generell kompensasjon til kommunesektoren knyttet til covid-19 i RNB, men det fremmes forslag om økte bevilgninger på 620 mill. kr knyttet til pandemien. Av disse kommer 150 mill. kr gjennom økt rammetilskudd begrunnet i behovet for tiltak rettet mot sårbare barn og unge. Midlene er foreslått tildelt kommunene med en særskilt fordeling, og det har derfor ikke vært mulig å innarbeide denne bevilgningen i prognosemodellen. Resterende 470 mill. kr gjelder øremerkede bevilgninger som ikke er en del av prognosemodellen.

Som følge av oppgaveendringer, nytt avtaleverk etc. foreslås rammetilskuddet i 2020 økt med 732 mill. kr som fordeler seg slik og er innarbeidet i prognosemodellen:

- 233,3 mill. kr knyttet til innføring av knekkpunkt på 1 000 listepasientinnbyggere i basistilskuddet til fastleger fra 01.05.2020.
- 33,3 mill. kr knyttet til at det etableres et grunntilskudd i tilskuddet til fastleger fra 1. mai 2020.
- 5 mill. kr (halvårseffekt) knyttet til innføring av lovregler om psykososialt barnehagemiljø og internkontroll i barnehagene.
- 460,3 mill. kr som følge av at overføring av skatteoppkrevingen til staten er utsatt til 01.11.2020 (reversering av uttrekk i statsbudsjettet 2020).

De økonomiske langtidseffektene koronapandemien vil få for skatteinntektene er vanskelig å estimere, men den siste prognosemodellene viser en mindreinntekt på skatt og ramme på 2,2 mill. kr så langt i 2020. Dette forventes å endre seg i løpet av høsten 2020, og det knytter seg stor usikkerhet til hvor stor andel av den forventede skattesvikten som vil bli kompensert fra staten.

Eiendomsskatt

Med bakgrunn i fakturert beløp 1. termin, anslås det at inntektene fra eiendomsskatt vil bli ca. 1,5 mill. kr høyere enn budsjett i 2020.

Utbytte

Utbytte er budsjettert til 5 mill. kr i 2020. Utbytte er ikke endelig fastsatt ennå.

Konsesjonskraft

Netto inntekt på konsesjonskraft forventes å bli ca. 0,3 mill. kr lavere enn budsjett.

Kvotekraft

Strømprisen har stupt siden høsten 2019 og er nå på rekordlave nivåer historisk sett. Det forventes derfor en mindreinntekt på salg av kvotekraft på ca. 4 mill. kr i 2020.

Refusjon ressurskrevende tjenester

Inntekt forventes å bli noe lavere enn budsjett. Den forventede inntektssvikten er foreløpig beregnet til ca. 1,2 mill. kr. Dette skyldes at minst to brukere fra 2019 faller ut av ordningen. Om det kommer nye brukere inn i ordningen er det for tidlig på året til å si noe om.

Integreringstilskudd

I budsjettet er det lagt inn en forventet inntekt på integreringstilskudd på 14,3 mill. kr. Om budsjettmålet nås avhenger av hvor mange som bosettes i løpet av 2020. Dersom vi bosetter 10 får vi ca. 0,55 mill. kr mindre i tilskudd enn budsjettert. Årsaken er i hovedsak at vi ikke fikk bosatt 10 personer i 2019, som var en del av beregningen for 2020. Vi bosatte 8 personer i 2019.

2.2 Andre fellesområder

Tilskudd til private barnehager

Det forventes en mindreutgift på ca. 2 mill. kr i 2020 ift. budsjett.

Rente- og avdragsutgifter

Renter og avdrag forventes å bli i tråd med budsjett samlet sett.

Pensjonskostnader

Budsjett for pensjon bygger på prognose fra pensjonsleverandørene KLP og SPK. Første prognose for 2020 kom høsten 2019. Nye prognoser er presentert i februar (SPK) og april (KLP) 2020, men disse kan igjen endre seg i løpet av høsten 2020. Det er imidlertid skjedd en feil ved budsjetteringen av pensjonskostnader for 2020. Effekten av premieavviket er ikke

riktig behandlet. Dette medfører at samlet pensjonskostnad er budsjettert med ca. 13,6 mill. kr for lavt.

Tabell 3 – Endring pensjon som følge av oppdatert prognose

	Budsjett 2020	Ny prognose	Endring
PENSJON KLP FELLESORDNNING	47 659 235	50 567 756	2 908 521
PENSJONSINNSKUDD LÆRERE SPK	9 481 425	8 505 628	-975 797
PREMIEAVVIK PENSJON KLP	- 34 585 902	-24 057 874	10 528 028
AMORTISERING AV PREMIEAVVIK KLP	12 126 899	12 356 235	229 336
PREMIEAVVIK SPK	- 3 554 483	-2 648 810	905 673
PENSJONSPREMIE AFP	108 171	-	-108 171
PENSJON SYKEPLEIERE KLP	8 882 995	9 126 074	243 079
AMORTISERING PREMIEAVVIK SPK	- 81 529	-173 498	-91 969
TOTALT	40 036 811	53 675 511	13 638 700

3.0 Samhandlingsområder og driftsenheter

Tabell 4 – Netto forbruk og prognose per resultatenhets 1. tertial 2020

	Reg. budsjett 2020	Periodisert budsjett 2020	Regnskap pr april 2020	Avvik pr april	Vurdert årsprognose	Forventet avvik
1 Politikk						
Politikk	8 293 438	3 169 262	3 254 848	85 586	8 293 438	-
Sum område: 1 Politikk	8 293 438	3 169 262	3 254 848	85 586	8 293 438	-
2 Administrasjon						
Rådmann stab	29 261 755	10 605 442	10 753 912	148 470	29 261 755	-
Sum område: 2 Administrasjon	29 261 755	10 605 442	10 753 912	148 470	29 261 755	-
3 Eiendom, plan og samfunnsutvikling						
Vei og gatelys	8 368 832	2 815 907	4 518 225	1 702 318	9 068 832	700 000
Fauske kommunale eiendommer	40 269 908	14 183 960	15 952 992	1 769 032	39 919 908	350 000
Plan og utvikling	7 102 051	2 575 533	2 789 339	213 806	6 752 051	350 000
Felles Eiendom, Plan og Samfunnsutvikling	1 155 333	410 576	405 602	4 974	1 155 333	-
Sum område: 3 Eiendom, plan og samfunnsutvikling	56 896 124	19 985 976	23 666 158	3 680 182	56 896 124	-
4 Oppvekst og kultur						
Skole	132 771 966	48 073 264	43 786 642	4 286 622	132 771 966	-
Barnehage	35 480 579	12 939 477	12 186 654	752 823	38 842 579	3 000 000
Barne og familie	38 698 244	13 116 146	13 248 163	132 017	38 998 244	-
Kultur	12 934 633	4 535 941	6 296 333	1 760 393	13 434 633	-
Oppvekst og kultur Felles	1 111 864	396 518	412 959	16 441	1 111 864	-
Sum område: 4 Oppvekst og kultur	220 997 286	79 061 346	75 930 751	3 130 595	225 159 286	3 000 000
5 Helse og omsorg						
Helse og omsorg felles	12 777 953	4 415 425	5 439 282	1 023 857	14 777 953	-
Institusjon	74 464 738	27 556 844	29 035 208	1 478 364	80 464 738	6 000 000
Hjemmetjenesten	99 902 612	35 738 896	39 809 898	4 071 002	109 902 612	10 000 000
Fauske storkjøkken	3 015 227	1 078 922	1 566 555	487 632	3 015 227	-
Helse	47 017 417	16 665 860	18 569 598	1 903 739	48 017 417	1 000 000
NAV	23 575 478	8 036 763	7 998 211	38 553	23 575 478	-
Sum område: 5 Helse og omsorg	260 753 425	93 492 711	102 418 752	8 926 041	279 753 425	17 000 000
TOTALT	-	8 457 395	29 894 834	21 437 439	39 162 000	20 000 000

Årsprognose og forventet avvik er kommentert under hver enkelt enhet senere i kapittelet. Som tabellen viser er det innenfor hjemmetjeneste, institusjon og barnehage de største utfordringene ligger.

3.1 Oppvekst og kultur

Tabell 5 – Netto forbruk og prognose per 1. tertial 2020 for Oppvekst og kultur

	Reg. budsjett 2020	Periodisert budsjett 2020	Regnskap pr april 2020	Avvik pr april	Vurdert årsprognose	Forventet avvik
4 Oppvekst og kultur						
Skole	132 771 966	48 073 264	43 786 642	- 4 286 622	132 771 966	-
Barnehage	35 480 579	12 939 477	12 186 654	- 752 823	38 842 579	3 000 000
Barne og familie	38 698 244	13 116 146	13 248 163	132 017	38 998 244	-
Kultur	12 934 633	4 535 941	6 296 333	1 760 393	13 434 633	-
Oppvekst og kultur Felles	1 111 864	396 518	412 959	16 441	1 111 864	-
Sum område: 4 Oppvekst og kultur	220 997 286	79 061 346	75 930 751	- 3 130 595	225 159 286	3 000 000

Samhandlingsområdet oppvekst og kultur kan for 1. tertial i 2020 vise til et regnskapsmessig forbruk som er 8,35 millioner kroner lavere enn for samme periode i 2019, selv uten fratrekk for årlig lønns- og prisvekst. Dette har i hovedsak sammenheng med endret skolestruktur, samt god ressurs- og budsjett disiplin på enhetene.

Etter første tertial 2020 er mindreforbruket mellom periodisert budsjett og regnskap på ca. 3,1 mill. kr. Det er et bedre utgangspunkt for resten av året enn på samme tid i fjor, men samtidig ikke et nøyaktig bilde for den nåværende økonomiske situasjonen for området. Mange inntekter og utgifter gjennom året følger ikke en månedlig periodisering og gir derfor ulikt utslag på bunnlinja gjennom året.

På samme tid er det flere usikkerhetsfaktorer som preger driften i år enn for tidligere år. Korona-pandemien har hatt, og vil fortsatt ha, stor innvirkning på både utgifts- og inntektssiden for samhandlingsområdet. I hvilken grad dette kompenseres fra statlig hold, eller gjennom økte inntekter i andre og tredje tertial er det umulig å si noe sikkert om. Det gjør prognosetsettingen særdeles usikker. Det vil også være usikkerhet knyttet til effekten og gevinsten av alle tiltak som er vedtatt og som gjennomføres fortløpende.

Estimert årsprognose for samhandlingsområdet anslås foreløpig til ca. 3 mill. kr i merforbruk. Det jobbes over hele linja med en reduksjon av dette for de siste 8 månedene.

3.1.1 Skole

Prognose 31.12.2020

Vurdert årsprognose for grunnskole forventes å være i balanse. Det foreligger likevel utfordringer som kan ha betydning for resultatet. Regnskap per april viser mindre inntekter knyttet til foreldrebetaling SFO, og det sees i sammenheng med tapte inntekter pga. korona-pandemien, samt færre barn som benytter SFO-tilbudet sett opp mot budsjett. Det er mange som sier opp og/eller reduserer SFO-plassen i løpet av vårhalvåret, noe som påvirker både inntektene til kommunen samt utgiftene til bemanning. Det er vanskelig å redusere allerede tilsatt bemanning tilsvarende, og erfaring viser at barnetallet på SFO øker igjen ved oppstart

av nytt skoleår. Sykefraværet i skole ligger fortsatt høyt og generer behov for vikar, det samme gjelder lærere på videreutdanning.

Reduksjon i antall årsverk i skole fra august 2020 vil føre til mindre voksentetthet på skolene. Det kan medføre et økt behov for å dekke opp spesielle situasjoner rundt enkeltelever og grupper som det ikke er dekning for i budsjettet.

Status tiltak budsjett 2020

Nedenfor følger status for implementering av tiltak som ble vedtatt i forbindelse med budsjett 2020:

Tiltak	Status implementering
Vakanse Newtonlærer 8 måneder	Stilling som newtonlærer står vakant til oktober 2020.
Reduksjon pedagog- og assistentstillinger 11,7 årsverk fra 01.08.2020	Nedtrekk i antall stillinger til skole er justert gjennom ressurstilodelingsmodellen for skole. Nedtrekket er tatt inn gjennom naturlig avgang og permisjoner.
Økt inntekt/reduerte utgifter SFO (selvkostprinsipp)	Det er færre barn som benytter SFO enn antall lagt til grunn i budsjett, det har dermed ikke vært mulig å hente ut effekt i endring av oppholdsbetaling fra 01.01.2020.

- **Alternativt skoletilbud:** I K-sak 23/19 ble det vedtatt opprettet alternativt grunnskoletilbud for ca. 8 elever fra skoleåret 2020-21 i Fauske. Jf. vedtaket skulle tilbudet finansieres i budsjett 2020. Rådmannen fant ikke økonomisk dekning for finansiering av tilbudet i forslag til årsbudsjett for 2020. Tiltaket ble heller ikke vedtatt finansiert gjennom politiske endringer av rådmannens forslag.

3.1.2 Barnehage

Prognose 31.12.2020

Barnehagene og fellesområdet for barnehagene skal i utgangspunktet gå i balanse ved ordinær drift. Utfordringen ligger i at effekten av tiltaket med reduksjon av avdeling ved Valnesfjord barnehage ikke kan realiseres. Det vil påløpe driftsutgifter (lønn) som ikke er budsjettert. Konsekvensen er at prognosen for enheten må settes til et merforbruk på inntil 0,5 mill. kr.

Det er i forarbeidet med økonomimelding 1 og ved systematisk regnskapskontroll iverksatt i 2020 avdekket en budsjettert inntekt som er høyere enn det som kan forventes i løpet av året. Samlet sett har enhet barnehage budsjettert med 2,4 mill. kr for mye i inntekt. Et så stort beløp vil vanskelig kunne dekkes inn over året. Prognosen for barnehage samlet forventes å bli et merforbruk på 3 mill. kr i 2020.

Status tiltak budsjett 2020

Nedenfor følger status for implementering av tiltak som ble vedtatt i forbindelse med budsjett 2020:

Tiltak	Status implementering
Vestmyra barnehage – reduksjon med 1 avdeling	Barnehagen reduserer med 1 avdeling. Det forventes at de ansatte må beholdes for å kunne gi tilbud til barn som utredes om spesialpedagogisk hjelp.
Valnesfjord barnehage – reduksjon med 1 avdeling	Barnehagen kan ikke redusere kapasiteten pga. at hovedopptaket til barnehagene var større enn forventet.
Effekt av tiltak 1 og 2 i tilskudd private barnehager	Tilskudd til private barnehager vil bli noe redusert ved at Vestmyra barnehage reduserer ordinær drift. Ressurs til barn med spesialpedagogisk hjelp har ikke betydning for regnskapstallene som ligger til grunn for beregning av tilskudd til private barnehager.

3.1.3 Integrering

Prognose 31.12.2020

Regnskapet viser et avvik i utbetaling av integreringstilskudd, der det er utbetalt lavere tilskudd enn budsjettert. Fauske kommune har utgifter til kjøp av grunnskoleplass for voksne til Bodø kommune. Bakgrunnen er lavt elevtall i Fauske kommune, og opprettelse av eget tilbud i Fauske ville generert økte utgifter. Regnskapet viser noe økte utgifter til fastlønn for årets 4 første måneder for voksenopplæringen. Fra august 2020 vil voksenopplæringen redusere med én klasse, fra tre til to klasser. Dette er vedtatt i budsjett for 2020.

Fauske kommune har fortsatt forpliktelser knyttet til husleieavtaler inngått ved flyktningsstrømmen for en del år tilbake. Det arbeides aktivt med avslutning av leieforhold i de tilfeller kontraktene gir åpning for det.

Det er forventet at integreringsavdelingen skal gå i balanse for 2020.

Status tiltak budsjett 2020

Ingen tiltak i budsjett 2020.

3.1.4 Barn og familie

Prognose 31.12.2020

Prognose for Barne- og familieenheten er at man skal gå i balanse på ordinær drift, men det kan bli en utfordring at Familiens hus ikke er klar til innflytting som planlagt. Det vil påløpe 3–4 måneder med driftsutgifter (husleie, renhold og energi) som ikke er budsjettert. Enheten vil

ha vakanse i enhetslederstillingen i årets siste 6 mnd. Reduserte lønnsutgifter vil kompensere for tiltaket. Prognosen for enheten settes dermed til balanse.

Status tiltak budsjett 2020

Nedenfor følger status for implementering av tiltak som ble vedtatt i forbindelse med budsjett 2020:

Tiltak	Implementering
Akuttberedskap barnevern (ressurs avspasering)	Implementert.
Permisjon 20% saksbehandler PPT	Implementert.
Nedtrekk PPT	Vil bli implementert fra juli med forventet effekt.
Barnevern – redusert driftsutgifter ved flytting til Familiens hus	Vil ikke bli implementert som planlagt fordi innflytting i Familiens hus er utsatt til desember/januar og ikke høsten.
Familiesenter – reduserte driftsutgifter ved flytting til Familiens hus	Vil ikke bli implementert som planlagt fordi innflytting i Familiens hus er utsatt til desember/januar og ikke høsten.

3.1.5 Kultur

Prognose 31.12.2020

Korona-stenging av badeanlegg, idrettsanlegg og kino har medført store uforutsette endringer i driftsgrunnlaget for enheten. Bortfall av inntekter pga. korona-pandemien er kalkulert til kr 750.000 (årseffekt). Dette medfører også noe mindre driftsutgifter per 30.04. på kr 120.000.

Enhet Kultur ligger foreløpig an til et merforbruk for 2020. Forutsatt at resten av driftsåret går tilnærmet som normalt kan dette tas inn gjennom økte inntekter i årets siste 8 mnd., og foreløpig prognose sier dermed balanse for 2020. Hvis korona pandemien gir begrensninger gjennom større del av året kan enheten tape ytterligere inntekter og gå mot et merforbruk.

Bruken av vikarer må reduseres så langt det er mulig innenfor dagens driftsrammer/-volum. Fauske kino programmerer for flere store filmer som vil gi økte inntekter, forutsatt at det fra statlig hold gis tillatelse til bruk av alle stoler i salen.

Status tiltak budsjett 2020

Tiltak	Status implementering
Reduksjon 20 % stilling i biblioteket	Implementert (helårseffekt).
Fauske kino - økte billettpriser	Implementert (helårseffekt).
Fauske kulturskole - økte brukerbetaling	Implementert (helårseffekt).
Fauskebadet - endret driftsmodell	Vil bli implementert i forbindelse med ferieavvikling.
Sulitjelma Bad	Implementert. Badet er stengt per 1. mai.

3.2 Helse og omsorg

Tabell 6 – Netto forbruk per 1. tertial 2020 for Helse og omsorg

	Reg. budsjett 2020	Periodisert budsjett 2020	Regnskap pr april 2020	Avvik pr april	Vurdert årsprognose	Forventet avvik
5 Helse og omsorg						
Helse og omsorg felles	12 777 953	4 415 425	5 439 282	1 023 857	14 777 953	-
Institusjon	74 464 738	27 556 844	29 035 208	1 478 364	80 464 738	6 000 000
Hjemmetjenesten	99 902 612	35 738 896	39 809 898	4 071 002	109 902 612	10 000 000
Fauske storkjøkken	3 015 227	1 078 922	1 566 555	487 632	3 015 227	-
Helse	47 017 417	16 665 860	18 569 598	1 903 739	48 017 417	1 000 000
NAV	23 575 478	8 036 763	7 998 211	38 553	23 575 478	-
Sum område: 5 Helse og omsorg	260 753 425	93 492 711	102 418 752	8 926 041	279 753 425	17 000 000

Samhandlingsområdet Helse og omsorg vil i 2020 styre mot et merforbruk på 17 mill. kr. Mye av merforbruket skyldes manglende kapasitet til rask gevinstrealisering av endringer. Mye av administrativ- og lederkapasitet går med til å håndtere uforutsette hendelser, dermed forsinkes arbeidet med å sørge for at innsparinger og gevinster av omstillingsarbeidet realiseres i tilstrekkelig tempo. Det er særlig Hjemmetjenesten og Demensavdelingen som bidrar til merforbruket. Disse to avdelingen står for 17 mill. kr alene. Ved begge avdelingene er det iverksatt tiltak for å redusere merforbruket. I hele Pleie og omsorg vil vi fram til september i år redusere driften med 19 årsverk, noe som tilsvarer en helårseffekt på rundt 13 millioner kroner. Det vil fortsatt være behov for enten å tilføre sektoren midler, eventuelt ytterligere dra ned tjenestene både kvantitativt og kvalitativt. Samhandlingsområdet er per mars 2020, foruten drift i Paviljong 7, ferdig med den planlagte restruktureringen som kommer til å gi betydelige innsparinger i årene som kommer. I den planlagte neste fase vil en søke å optimalisere driften ytterligere både i forhold til innhold i tjenestene, prosessene rundt tildeling av tjenestene og utnyttelse av kapasitet. Samhandlingsområdet vil samtidig lukke avvik i områdene der det er påvist uforsvarlig drift av Fylkesmannen i Nordland med flere andre tilsyn.

Fauske kommune har søkt om deltakelse i forsøksordning med statlig finansiering av omsorgstjenestene. Søknaden er innvilget og vil bli behandlet i egen sak.

3.2.1 Institusjon

Prognose 31.12.2020

Institusjon består av:

- Helsetunet 1 – 30 somatiske langtidsplasser.
- Helsetunet 2 – 38 langtidsplasser til personer med demens og 2 avlastningsplasser til personer med demens.
- Moveien – 10 langtidsplasser somatikk og 2 avlastningsplasser somatikk. Stengt medio mars 2020.

Helsetunet 1, somatisk avdeling, drifter i henhold til plan og vedtatt budsjett innenfor sine rammer. Avdelingen er tilfredsstillende bemannet med lite fravær, og vil gå i balanse ved årets slutt.

Helsetunet 2, demensavdeling, har et merforbruk innenfor både faste og variable lønnsutgifter. Noe skyldes nødvendigheten av å sette inn ekstra ressurser på enkeltpasienter. Demensavdeling har økt sin kapasitet i antall senger. En analyse av mulige aktivitetsbaserte inntekter viser en underfinansiering av avdelingen på ca. 4,5 mill. kr. I tillegg

er lokalitetene avdelingen driver innenfor ikke optimale for dagens driftsform, pasientproblematikk og krav til effektiv og god drift. Det mangler implementering av trygghetsteknologi og alarmsystemer på 14 av pasientrommene i avdelingen.

Demensavdelingen vil uten tiltak ha et merforbruk på 6 mill. kr. Analysen som er gjort i forbindelse med statlig finansiering av omsorgstjenestene viser at avdelingen vil bli tilført 4,5 mill. kr i aktivitetsbasert tilskudd i ordningen sett i forhold til budsjett 2020. Det er rimelig å anta at avdelingen er underfinansiert samt at pleiefaktor er lav i forhold til pasientgruppen.

Foruten å søke å fremskynde implementering av velferdsteknologi i hele arealet til avdelingen er det tre tiltak som kan bidra til å balansere driften ved demensavdelingen:

1. Legge ned 5 plasser.
2. Overføre 2 avlastningsplasser til Korttidsavdelingen uten tilførsel av ressurser til Korttidsavdelingen. Legge ned 3 plasser ved demensavdelingen.
3. Overføre midler fra andre sektorer i størrelsesorden 4,5 millioner kroner.

Nedleggelse av plasser vil innebære en svært krevende situasjon for demente i Fauske kommune. Kommunen ligger på grensen til underdekning av plasser for heldøgns omsorg sett i lys av antall innbyggere over 80 år. Spesielt gjelder dette tilbudet både til hjemmeboende og pasienter med langtidsplass som er diagnostisert med en demenssykdom.

Kommunestyret har vedtatt at den gjennomsnittlige stillingsstørrelse på ansatte med deltidstillinger skal økes i Fauske kommune. Økt stillingsstørrelse må også ses i sammenheng med når arbeidsgiver har behov for bemanning. Turnusarbeid med en tradisjon med å arbeide hver tredje helg innebærer mindre stillinger. For å bøte på dette har partene inngått en avtale om en noe forhøyet kompensasjon for ansatte som arbeider mer av arbeidstiden sin lørdag og søndag enn hva som er vanlig i sektoren. Dette har en utgift, men avtalen reduserer bruk av vikarbyrå betydelig samt at lønnsmidler går til egne ansatte og ikke variabel arbeidskraft.

Utgifter til kost, medikamenter og medisinsk forbruksmateriell har økt mer enn forutsetningene i budsjettet.

Status tiltak budsjett 2020

Nedenfor følger status for implementering av tiltak som ble vedtatt i forbindelse med budsjett 2020:

Tiltak	Status implementering
Utsatt oppstart utvidet døgnavlastningstilbud	Moveien stengt mars 2020.

3.2.2 Hjemmetjenesten

Prognose 31.12.2020

Hjemmetjenesten er under store endringer både i forhold til organisering, arbeidsutførelse og hvilke tjenester som skal leveres. Siden våren 2019 er avdelingen driftet under svært usikre og lite forutsigbare forhold og med dårlige arbeidsbetingelser for å kunne realisere krav og forventninger om økt effektivisering og heving av kvalitet i tjenestene. Blant annet er to avdelinger slått sammen til en. Arbeidstilsynet har stengt lokalitetene til tjenesten og

avdelingen har gjennomført betydelige organisatoriske endringer de siste 12 månedene i den hensikt å etablere en mer effektiv tjeneste.

Hjemmetjenesten er blant annen sammen med NAV det siste sikkerhetsnettet i velferdsstaten. Når andre tjenester i kommunen eller spesialisthelsetjenesten endrer tilbudet sitt fanges dette ofte opp i de hjemmebaserte tjenestene. I tillegg til endringer i sine egne tjenester er hjemmetjenesten buffer for nedtrekket som er gjort på institusjonsområdet det siste året fram til medio mars 2020. Pasienter og brukere som tidligere ble overført institusjonsområdet eller paviljongene må nå få sine tjenester fra hjemmetjenesten. I en slik prosess vil det være en naturlig forsinkelse med tilpasninger av tjenestenivå og leveranser sett i forhold til de kravene som ligger i budsjettet for 2020. I forbindelse med søknaden om deltakelse i forsøksordningen med statlig finansiering av omsorgstjenestene er det gjort en analyse og beregning på hvor stort aktivitetstilskudd hjemmetjenesten mest sannsynlig vil få i ordningen. Med de forutsetninger som ligger i ordningen vil avdelingen mest sannsynlig motta 5,1 mill. kr mer enn hva budsjettet for 2020 tilsier.

I budsjettene for hjemmetjenesten er BPA-ordningen bakt inn. Mengde BPA-timer er utenfor hjemmetjenestens kontroll og de kan dermed ikke lastes for merforbruk innenfor denne ordningen. Det er varslet en betydelig økning av BPA fra høsten 2020. Dette er ikke medregnet i prognosen, da situasjonen er usikker.

Mengden av prosesser og endringer i hjemmetjenesten sett i sammenheng med tilgang på ledere og administrativt personell medfører en forsinket gevinstrealisering. Forsinkelsen skyldes at en ut fra kapasitetshensyn ikke er i stand til å kjøre prosesser og endringsarbeid i parallell, men må arbeide med et mindre sett av problemstillinger i sekvens. Etter plan skal alle planlagte endringer med gevinstrealisering være ferdig i løpet av august 2020. Da vil ny bemanningsplan være i bruk, og alle oppsigelser og termineringer av arbeidskontrakter vil være gjennomført.

Korttidsavdelingen drifter innenfor tildelt budsjett, og prognosen i Bua for 2020 vil være en drift i balanse.

Paviljong 7 er vedtatt lagt ned i 2019, men er fortsatt i drift. Det er den sisten paviljongen som er i drift. Beboerne er for friske på nåværende tidspunkt til å overføres til institusjon. De vil overføres når behovet for varig institusjonsopphold oppstår. Det er inntaksstopp på paviljongen slik at den over tid vil fases ut.

For Hjemmetjenesten er prognosen for 2020 et merforbruk på 10 mill. kr. Med de tiltakene som er iverksatt antas avdelingen å drifte i balanse fra og med september 2020. Tiltakene som er iverksatt er å ta ned antall fast ansatte til budsjettet nivå, redusere bruk av korttidskontrakter samt redusere merforbruk av variabel arbeidskraft. I tillegg avsluttes eller reduseres tjenester til enkeltbrukere for å redusere antall timer som skal leveres hver uke.

Samhandlingsområdet vil starte et arbeid med arbeidsprosess, standarder og prosedyrer for tildeling av tjenester samt oppfølging og kontroll av utførelsen av vedtak.

Status tiltak budsjett 2020

Nedenfor følger status for implementering av tiltak som ble vedtatt i forbindelse med budsjett 2020:

Tiltak	Status implementering
Avvikle drift Sagatun	Stengt 17.1 2020.

3.2.3 Helse

Prognose 31.12.2020

Prognosen for 2020 tilsier at enhet Helse mest sannsynlig vil få et merforbruk på 1 mill. kr på bakgrunn av følgende:

- Enhet Helse er en kostnadsdriver ved oppbemanning og omstrukturering av legetjenesten i forbindelse med korona-pandemien. Det må understrekes at usikkerheten her er stor, da det er uvisst hvordan dette vil forløpe i resten av 2020.
- Merutgifter ved kjøp og leie av utstyr i forbindelse med korona-pandemien.
- Økte utgifter for bakvakt på Indre Salten legevakt.
- Det er ved en inkurie falt ut to turnuslegestillinger i budsjett 2020. Konsekvensen av dette blir et netto merforbruk på ca. kr 600.000 etter tilskudd fra staten for turnusleger. Alle kommuner er pålagt å ta imot turnusleger.

De andre avdelingene i enhet Helse har marginale budsjetter som vil gå i balanse.

Status tiltak budsjett 2020

Nedenfor følger status for implementering av tiltak som ble vedtatt i forbindelse med budsjett 2019:

Tiltak	Status implementering
Stilling Miljø og habilitering	Gjennomført.

3.2.4 NAV

Prognose 31.12.2020

NAVs drift påvirkes i stor grad av behovet for sosialhjelp i befolkningen. Etter 1. tertial viser enhetens drift et lite mindreforbruk. I hovedsak forklares dette med at antall mottakere av sosialhjelp er redusert fra 171 til 169 personer sammenlignet med 2019. Antall personer med sosialhjelp som eneste inntektskilde (livsopphold) er redusert fra 66 i 2019, til 52 i 2020. Færre mottakere med livsopphold og reduserte utbetalinger til personer med flyktningbakgrunn bidrar til et positivt resultat. Færre deltakere i kvalifiseringsprogrammet fører også til reduserte utbetalinger.

Med utgangspunkt i forbruk etter første tertial forventes et årsresultat i balanse. Det understrekes at usikkerheten er svært stor. Mange permitterte og et vanskeligere arbeidsmarked er forhold som over tid vil føre til økt behov for sosialhjelp. Enheten har som en konsekvens av korona-pandemien forventet økt behov for sosialhjelp fra primo april. Økningen har imidlertid uteblitt. Dersom situasjonen på arbeidsmarkedet ikke raskt forbedres forventes en økning i behovet for sosialhjelp fra medio august.

Status tiltak budsjett 2020

Nedenfor følger status for implementering av tiltak som ble vedtatt i forbindelse med budsjett 2020:

Tiltak	Status implementering
Ikke justere sats for økonomisk sosialhjelp	Kommunal norm for økonomisk sosial er ikke justert i 2020. Statens veiledende norm er fortsatt lavere enn hva som er tilfelle i Fauske kommune. Som en konsekvens av at norm holdes i bero forventes besparelser i utbetaling av økonomisk sosialhjelp.

3.3 Eiendom, plan og samfunnsutvikling

Tabell 7 – Netto forbruk per 1. tertial 2020 for Eiendom, plan og samfunnsutvikling

	Reg. budsjett 2020	Periodisert budsjett 2020	Regnskap pr april 2020	Avvik pr april	Vurdert årsprognose	Forventet avvik
3 Eiendom, plan og samfunnsutvikling						
Vei og gatelys	8 368 832	2 815 907	4 518 225	1 702 318	9 068 832	700 000
Fauske kommunale eiendommer	40 269 908	14 183 960	15 952 992	1 769 032	39 919 908	- 350 000
Plan og utvikling	7 102 051	2 575 533	2 789 339	213 806	6 752 051	- 350 000
Felles Eiendom, Plan og Samfunnsutvikling	1 155 333	410 576	405 602	4 974	1 155 333	-
Sum område: 3 Eiendom, plan og samfunnsutvikling	56 896 124	19 985 976	23 666 158	3 680 182	56 896 124	-

Samhandlingsområdet Eiendom, plan og samfunnsutvikling består av Fauske kommunale eiendommer, Plan og utvikling samt VVA. Vinteren har vært krevende på mange måter. Det har vært ekstreme snømengder, samtidig som været har skiftet mye mellom kaldt og mildt. Derav har vi stort forbruk av både brøytetjenester og strøing. Korona-krisen kom også sterkt medvirkende inn i bildet, noe som gjorde at det ble en stor svikt i inntekter, blant annet på parkering. Parkeringsinntektene har en svikt på ca. kr 400 000–500 000,-. Pandemien har også gjort at andre inntekter som for eksempel byggesak, har hatt en markant inntektssvikt. Gjennomføring av tiltak vedrørende stillingsreduksjoner er utført, samt at konkurranse på næringsavfall er nå under evaluering. Begge disse tiltak gir reduksjoner i utgifter. Når korona-krisen er begynt å legge seg, ser vi allerede at det kommer inn flere bygge- og delingssøknader. I tillegg er det nå en klar økning i parkering i sentrum, noe som da vil gi mer normale inntekter for kommunen utover i året.

Etter å ha gjennomgått budsjett, status regnskap og prognose, ser vi det som en utfordring å komme i balanse på alle enhetene. Dette knytter seg til brekkasjer på maskinelt utstyr, samt en krevende vinter. Samhandlingsområdets enheter har så knappe budsjetter, at det er ytterst små hendelser som fører til merforbruk. Totalt sett jobber vi kontinuerlig med mulige innsparingspotensial, der vi har stort fokus på prioritering. Samlet sett for samhandlingsområdet søker vi å jobbe for å ta inn det estimerte merforbruk, og levere et regnskap i balanse. Dette fordrer at inntektssiden tar seg opp markant, noe vi ser konturene av i april og mai måned. Om det er mulig å kompensere fullt ut for denne inntektssvikten, er vanskelig å forutse før sommeren trer inn med betydelig større trafikk enn det har vært i vinter på parkering og bobilparkering.

Strategisk eiendomsforvaltning er en viktig faktor for å kunne redusere utgifter. Effektivisering av arealbruk som medfølger utgifter på ikke-virksomme areal, er viktig å ha et kontinuerlig

fokus på. Det er derfor sett på de areal som er mulig å kunne selge unna i løpet av året, og en avhendingsplan er utarbeidet for politisk behandling.

3.3.1 Vei og gatelys

Prognose 31.12.2020

På grunn av værforhold har årets brøytesesong vært mer kostnadskrevende enn normalt. Hvis en sammenligner med fjorårets brøytesesong viser årets sesong så langt et merforbruk på ca. kr 200 000,-. I tillegg oppstod det et motorhavari på veihøvelen som medførte en utgift på ca. kr 200 000,-. Disse ekstraavgiftene forklarer merforbruket i år sammenlignet mot 2019.

Fauske kommune leier inn private entreprenører til å utføre vintervedlikehold i Valnesfjord og Sulitjelma. Den fire-årige rammeavtalen for Sulitjelma gikk ut 1. mai 2020. Kommunen har lyst ut ny fire-årig rammeavtale der vinneren er kåret og ny avtale er signert. Ny avtale er kr 157 000,- dyrere per måned enn tidligere avtale. Med bakgrunn i at nettobudsjettet er redusert med kr 617 000,- samt at veiområdet blir påført merkostnader for vintervedlikehold i Sulitjelma for november og desember på kr 314 000,- vil utfordringen til å levere regnskap i tråd med budsjett 2020 bli krevende.

For å dekke inn vedtatt lavere nettobudsjett samt ekstra utgifter forbundet med økte utgifter av vintervedlikehold i Sulitjelma, vil enhet VVA som tidligere år kjøre en meget stram linje med hensyn til å holde aktivitet og utgifter til et minimum.

Med bakgrunn i at veiområdet har fått redusert veibudsjettet i 2020, uforutsett reparasjon på veihøvel, noe mer kostnadskrevende vintervedlikehold og dyrere rammeavtale for vintervedlikehold i Sulitjelma, anslås det at veiområdet ved årets slutt leverer et negativt resultat på ca. kr 700 000,-.

Status tiltak budsjett 2020

Nedenfor følger status for implementering av tiltak som ble vedtatt i forbindelse med budsjett 2020:

Tiltak	Status implementering
Asfaltering kommunale veier	Ikke utført på grunn av manglende finansiering
Utskifting gamle gatelysarmaturer til LED-gatelys	Under planlegging.
Produksjon grus Skyssevik – Fauske videregående skole	Ikke påbegynt på grunn av Korona-stengt skole
Parkeringsplass Kvalhornet	Ferdig regulert. Oppstart sommer 2020.
Asfaltering nytt boligområde Hauan.	Er satt i bestilling. Utføres til høsten 2020.
Kiss and ride sone Vestmyra skole/Idrettshall	Under regulering. Finansiering på plass, oppstart sommer/høst 2020.

3.3.2 Fauske kommunale eiendommer

Prognose 31.12.2020

Koronapandemien har medført store inntektstap på parkering, samt økte utgifter både på renhold og vedlikehold. En del forbruk av konsulenttjenester skal føres på prosjekt i løpet av året.

Prognosen for 2020 ser etter 1. tertial bra ut. Driftsbudsjett ser ut til å gi et mindreforbruk på kr 350 000,-, om det ikke dukker opp uforutsette hendelser i løpet av året.

Status tiltak budsjett 2020

Nedenfor følger status for implementering av tiltak som ble vedtatt i forbindelse med budsjett 2019:

Tiltak	Status implementering
Fauske kommunale eiendommer – nedtrekk administrative stillinger	Utført
Utlysning næringsavfall – konkurranseutsetting – oppstart 01.07.2020	Under evaluering

3.3.3 Plan og utvikling

Prognose 31.12.2020

For plan/utvikling er det alltid avvik tidlig på året. Avviket begrunnes med at det er lite inntekter de første månedene av året. Inntektene kommer fra mai og utover, men på grunn av koronavirusutbruddet er det usikkerhet i forhold til om inntektene blir like store som de to foregående årene, ettersom det er mindre aktivitet på nybygging i kommunen.

For å oppnå balanse ift. budsjett 2020 blir det å ha fokus på utgifter. Plan/utvikling har relativt lite driftsbudsjett, men det vil bli holdt igjen der det er mulig. Inntektene er avgjørende. Den siste tiden har det vært en markant økning i byggesaker til behandling, og det igjen har skapt kapasitetsproblem som kan bety tapte inntekter da vi ikke klarer å overholde saksbehandlingsfristene. Per dato er det kun 1,5 stillinger som er operative, den siste 100 % stillingen er i permisjon frem til 22. juli 2020. Plan/utvikling har også redusert bemanningen med 60 %, dette iht. budsjettvedtaket. Reduksjon ble gjeldende fra 31.03.2020, slik at vi håper at dette kan kompensere noe av inntektsbortfall og at vi dermed kan levere et resultat med et mindreforbruk på kr 350 000,-.

Sikring av gamle bygg Sulitjelma

Det ble i sak 015/19 vedtatt å utarbeide en tilstandsrapport på gamle bygg, herunder de gamle byggene som tilhører den gamle gruvedriften i Sulitjelma. Denne skulle være regulert inn i økonomimelding 1 i 2019. Våren 2019 var en ekstremt hektisk periode som gjorde at konkurransen ikke ble utlyst så tidlig som ønsket, i tillegg ble det tidlig vinter som igjen vanskeliggjorde en slik kartlegging. Denne tilstandsregistreringen må uansett skje på sommeren når snøen er forsvunnet, og det planlegges å gjennomføre denne sommeren 2020. Tilstandskartleggingen ble derfor utlyst som konkurranse vinteren 2020.

Fauske kommune er innmeldt i ROBEK, og Fylkesmannen skal dermed godkjenne alle låneopptak. Fylkesmannen har varslet at alle låneopptak som ikke er bidrar til å redusere

driftsnivået i kommunen ikke vil bli gitt prioritet. Rådmannen foreslår derfor å omdisponere fra tidligere vedtatte investeringsprosjekter for å få gjennomført tilstandskartleggingen. I investeringsposten «Riving/sanering gamle bygninger» er det en ramme på 1,6 mill. kr inkl. mva. i 2020-budsjettet. Det er tidligere omdisponert kr 600.000 til relokalisering av hjemmetjenesten. Rådmannen foreslår å omdisponere ytterligere kr 311.500 inkl. mva. fra denne posten til utarbeidelse av tilstandsrapport over gamle bygninger i Sulitjelma. Beløpet er i tråd med tilbudssummen etter gjennomført konkurranse.

Status tiltak budsjett 2020

Tiltak	Status implementering
Vaktordning vilt	Pågår.
Kjøp av oppmålingsutstyr	Utført.
Regulering Fortau Erikstad/badestrand (Trafikksikkerhetstiltak)	Påbegynt.
Kiss and ride sone ved Vestmyra skole (Trafikksikkerhetstiltak)	Påbegynt regulering.
Gatelys Tortenlia (Trafikksikkerhetstiltak)	Ikke påbegynt.
Gatelys Bådsvik (Trafikksikkerhetstiltak)	Ikke påbegynt.
Gatelys Einerveien (Trafikksikkerhetstiltak)	Ikke påbegynt.
Trafikksikkerhetstiltak Søbbesva	Ikke påbegynt.
Trafikksikkerhetstiltak Søbbesva, 3 stk. gangfelt m/gatelys, gangfelt krysset Løvgavelveien/E6 samt se på hva som kan gjøres med kryssløsningen Løvgavelveien/E6, samt trafikkteiling Løvgavelveien.	Påbegynnes i løpet av tidlig sommer.
Grunnundersøkelse sentrum	Ikke finansiering, utsettes til 2021.

3.4 Politikk

Tabell 8 – Netto forbruk per 1. tertial 2020 for Politikk

	Reg. budsjett 2020	Periodisert budsjett 2020	Regnskap pr april 2020	Avvik pr april	Vurdert årsprognose	Forventet avvik
1 Politikk						
Politikk	8 293 438	3 169 262	3 254 848	85 586	8 293 438	-
Sum område: 1 Politikk	8 293 438	3 169 262	3 254 848	85 586	8 293 438	-

Prognose 31.12.2020

Det forutsettes balanse ved årets slutt.

Status tiltak budsjett 2020

Nedenfor følger status for implementering av tiltak som ble vedtatt i forbindelse med budsjett 2020:

Tiltak	Status implementering
Salten regionråd – redusert tilskudd	Vil ikke kunne realiseres.

3.5 Rådmannens stab

Tabell 9 – Netto forbruk per 1. tertial 2020 for Rådmannens stab

	Reg. budsjett 2020	Periodisert budsjett 2020	Regnskap pr april 2020	Avvik pr april	Vurdert årsprognose	Forventet avvik
2 Administrasjon						
Rådmann stab	29 261 755	10 605 442	10 753 912	148 470	29 261 755	-
Sum område: 2 Administrasjon	29 261 755	10 605 442	10 753 912	148 470	29 261 755	-

Prognose 31.12.2020

Avvik i forhold til budsjett skyldes i hovedsak at kontingenter og lisensutgifter på IT-avdeling ikke er fordelt. Videre er det en god del inntekter som først inntektsføres helt på slutten av året. Vurdert årsprognose tilsier balanse ift. budsjett.

Status tiltak budsjett 2020

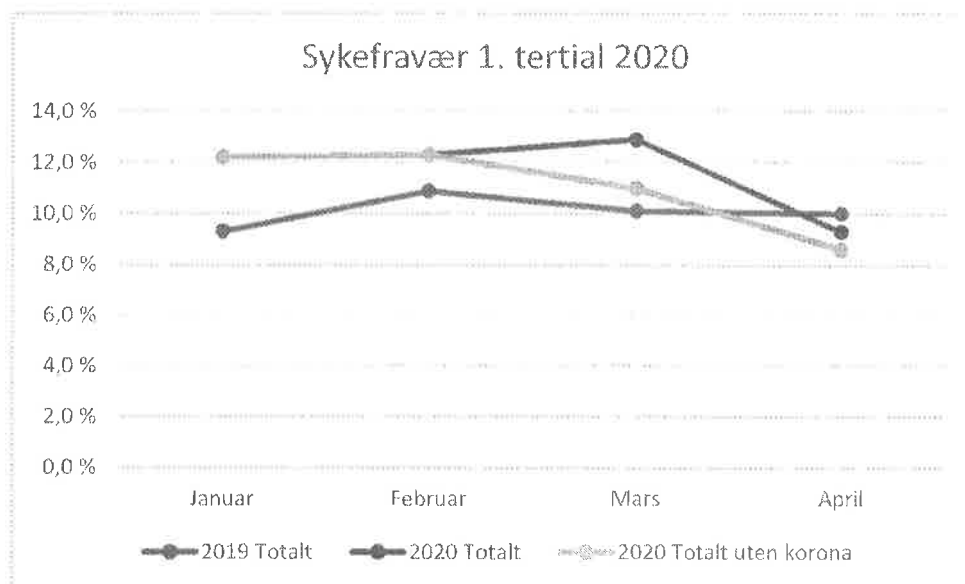
Nedenfor følger status for implementering av tiltak som ble vedtatt i forbindelse med budsjett 2020:

Tiltak	Status implementering
Reduksjon stillingsressurs HTV og HVO	Implementert.
Kutte velferdsmidler	Implementert.
Reduksjon kurs	Implementert.
Sentralbordløsning	Under arbeid.
RKK – redusert tilskudd	Implementert.

3.6 Sykefravær

Utviklingen i det totale sykefraværet i Fauske kommune sammenlignet med 2019:

- Gjennomsnittlig fravær 1. januar 2019 – 30.april 2019: 10,0 %
- Gjennomsnittlig fravær 1. januar 2020 – 30.april 2020: 11,7 %
- Gjennomsnittlig fravær 1. januar 2020 – 30. april 2020 uten Covid-19: 11,0 %

	Januar	Februar	Mars	April
2019 Totalt	9,3 %	10,9 %	10,1 %	10,0 %
2020 Totalt	12,2 %	12,3 %	12,9 %	9,3 %
2020 Totalt uten korona	12,2 %	12,3 %	11,0 %	8,6 %

12. mars 2020 ble det iverksatt strenge tiltak i forbindelse med COVID-19 pandemien. Vi ser at sykefraværet de to første månedene ikke er berørt av dette. Det er likevel en økning i januar 2020 på over 2 % sammenlignet med januar 2019, og 1,4 % for februar. Med Covid-19-pandemien ser vi at det totale sykefraværet har økt ytterligere i mars. Det er kun korttidsfraværet som har økt.

I april ligger det totale sykefraværet på 9,3 % (8,6 % uten Covid-19). Til sammenligning var sykefraværet 10 % i april 2019. Nedgangen vi ser i april kan være på grunn av de strenge smitteverntiltakene som er iverksatt nasjonalt samtidig som at den enkelte har økt fokus på god håndhygiene og på å beskytte seg selv. I tillegg har skoler og barnehager vært stengt og mange ansatte har hatt hjemmekontor, noe som har redusert smitterisiko for ikke bare Covid-19, men også andre virus- og bakteriesykdommer.

Totalt 2019 vs. 2020 - Samhandlingsområder

	2019	2020 u/Covid-19	2020 m/Covid-19	Endring u/Covid 19	Endring m/Covid-19
Helse og omsorg	10 %	10,3 %	10,8 %	+ 0,3 %	+ 0,8 %
Oppvekst/kultur	11,4 %	12,4 %	13,4 %	+ 1 %	+ 2 %
Rådmannens stab	8,2 %	9,5 %	9,5 %	+ 1,3 %	+ 1,3 %
Eiendom, plan og samfunnsutvikling	9,1 %	11 %	11,6 %	+ 1,9 %	+ 2,5 %

Det er økning på det totale sykefraværet i alle samhandlingsområdene.

4.0 Investeringer

Nedenfor følger status for investeringsprosjektene i Fauske kommune.

Eiendom

- **Valnesfjord skole og flerbrukshall:** prosjektet var ferdig innflyttet i januar 2019, da etter en lang utbedringsperiode i 2018 etter oppdaget konstruksjonssvikt. I etterkant av utbedringene er det gjort reklamasjonsarbeider i løpet av sommeren/høst 2019. Fauske kommune ligger i juridisk konflikt med prosjekteringsgruppen, og en beramning av rettsak vil sannsynlig komme i løpet av høst 2020. Sannsynlig kommer saken opp i løpet av vinter 2021.
- **Valnesfjord barnehage, ombygging og tilpasning underetasje:** Prosjektet har vært i prosjekteringsfase i deler av 2019, og det var kjørt en konkurranse der anbudssummen lå noe høyere enn forventet. Tilleggsfinansiering vedtatt politisk, men ikke av Fylkesmannen. Nødvendige midler til tilleggsfinansiering ble omdisponert fra kulturhusprosjektet da det vil være avgjørende å ferdigstille barnehagen for å kunne selge området Løkåsåsen. Oppstart ## og planlagt ferdigstilt ##.
- **Myrveien kommunal bolig:** Prosjektet har i tidligere fase hatt store utfordringer med omregulering og høringsfrister. Dette gjorde at prosjektet kom sent i gang, men forventes å være innflyttingsklart sommer 2020. Dette prosjektet sammen med Tareveien 18 er et løft for Fauske kommune i forhold til å få nye, moderne og tilpassede boliger. Prosjektet leveres noe over planlagt budsjettsum. Årsak er at det blir medtatt asfaltering av et større område enn først planlagt.
- **Familiens hus:** Prosjektet var gjenstand for et omfattende skisseprosjekt, og utsettelse i forhold til veldig lang saksbehandlingstid hos Arbeidstilsynet. Prosjektet forventes ferdig overlevert til jul i 2020.
- **Blålysbygg:** Prosjektet er igangsatt, men fremdriftsplan er ikke klar pga. sen oppstart da prosjektet måtte godkjennes av Fylkesmannen i Nordland. Estimert ferdigstilling 2022.
- **Skytebane Vestmyra:** Bygging av ny skytebane ved Fauske idrettshall, som del av kompensasjon for avtale med Valnesfjord skytterlag, der øvelsesskyting foregikk i gamle Vestmyra skoles bomberom. I budsjett 2020 er avtalen foreslått kompensert uten fullføring i regi Fauske kommune. Det er foreslått kompensasjon med en samlet verdi på MNOK 1,2 mill. kr inkl. prosjektunderlag, verdi av tomt samt tegninger. Ettersom Fauske kommune ikke vil ha eierskap til dette anlegget kan ikke ev. kompensasjon som utbetales finansieres med låneopptak.

- **Flytting av Vestmyra Hvit barnehage til Erikstad gamle skole:** Prosjektet skal nå starte opp med skisser og planløsning, deretter prosjekteres og lyses ut på anbud.
- **Riving gamle bygg:** Prosjekt lå opprinnelig inne med riving av paviljong 5 og 7. Det ble i april 2020 vedtatt å omdisponere kr 600 000,- inkl. mva. av rammen på 1,6 MNOK til ombygging/rehabilitering 1. etasje Helsetunet, i forbindelse med at Hjemmetjenesten skal flytte inn i 2 etasje. Rådmannen foreslår å omdisponere ytterligere kr 311 500,- inkl. mva. fra denne posten til utarbeidelse av tilstandsrapport over gamle bygninger i Sulitjelma. Beløpt er i tråd med tilbudssummen etter gjennomført konkurranse. Riving av paviljongene utsettes inntil videre.

Prosjekter innenfor vannområdet

- **Ny vannledning Symreveien:** Arbeidet er påbegynt. Forventes ferdig ca. 15. juni. Finansieres av årlig låneopptak på 7 MNOK på selvkostområdet for vann.
- **Ny vannledning Rognveien:** Ikke igangsatt. Forventet oppstart første del av juni. Finansieres av årlig låneopptak på 7 MNOK på selvkostområdet for vann.
- **Ny trykkøkningsstasjon Lund:** Søkt om dispensasjon fra reguleringsplan. Ikke ferdig behandlet. Forventet oppstart august/september. Finansieres av årlig låneopptak på 7 MNOK på selvkostområdet for vann.

Prosjekter innenfor avløpsområdet

- **Nytt avløp Rognveien:** Ikke igangsatt. Forventet oppstart første del av juni. Finansieres av årlig låneopptak på 3 MNOK på selvkostområdet for avløp.

Prosjekter innenfor gatelys

- **Utskifting LED-armaturer**
Under planlegging.

Prosjekter innenfor kommunale veier/parkeringer

- **Asfaltering kommunale veier:** Ikke igangsatt grunnet manglende finansiering.
- **Parkeringsplass Kvalhornet:** Ikke igangsatt. Forventet oppstart juni/juli. Finansieres av statlig tilskudd på inntil kr 293 000,-. Kommunens egenandel finansieres med inntil kr 279 000,-. Det er ikke avsatt midler til brøyting av parkeringsplassen på årets budsjett.
- **Kiss and ide Vestmyra skole:** Ikke påbegynt. Forventet oppstart august. Finansieres av statlig tilskudd og kommunal egenandel.
- **Lagerveien:** Arbeidet med å tilrettelegge vei, vann og avløp pågår. Framføring av vann og avløp er ferdig. Gjenstår grusing og asfaltering av vei samt gatelys. Egen finansiering kr 6,9 MNOK. Forventer å levere prosjektet innenfor tildelt ramme.
- **Produksjon av grus Skyssevik – Fauske videregående skole:**
Ikke igangsatt på grunn av koronakrisen. Tidligst oppstart til høsten (nytt skoleår).

5.0 Budsjettreguleringer driftsbudsjett

Det ikke tilgjengelige reserver i form av disposisjonsfond til å dekke opp det forventede merforbruket for 2020. Det foreslås derfor ingen budsjettreguleringer i driftsbudsjettet i økonomimelding 1, men eventuell regulering av budsjettet avventes til økonomimelding 2 høsten 2020.

I investeringsbudsjettet foreslås følgende regulering:

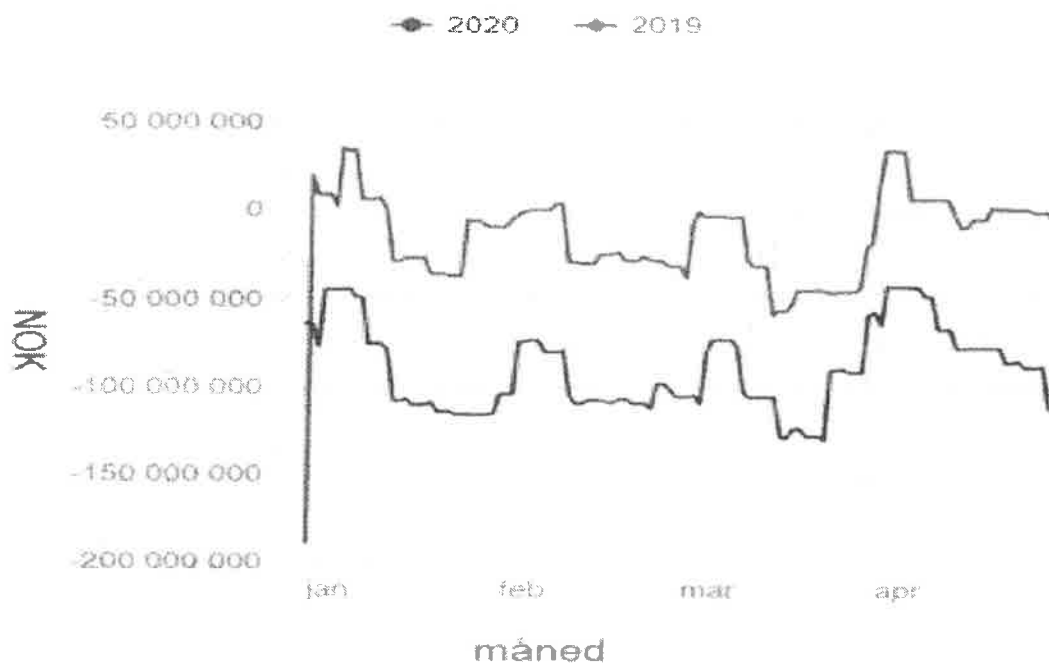
Tabell 10 – Forslag til budsjettregulering investering

D	Tilstandsrapport gamle bygninger Sulitjelma	311.500
K	Riving/sanering gamle bygninger	311.500

6.0 Finansforvaltning

6.1 Kortsiktig likviditet

Figur 2 – Kortsiktig likviditet hittil i 2020

Figuren ovenfor viser utvikling i likviditet hittil i 2020 sammenlignet med 2019.

Kommunens likviditet er som rådmannen har redegjort for tidligere, meget svak, og med en fortsatt negativ drift, forverres dette fra år til år. Ubrukte lånemidler har fungert som driftslikviditet, men etter hvert som de store utbyggingsprosjektene ferdigstilles, forverres likviditeten tilsvarende. Per 30.04.2020 var trekket på kassekreditten 4,9 mill. kr.

I september 2019 ble rammen på kassekreditten økt fra 140 mill. kr til 200 mill. kr. Dette var midlertidig inntil investeringslån for 2019 ble tatt opp i januar 2020. Rammen ble satt ned til 140 mill. kr igjen i januar 2020.

6.2 Langsiktig likviditet

I løpet av 2. tertial 2019 solgte Fauske kommune seg helt ut av aktiv forvaltning.

6.3 Gjeldsportefølje

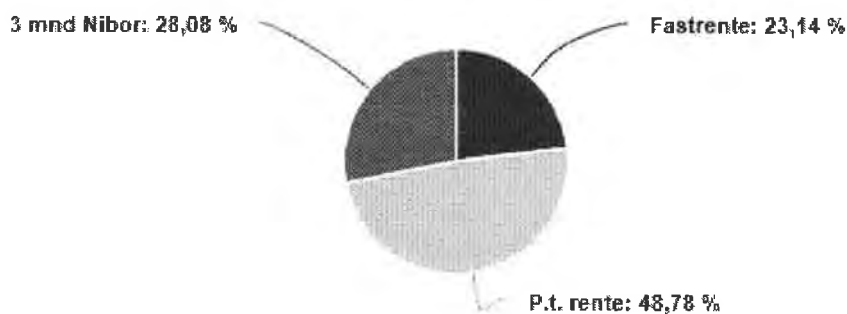
Kommunens langsiktige gjeld består nå av 11 lån i Kommunalbanken, samt 4 lån i KLP Banken. I tillegg har kommunen diverse lån i Husbanken til videre utlån.

Tabell 12 – Fordeling av gjelden per 30. april 2020

Långiver	Opprinnelig lånebeløp	Restgjeld etter termin	Gjeldende rente	Rentetype	Margin	Fastrente utføpsdato	Sluttdato
	1 724 594 635	1 408 900 394	1,8054%				
	425 057 000	394 888 040	2,2435%				
KommunalBanken	64 457 000	60 159 880	1,8800%	NIBOR3M	0,6000%		22.12.2042
KommunalBanken	62 900 000	60 803 330	1,9200%	NIBOR3M	0,6000%		21.12.2043
KommunalBanken	148 850 000	136 524 830	2,3400%	NIBOR3M	0,6000%		28.02.2056
KLP Kommunekreditt	148 850 000	137 400 000	2,4500%	NIBOR3M	0,7000%		25.02.2056
	536 364 635	330 320 130	1,9757%				
KommunalBanken	277 744 635	107 505 330	2,0038%	Fastrente		02.03.2022	03.06.2031
KommunalBanken	47 540 000	41 597 400	1,9600%	Fastrente		23.02.2022	23.02.2055
KommunalBanken	153 300 000	134 137 400	1,9600%	Fastrente		23.02.2022	23.02.2055
KommunalBanken	57 780 000	47 080 000	1,9700%	Fastrente		03.03.2022	03.03.2042
	763 173 000	683 692 224	1,4702%				
KommunalBanken	72 800 000	50 877 320	1,7145%	Ordinær p.t.			16.07.2040
KommunalBanken	100 000 000	62 719 280	1,9975%	Ordinær p.t.			06.12.2030
KommunalBanken	171 396 000	158 541 300	1,0892%	Ordinær p.t.			24.04.2057
KommunalBanken	81 882 500	79 291 300	1,6780%	Ordinær p.t.			04.06.2058
KLP	81 882 500	79 782 949	1,9278%	Ordinær p.t.			14.02.2058
KLP	45 474 000	44 052 938	1,4294%	Ordinær p.t.			19.12.2058
KLP Kommunekreditt	209 738 000	208 427 138	1,2960%	Ordinær p.t.			02.01.2060

På rentemøtet 6. mai 2020 besluttet Norges Bank å sette styringsrenten til null prosent. Sentralbanksjef Øystein Olsen uttalte i denne forbindelse at slik utsiktene og risikobildet nå vurderes, vil styringsrenten mest sannsynlig bli liggende på dagens nivå en god stund fremover. Norges Bank ser ikke for seg at styringsrenten vil bli satt ytterligere ned.

Figur 3 – Fordeling fast/flytende rente

Som figur 3 viser er 23 % av låneporteføljen sikret med fastrente. Dette utgjør ca. 330 mill. kr. Det betyr samtidig at de resterende 77 %, ca. 1,1 mrd. kr, er eksponert for renteendringer på kort sikt.

SAK 23/20

Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023

Saksgang:

Kontrollutvalget
Kontrollutvalget

Møtedato:

08.06.2020
10.09.2020

Vedlegg:

- a) Risiko- og vesentlighetsvurdering 2020

Bakgrunn:

Forvaltningsrevisjon er viktig i kommunens egenkontroll og dermed et redskap for de folkevalgtes kontroll med kommunens administrasjon og beslutningsgrunnlag.

Kommuneloven pålegger kontrollutvalget å utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon. Planen skal sikre at de gjennomføres forvaltningsrevisjon regelmessig, i et omfang som er i samsvar med kommunens størrelse, kompleksitet og risiko. Planen skal både dekke den virksomheten som skjer i kommunen selv og den virksomheten som drives av selskaper som kommunen har eierinteresser i.

For å sikre nyttige og målrettede forvaltningsrevisjoner skal planene baseres på en risiko og vesentlighetsvurdering for å finne ut på hvilke områder det er størst behov for forvaltningsrevisjon. Vurderingen skal på denne måten bidra til gode og nyttige forvaltningsrevisjoner.

Det er kontrollutvalget som har ansvaret for å se til at det utføres forvaltningsrevisjoner av virksomheten i kommunen og i selskaper som kommunen har eierinteresser i. Dette fremgår av kommuneloven §23-2 bokstav c og d som har følgende ordlyd:

«Kontrollutvalget skal påse at

...

c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i

d) Det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)»

Kommuneloven §23-3, første ledd, definerer forvaltningsrevisjon slik:

«Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.»

Kommuneloven «34-3, andre ledd og tredje ledd, omhandler plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og lyder som følger:

«Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.»

Det fremgår av bestemmelsen at plan for forvaltningsrevisjon skal dekke både virksomhet som drives av kommunen selv, og virksomhet som drives av selskaper som kommunen har eierinteresser i.

Kontrollutvalget skal utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon i løpet av det første året etter konstituering. Risiko- og vesentlighetsvurderingen skal være et grunnlag for kontrollutvalgets prioriteringer og angi hvilke områder det er størst behov for at det gjennomføres forvaltningsrevisjon og/eller eierskapskontroll, og som derfor bør være med inn i en plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Hensikten med vurderingen er at den skal identifisere mulige avvik eller svakheter i forvaltningen sett i forhold til økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Den gjennomførte risiko- og vesentlighetsvurderingen bygger på et faglig skjønn. Den endelige prioriteringen må imidlertid kontrollutvalget selv foreta, samtidig som de da også får mulighet for å komme med egne innspill, ut fra egne vurderinger av risiko og vesentlighet.

Arbeidsfordelingen mellom kontrollutvalget og revisjonen kan beskrives som en bestiller-/ utførermodell. Det vil si at kontrollutvalget bestiller oppdrag hos revisjonen, som leverer etter bestilling. Sekretariatet bistår kontrollutvalget i dette arbeidet både før og etter behandlingen, og vedtak er gjort.

Kommunens revisor, Salten kommunerevisjon IKS, har nylig vedtatt fordeling av ressurser til forvaltningsrevisjon (og eierskapskontroll) mellom selskapets eiere. I en veiledende beregning er det lagt til grunn at Fauske kommune skal få 780 timer til forvaltningsrevisjon / eierskapskontroll per år, altså 3 120 timer over en fireårsperiode.

Høsten 2020 legges det frem egen sak til kontrollutvalg og kommunestyre angående Plan for eierskapskontroll 2020-2023.

Vurderinger:

Det vises til innholdet i risiko- og vesentlighetsvurderingen.

Veiledende beregning fra revisor tilsier at Fauske kommune vil ha 780 timer per år disponibelt til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Omfanget av hver enkelt forvaltningsrevisjon kan variere. En forvaltningsrevisjon uten særskilt krevende problemstillinger bør kunne gjennomføres innenfor en ramme på 250 timer. Mer komplekse undersøkelser vil imidlertid kreve noe høyere timetall. Også gjennomføring av eierskapskontroll kan variere fra cirka 50 timer for enkle kontroller, men også her høyere timetall ved mer krevende undersøkelser. Forvaltningsrevisjoner som er felles for flere kontrollutvalg, fordeles med lik andel per utvalg. Med et såpass høyt timetall disponibelt vil det være rimelig å forvente 3 rapporter per år innen forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget ber revisor utarbeide prosjektplan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon(velges i møtet). Med forbehold om kommunestyret sitt vedtak i saken, behandler utvalget prosjektplanen og foretar bestilling i møte i juni 2020.

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023 med følgende prioriterte tema for forvaltningsrevisjon:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.

- 9.
- 10.
- 11.

Kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer og omprioriteringer i planene, samt til å kunne definere og avgrense konkrete prosjekter innenfor de utvalgte områdene i planen.

Behandling 8. juni 2020:

Omforent forslag:

Behandlingen av planen utsettes til neste møte. Kontrollutvalget ber revisor legge frem prosjektplan for forvaltningsrevisjon med tema Økonomistyring i samme møte.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Behandlingen av planen utsettes til neste møte. Kontrollutvalget ber revisor legge frem prosjektplan for forvaltningsrevisjon med tema Økonomistyring i samme møte.

Til behandling 10. september 2020:

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023 med følgende prioriterte tema for forvaltningsrevisjon:

1. Økonomistyring
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.

11.

Kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer og omprioriteringer i planene, samt til å kunne definere og avgrense konkrete prosjekter innenfor de utvalgte områdene i planen.

Inndyr, 3. september 2020

Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

Risiko- og vesentlighetsvurdering, Kontrollutvalget, Fauske, 2020

Jnr 20/xxx Ark 412 9.1

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
INNLEDNING	2
Risiko- og vesentlighetsvurderingens detaljeringsnivå	3
Hva er risiko og vesentlighet?	5
Kommunens overordnede mål	7
Aldersfordeling og befolkningsutvikling	8
Utvalgte nøkkeltall / sammenligning med KOSTRA-gruppe:	9
Risikovurdering med aktuelle tema for forvaltningsrevisjon	14
Funksjonsdyktig kommunalt folkestyre	14
Virksomhetsstyring	15
Eiendomsforvaltning og vern av verdier	18
Tjenesteyting – kvalitet, rettssikkerhet og produktivitet	19
Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon	25

INNLEDNING

Forvaltningsrevisjon er et viktig redskap for de folkevalgte kontroll med kommunens administrasjon og beslutningsgrunnlag. Kommuneloven (2018) pålegger kontrollutvalget å utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon. Planen skal sikre at det gjennomføres forvaltningsrevisjon regelmessig i alle kommuner, i et omfang som er i samsvar med kommunens størrelse, kompleksitet og risiko. Planen skal både dekke den virksomheten som skjer i kommunen selv og den virksomheten som drives av selskaper som kommunen har eierinteresser i.

For å sikre nyttig og målrettet forvaltningsrevisjon skal planen baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) for å finne ut på hvilke områder det er størst behov for forvaltningsrevisjon. Vurderingen skal altså bidra til god og nyttig forvaltningsrevisjon av kommunenes virksomhet. Sekretariatet har i dette arbeidet lagt til grunn NKRF sin Veileder for utarbeidelse overordnet analyse:

https://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/OA_Veileder.pdf

ROV og arbeidet med å utarbeide planen vil også bidra til at kontrollutvalget blir kjent med kommunens virksomhetsområder. Dette kan bidra til å gi utvalgsmedlemmene et styrket kunnskapsgrunnlaget for å ivareta sitt kontrollansvar.

Arbeidet med risiko og vesentlighetsvurderinger er viktig også utover det som gjelder valg av forvaltningsrevisjoner. ROV identifiserer langt flere risikoområder enn det kontrollutvalget har ressurser til å gjennomføre forvaltningsrevisjon av. ROV kan dermed brukes til å lage en helhetlig plan for kontroll og tilsyn i Fauske kommune, og oppsummerer et bredt spekter av kontrollaktiviteter.

Det kan være en utfordring å sikre at risiko- og vesentlighetsvurderingen er tilstrekkelig overordnet slik at kontrollutvalget får et oversiktsbilde av hele den kommunale virksomheten, samtidig som den går tilstrekkelig dypt til å danne et meningsfullt grunnlag for å utarbeide kontrollutvalgets plan for forvaltningsrevisjon. Det er ikke sekretariatets intensjon at ROV skal være uttømmende eller altomfattende. Til det er den kommunale hverdag for kompleks og omskiftelig.

I arbeidet med ROV er det viktig at kontrollutvalget prioriterer tid og ressurser, slik at utvalget får et godt grunnlag til å velge hvilke prosjekter som skal gjennomføres i perioden. Samtidig må utvalget sørge for at analysene dekker de viktigste områdene i kommunens virksomhet og eierskap.

Det er et mål at kontrollutvalget skal være aktivt involvert i prosessen, ikke minst når det gjelder vurdering og prioritering av kontrollaktiviteter som skal gjennomføres i planperioden.

Risiko- og vesentlighetsvurderingens detaljeringsnivå

Kommunelovens formål inneholder en del overordnede mål og føringer, bl.a at kommuner yter tjenester og driver samfunnsutvikling til beste for innbyggerne. Videre at kommuner skal være effektive, tillitsskapende og bærekraftige. Med dette som utgangspunkt kan kommunens virksomhet fra et overordnet perspektiv deles inn i følgende sju kategorier:

- legge til rette for et funksjonsdyktig kommunalt og fylkeskommunalt folkestyre
- yte tjenester til beste for innbyggerne
- drive samfunnsutvikling til beste for innbyggerne
- utøve offentlig myndighet
- være effektive
- være tillitsskapende
- være bærekraftige

Med dette som utgangspunkt kan vurdering av risiko og vesentlighet betraktes ut fra følgende sju perspektiver:

1. Fungerer det lokale folkestyret som forutsatt i kommuneloven?

Vurderingen kan her være knyttet til spørsmålet om: I hvilken grad realiserer administrasjonen vedtak fattet av folkevalgte organer? Er sakene som legges fram for folkevalgte organer tilfredsstillende utredet? Er krav til saksbehandling i forvaltningslov og offentleglov overholdt? Vurderingene kan også gjelde spørsmålet om sakene legges fram på en måte som er tilpasset de folkevalgte som målgruppe.

2. Produserer kommunen de tjenestene innbyggerne har krav på?

Dette punktet innbefatter den kommunale tjenesteproduksjonen og gjelder kommunens ytelser overfor innbyggerne. Kravet til de kommunale tjenestene finnes nedfelt i ulike lover og forskrifter. Her vil det innenfor rammen av en risiko- og vesentlighetsvurdering være aktuelt å vurdere om kommunens tjenestetilbud er forsvarlig, og om innbyggerne får de tjenestene de har krav på.

3. Driver kommunen samfunnsutvikling til beste for innbyggerne?

Dette punktet gjelder kommunens planverk som kommuneplan med samfunnsdel og arealdel og ulike delplaner. Bygger de ulike planene på et forsvarlig datagrunnlag og ser de langt nok fram? Blir innbyggerne involvert i planprosessene?

4. Utøver kommunen sin myndighet forsvarlig og i samsvar med loven?

Dette punktet går på hvordan kommunen utøver sin myndighet overfor tredje person. Forvalter kommunen sin myndighet på en god måte? Følges saksbehandlingsreglene og er saksbehandlingen forsvarlig?

5. Driver kommunen effektivt?

Dette punktet handler om å utnytte kommunens ressurser på best mulig måte med best mulig måloppnåelse.

6. Er kommunen tillitsskapende?

Her kan det være aktuelt å vurdere om kommunen har systemer for å sette i verk og følge opp tiltak for å sikre en høy etisk standard gjennom hele organisasjonen, både blant folkevalgte og ansatte for på den måten å skape tillit overfor kommunens innbyggere. Har kommunen etiske retningslinjer, er de kjent og blir de fulgt? Hvordan blir kommunens innbyggere møtt? Har kommunen satt i verk tiltak som skal motvirke misbruk av kommunens midler og korrupsjon?

7. Er kommunens drift bærekraftig?

Her vil risiko- og vesentlighetsvurderingen fokusere på kommunens virksomhet i et framtidrettet utviklingsperspektiv. Et sentralt spørsmål her er om kommunen har en beredskap i forhold til trender i befolkningsutviklingen og befolknings-sammensetningen. Et annet viktig spørsmål er om kommunen oppfyller de pliktene de er pålagt i regelverket på miljøområdet. Tar kommunen grep for å møte og motvirke konsekvenser av varslede miljø- og klimaendringer? Viktig er også antakelser om nærings- og konjunkturutvikling og utviklingen i andre forhold som antas å ha betydning for kommunen.

Med utgangspunkt i en slik inndeling av kommunens virksomhet kan det gjennomføres risiko- og vesentlighetsvurdering med ulik detaljeringsgrad. Vurderingen som sekretariatet gjennomfører er svært overordnet, områdene er trukket ned til en sektor og noen ganger på tjenestenivå. I hovedsak er risikoen identifisert i ulike kilder som f.eks.; kommunens egne plandokumenter, ROS-analyser, folkehelseprofilen, brukerundersøkelser der hvor dette er

publisert, tilsynsrapporter, forvaltningsrevisjonsrapporter, kommunens revisor, ordfører, representant fra opposisjonen og ikke minst rådmann / kommunedirektør.

Sekretariatet har også lagt til grunn egne erfaringer og kunnskap om kommunen.

Hva er risiko og vesentlighet?

Det er politisk og administrativ ledelse som har ansvaret for risikostyring i kommunen.

Kontrollutvalget bør ha et inntrykk av hvordan dette fungerer i egen kommune.

Kunnskapen om hvordan risikostyringen ivaretas, vil ha betydning for prioriteringen av tilsyn og revisjon, og er derfor relevant med tanke på risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon.

Vi ser på risiko i forhold til kommunens målsetting om å nå sine mål, ha en effektiv drift, god kvalitet og etterleve regelverket, og den styring og kontroll som foregår i kommunen for å sikre dette. I risikovurderingen skal det foretas en vurdering av hvilke **konsekvenser** det kan få, dersom den enkelte risikofaktor inntreffer, og **sannsynligheten** for at det vil skje. Når de ulike risikofaktorene, er identifisert og vurdert og vi kjenner hvilke risikoreducerende styrings- og kontrolltiltak som er iverksatt, må det foretas en vurdering av hvor vesentlig de ulike risikofaktorene er i forhold til kommunens målsettinger.

En risikomatrix kan benyttes som hjelpemiddel til vurdering av risiko, med gradering av **konsekvens** og **sannsynlighet**.

Sannsynlighet	Svært høy	Moderat	Høy	Høy	Svært høy
	Høy	Moderat	Moderat	Høy	Høy
	Moderat	Lav	Moderat	Moderat	Høy
	Lav	Lav	Lav	Moderat	Moderat
		Lav	Moderat	Høy	Svært høy
		Konsekvens			

Med **risiko** menes i denne sammenheng faren for at det kan forekomme avvik fra for eksempel regelverk, mål, vedtak og andre føringer som kommunen har satt for virksomheten. Risiko må vurderes innenfor alle kommunens tjenesteområder.

Formålet med analysen vil derfor være å avdekke mangler og svakheter som kan føre til avvik innenfor kommunens virksomhetsområder.

Med **vesentlighet** mener vi i denne sammenheng en samlet vurdering av alvorlighetsgraden i den trusselen som den enkelte risikofaktor representerer i forhold til kommunens måloppnåelse. Hvilken betydning vil det få dersom risikoen innen et gitt område blir en realitet i form av et faktisk avvik – hvor ille er det?

Dersom man har vurdert risikoen innen et gitt område til å være høy, samtidig som en vet at ledelsen ikke har iverksatt tiltak for å redusere risiko, og at det vil få stor negativ betydning dersom situasjonen blir en realitet, er det grunn til å vurdere området som vesentlig.

Vesentlighet, altså hva som har størst (negativ) påvirkning kan vurderes ut fra ulike perspektiver, og vesentlighetsgraden avhenger av hvilket perspektiv den som gjør vurderingen har. Virksomheten som drives i kommunene er omfattende og involverer mange ulike aktører med til dels ulike interesser i kommunens virksomhet. Ulike aktører med ulike ståsteder kan ha svært ulike oppfatninger av hva som er vesentlig – for hvem er det ille?

Vesentlighet kan derfor vurderes fra ulike perspektiver:

- Fra et økonomisk perspektiv, vurdert ut fra omfanget av et tjenesteområdes driftsutgifter sett i forhold til kommunens totale driftsutgifter.
- Fra et politisk perspektiv, vurdert ut fra hvilke tjenesteområder som har størst vesentlighet sett fra de folkevalgtes perspektiv. (Her vil oppfatningene av vesentlighet trolig variere mellom de politiske grupperingene.)
- Fra brukernes perspektiv, vurdert ut fra hva brukerne av kommunale tjenester anser som vesentligst.
- Fra et medarbeiderperspektiv, vurdert ut fra hva ulike medarbeidere innenfor et tjenesteområde anser som mest vesentlig.
- Fra et samfunns- og miljøperspektiv, vurdert ut fra hva som er mest vesentlig ved kommunens virksomhet sett i forhold til storsamfunnet og miljøet.

Det er ikke mulig på noe objektivt vis å måle ulike sektors og virksomhetsområders vesentlighet opp mot hverandre. Man måler ikke hva som er viktigst av f.eks. skole, eldreomsorg, vann og avløp, kultur osv. Men vurderingen er ment å bidra til at kontrollutvalget kan prioritere områder for forvaltningsrevisjon som er vesentlige, men altså ikke nødvendigvis den mest vesentlige. Over tid bør forvaltningsrevisjonen dekke en tilstrekkelig bred del av kommunens virksomhet.

Kommunens overordnede mål

(Kilde: Kommuneplanens samfunnsdel 2012-2025)

Fram mot år 2025 skal vi sammen videreutvikle Fauske, Valnesfjord og Sulitjelma til samfunn der det er:

- god folkehelse
- vekst i næringslivet
- vekst i folketall
- gode tjenester

Resultatoppnåelsen underveis i planperioden skal måles etter:

Folkehelse:

- Måles etter kriteriene i ny folkehelselov og Folkehelseundersøkelsen i Fauske kommune.

Stedsutvikling:

- Folketallsutvikling

Næringsutvikling:

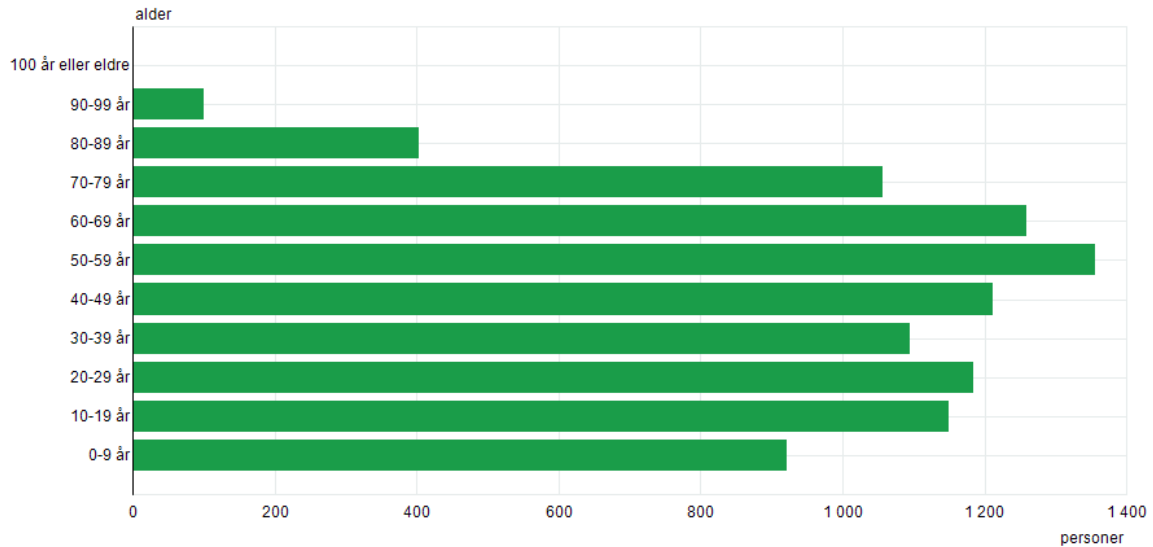
- Sysselsettingsutvikling
- Antall etableringer, fokus på eksisterende og nye etableringer
- Omsetningsutvikling/verdiskaping i bedriftene

Tjenesteyting:

- Kundetilfredshet med kommunens tjenesteyting

Aldersfordeling og befolkningsutvikling

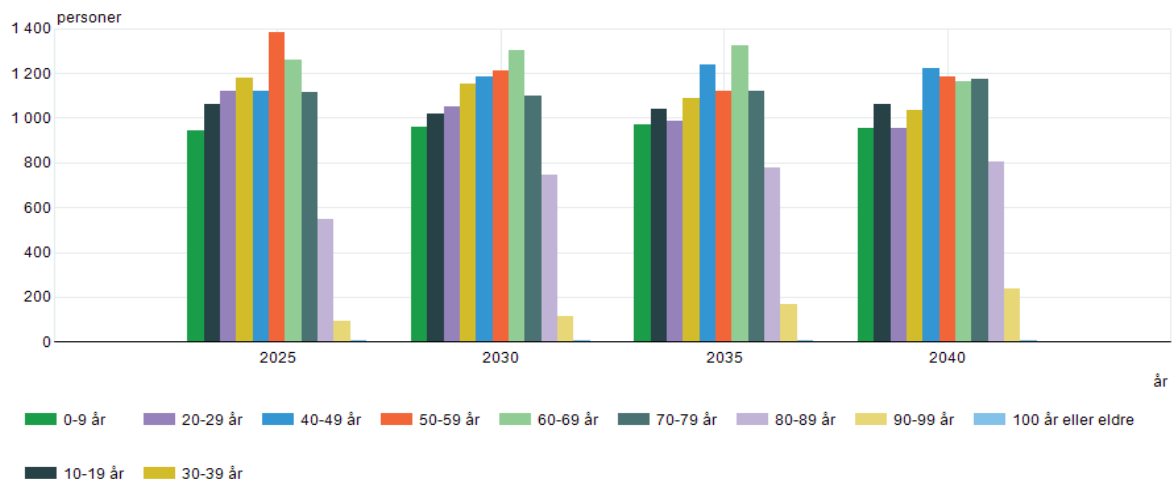
07459: Befolkning, etter alder. Fauske - Fuosko, Personer, 2020.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Forventet aldersfordeling til og med 2040

11668: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter alder og år. Fauske - Fuosko, Hovedalternativet (MMMM).

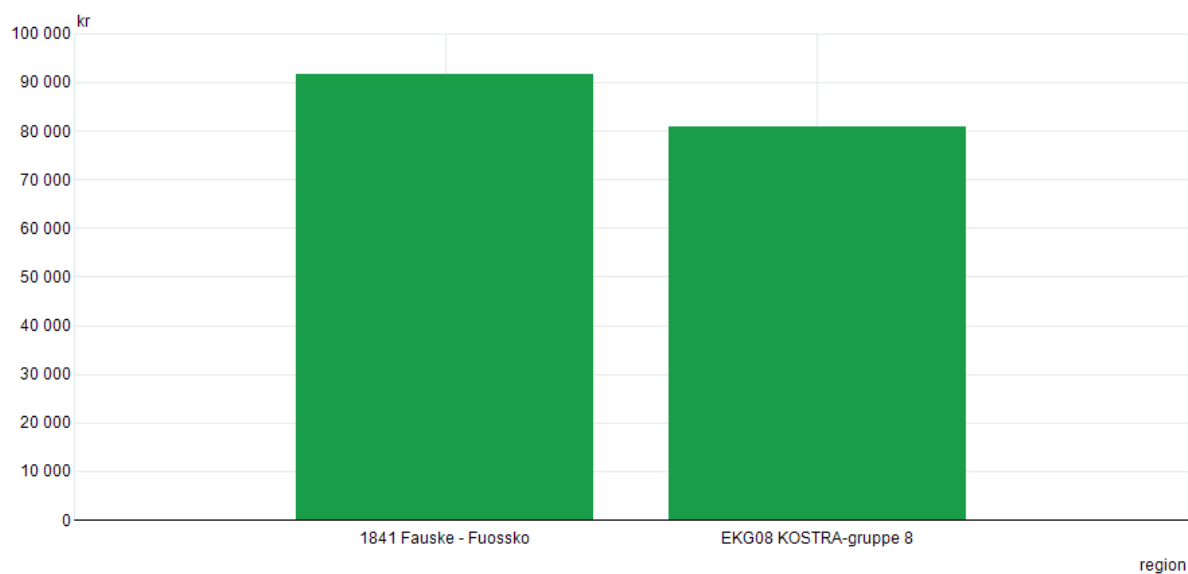

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Utvalgte nøkkeltall / sammenligning med KOSTRA-gruppe:

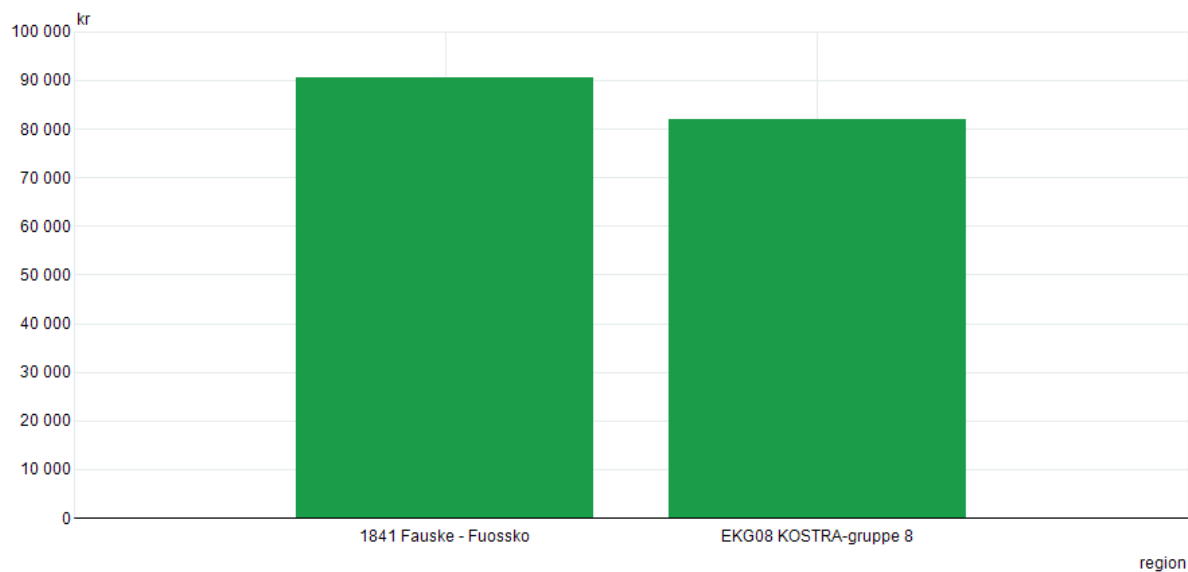
Økonomi:

12137: Finansielle nøkkeltall fra bevilgnings- og balanseregnskapet i kroner per innbygger, etter region. Brutto driftsutgifter totalt, Beløp per innbygger (kr), 2018.

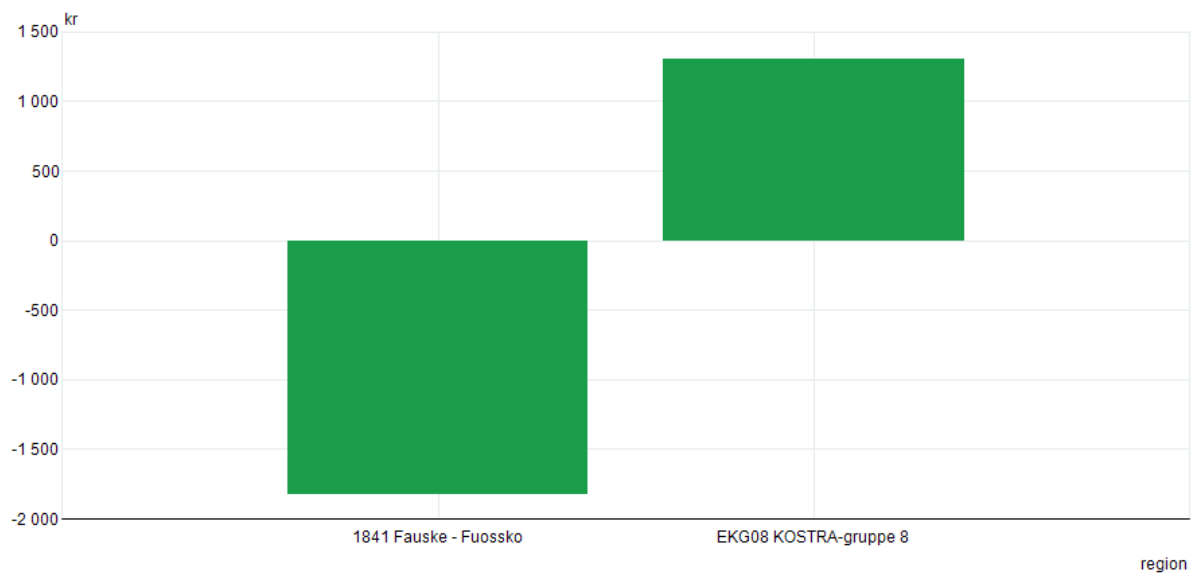
Kilde: Statistisk sentralbyrå

12137: Finansielle nøkkeltall fra bevilgnings- og balanseregnskapet i kroner per innbygger, etter region. Brutto driftsinntekter i alt, Beløp per innbygger (kr), 2018.

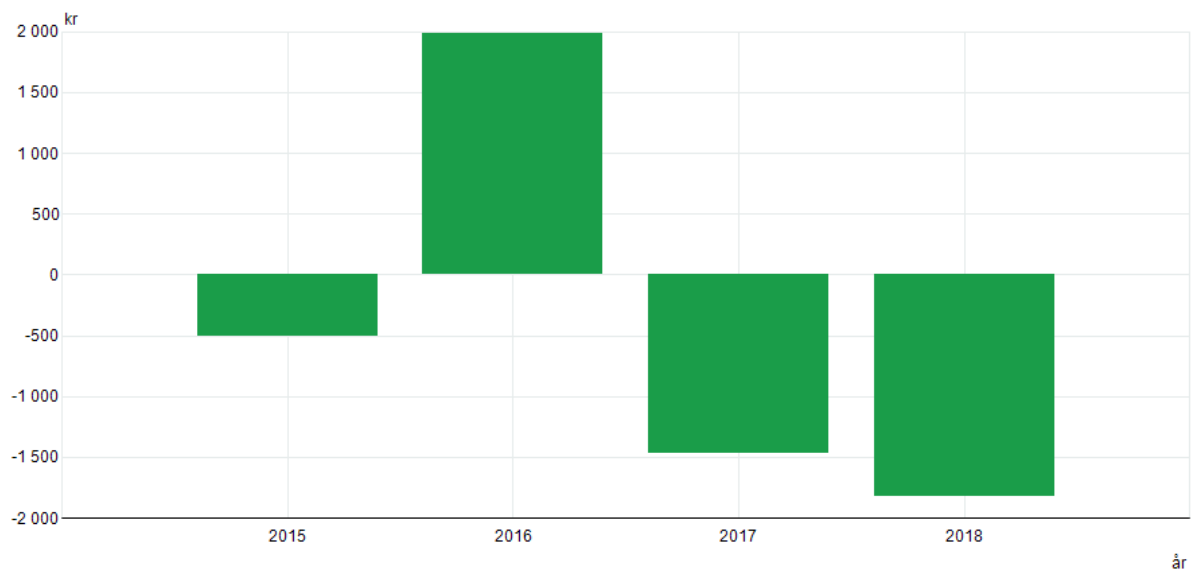
Kilde: Statistisk sentralbyrå

12137: Finansielle nøkkeltall fra bevilgnings- og balanseregnskapet i kroner per innbygger, etter region. Netto driftsresultat, Beløp per innbygger (kr), 2018.

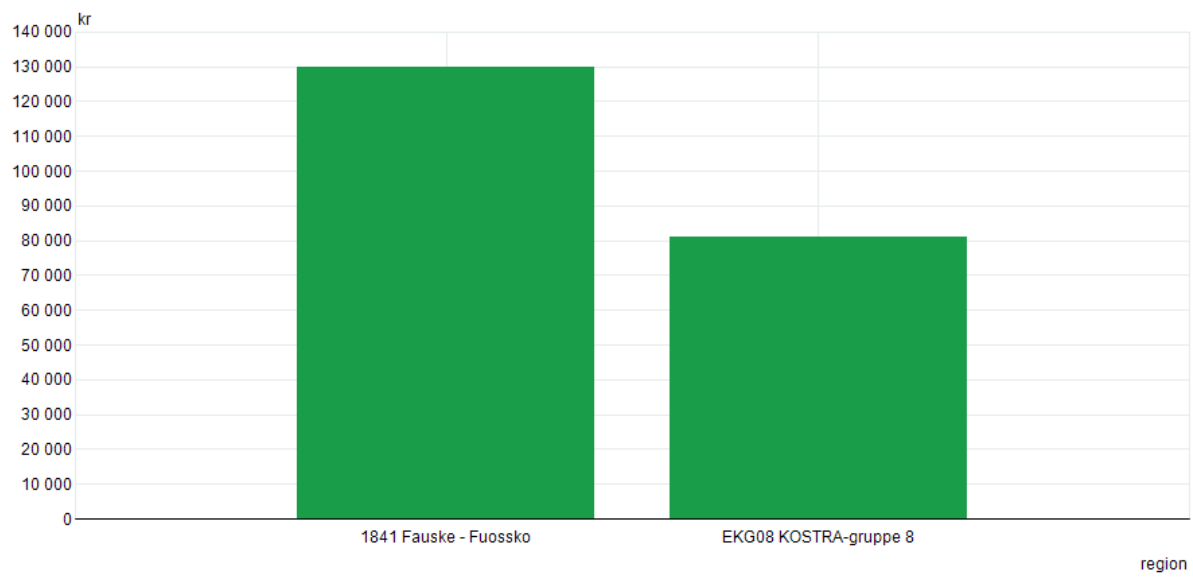
Kilde: Statistisk sentralbyrå

12137: Finansielle nøkkeltall fra bevilgnings- og balanseregnskapet i kroner per innbygger, etter år. Fauske - Fuosko, Netto driftsresultat, Beløp per innbygger (kr).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

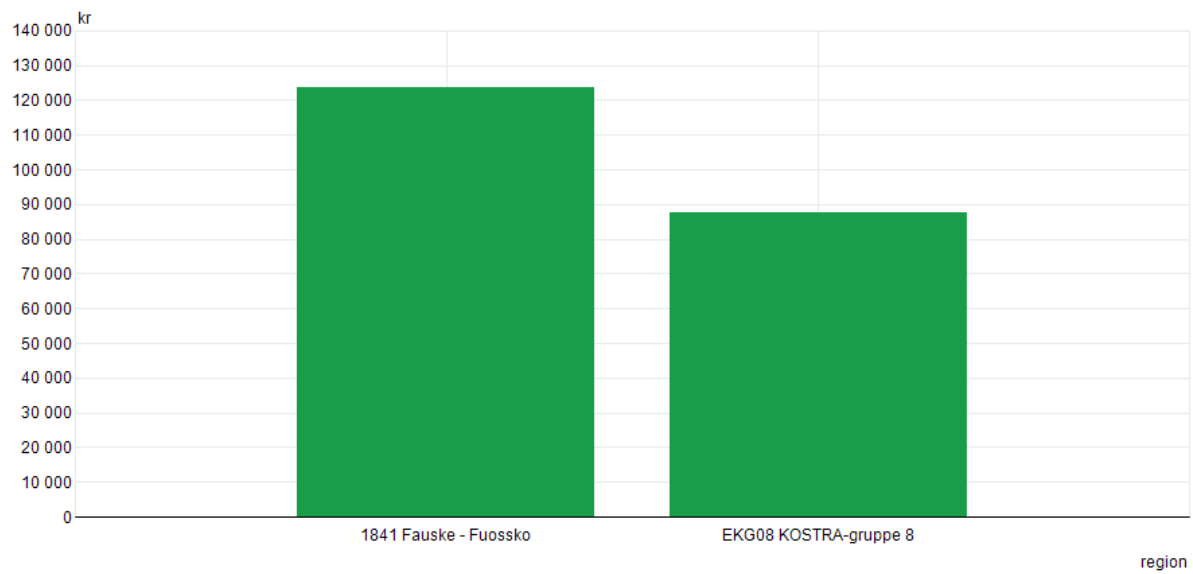
12137: Finansielle nøkkeltall fra bevilgnings- og balanseregnskapet i kroner per innbygger, etter region. Netto lånegjeld, Beløp per innbygger (kr), 2018.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Nøkkeltall pensjon og premieavvik:

12137: Finansielle nøkkeltall fra bevilgnings- og balanseregnskapet i kroner per innbygger, etter region. Pensjonsforpliktelse, Beløp per innbygger (kr), 2018.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Nøkkeltall tjenester:

Barn med barnehageplass 2019 94,7 prosent	Elever i SFO/AKS 2019 52,2 prosent
Elever som får særskilt norskopplæring 2019 1,9 prosent	Barn med plass i kommunal musikk- og kulturskole 2019 10,0 prosent
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem 2019 13,9 %	Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger 2019 337 (Kostragruppe 317,7)
Netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter 2018 34,9 % (Kostragruppe 28,6 %)	

Tidligere forvaltningsrevisjoner:

- Offentlige anskaffelser (2020)
- IRIS Salten IKS – Selvkost og offentlige anskaffelser (2019, Plan for selskapskontroll)
- Sykefraværsoppfølging (2018)
- Arealplanlegging (2017)
- Introduksjonsordningen (2016)
- Oppfølgingsrapport: Bruk av konsulenter, advokater og prosjektstillinger (2015)
- Kvalitet Pleie og omsorg (2015)
- Bruk av konsulenter, advokater og prosjektstillinger (2014)
- Oppfølging av elever med særskilt behov (2014)
- Responstid i forvaltningen (2011)

Risikovurdering med aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

Funksjonsdyktig kommunalt folkestyre

Åpenhet og innsyn

Et fungerende demokrati forutsetter åpenhet og innsyn. Offentleglova og kommunelovens regler om møteoffentlighet skal legge til rette for at kommunens virksomhet er åpen og gjennomsiiktig. På denne måten styrkes informasjons- og ytringsfrihet, den demokratiske deltakelse, tilliten til kommunen og allmenhetens kontroll med forvaltningen.

Møteprinsippet er styrket i ny kommunelov ved at det er klargjort hva som skal anses som et folkevalgt organ og at det er en begrenset adgang til å opprette folkevalgte organ. Det skal nå fastsettes reglement for folkevalgte organers virkeområde, virksomhet og saksbehandling.

Fauske kommune har postlister som er tilgjengelig via sine hjemmesider. Dokumenter i postlisten er tilgjengelig for publikum på hjemmesiden.

På hjemmesidene er det i tillegg oversikt over datoer for møter i politiske utvalg, samt oversikter over: hvem som er valgt til de ulike utvalgene, deres partitilknytning og kontakinformasjon. Møtedokumenter og protokoller fra møtene er også tilgjengelige.

Norsk Presseforbund offentliggjorde i 2018 en såkalt åpenhetsindeks. Indeksen bygger på tre innfallsvinkler der en sjekker hjemmesidene, kommunene svarer på spørsmål og det blir sendt et innsynskrav til kommunene. Maks poengsum er 30,5 mens minimum poengsum er minus 13. Fauske kommune fikk 11,5 poeng, og var 20. beste kommune i Nordland. Beste kommune i fylket hadde 21 poeng, mens dårligste hadde 1,0 poeng.

Det er gjennomført folkevalgtopplæring i kommunen.

Saksutredning og gjennomføring av kommunestyrets vedtak

Kommunedirektøren har etter kommuneloven ansvar for at saker til folkevalgte organer er forsvarlig utredet, og at vedtak blir gjennomført uten ugrunnet opphold. Saksutredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak. Hvis kommunedirektøren blir oppmerksom på faktiske eller rettslige forhold som har sentral betydning for iverksettingen av vedtaket, skal vedkommende si fra om det på en egnet måte.

Kommunen er i en utfordrende økonomisk situasjon. Det er gjort beslutninger om en del tiltak for å bedre ubalansen mellom kommunens inntekter og utgifter. De økonomiske resultatene for 2018 og 2019, og ROBEK vil etter alt å dømme kunne medføre ytterligere omstilling av kommunens drift.

Det kan være aktuelt med forvaltningsrevisjon som ser nærmere på utredning og gjennomføring av vedtatte økonomiske tiltak og / eller økonomistyring.

Virksomhetsstyring

Internkontroll

Rådmannen skal sørge for at administrasjonen er gjenstand for betryggende kontroll, jf. kommuneloven § 31-3. I kommunens årsberetning skal det redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll med virksomheten. Et nytt krav er at kommunedirektøren minst en gang i året skal rapportere til kommunestyret og fylkestinget om resultater fra statlig tilsyn.

Det er krav om internkontroll på en rekke særlovsområder, både sektorovergripende og for de ulike tjenesteområdene i kommunen, f.eks. arbeidsmiljøloven, personopplysningsloven, opplæringsloven, barnevernloven, helse- og omsorgstjenesteloven og sosialtjenesteloven.

I årsmelding for 2019 viser rådmannen til kommunelovens krav til internkontroll, og at *«Vurdering av risiko utføres og dokumenteres på ulike nivåer og i ulike dokumenter i kommunen, men er ikke helhetlig utformet. Rådmannen vurderer at det fortsatt er et behov for et mer helhetlig grep og ytterligere formaliseringer.»*

Generelt sett er det en risiko for at ansatte ikke har fått tilstrekkelig opplæring til å ta i bruk internkontrollsystemer. Svikt i opplæring og / eller bruk av internkontrollsystemer kan føre til lovbrudd og manglende måloppnåelse.

Etter en samlet vurdering anbefales det gjennomført en forvaltningsrevisjon på dette området.

Sykefravær

Rådmannen rapporterer på sykefravær i årsberetningen. Kommunen hadde i 2019 et sykefravær på 10,0 %. Ingen av de 4 samhandlingsområdene (Helse og omsorg, Oppvekst, Rådmannens stab, Eiendom, plan og samfunnsutvikling) skiller seg ut med særlig avvik fra kommunens samlede tall for fravær. Sykefraværet var 2018 var 8,3 %. (2017: 8,3%, 2016: 8,8%) Det er en generell risiko for at kommunen ikke forebygger og følger opp sykmeldte i tilstrekkelig grad og i tråd med gjeldende krav. Sykefraværsoppfølging har vært tema for forvaltningsrevisjon så sent som 2018. Normalt vil dette innebære at det ikke gjennomføres forvaltningsrevisjon med samme tema i påfølgende valgperiode. Utvikling i, dimensjoner av og kostnader ved sykefraværet gjør at det anbefales en forvaltningsrevisjon rettet inn mot en eller flere av kommunens sektorer.

Etikk og varsling

Et av formålene med kommuneloven er å bidra til at kommuner og fylkeskommuner er tillitskapende. KS og Transparency International Norge (TI) anbefaler at kommuner og kommunale foretak og selskap har etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte, og at retningslinjene bør være behandlet av kommunestyret. I årsberetningen skal kommunen gjøre rede for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard.

Arbeidstakere har rett, og til dels plikt, til å varsle om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Kommunen som arbeidsgiver plikt til å utarbeide rutiner for varsling av kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Kommunen har egen rutine på området: Varsling av kritikkverdige forhold

Kommunen har i tillegg etiske retningslinjer.

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på dette området. Kontrollutvalget fikk i 2018 en redegjørelse fra administrasjonen om kommunens varslingsrutiner, og erfaring med behandling av varslingssaker.

Arkiv og dokumentasjon

Kommuner og offentlige organ har ansvar for å dokumentere sin egen aktivitet både i et kortsiktig og et langsiktig perspektiv. I tillegg har arkivene en samfunnsmessig betydning for åpenhet, demokratisk aktivitet, forskning og kulturell virksomhet. En velfungerende postjournal og arkivordning er grunnleggende forutsetninger for å ivareta dette.

Alle kommuner skal utarbeide en arkivplan som skal innrettes slik at den kan brukes som et redskap i organets internkontroll med arkivarbeidet.

En undersøkelse gjennomført av arkivverket i 2019, viser at mange kommuner ikke foretar overføringer av arkivverdige materiale fra sine elektroniske systemer til langtidslagring, og at mange kommuner opplever at det er knapphet på ressurser for å følge de lovkrav som gjelder.

Kommunen bruker sak/arkivsystemet WebSak Fokus. Her journalføres dokumenter og lagres i saksmapper i saksarkiv og andre arkivdeler. I tillegg har kommunen en rekke spesialiserte fagsystemer som ligger utenfor sak/arkivsystemet. Ifølge Årsmelding 2019 har alle brukere av sak-/arkivsystemet hatt gjennomgang av offentlighetsloven og forvaltningsloven, og rutiner for gradering av innkommende og utgående post.

Kontrollutvalget har i 2019 hatt en gjennomgang av arkivrutiner i Fauske kommune og i Fauna KF. Det er så langt ikke gjennomført forvaltningsrevisjon i kommunen med tema arkiv og/eller post. Statsarkivet i Trondheim gjennomførte i 2014 et tilsyn med kommunens arkiver, og ga kommunen pålegg om å fremlegge plan for retting av til sammen 8 avvik innen arkiv.

Med bakgrunn i kontrollutvalgets nylige aktivitet på dette området anbefales det ikke gjennomført forvaltningsrevisjon i perioden.

Informasjonssikkerhet

Informasjonssikkerhet omfatter alle tiltak som sikrer konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet til informasjon og IT-systemer, det vil si alt som sørger for å gi korrekt

informasjon til de rette menneskene til rett tid.

Personopplysningsloven gjennomfører EUs personvernforordning (GDPR) i norsk rett og stiller krav om tilfredsstillende informasjonssikkerhet ved behandling av personopplysninger. Det kreves dokumentert internkontroll. Kommunen skal ha en komplett oversikt over alle personopplysninger som kommunen behandler, både innenfor de ulike tjenesteområdene og internt med kommunens ansatte og politikere. Basert på disse oversiktene skal kommunen vurdere risiko og opprette rutiner og et aktivt system for avvikshåndtering.

Kommunen skal ha databehandleravtaler med alle som behandler personopplysninger på vegne av kommunen, f.eks. leverandører av IT-systemer. Kommuner skal gjennomføre og dokumentere opplæring av alle ansatte innenfor personvern og informasjonssikkerhet.

Fauske kommune har eget personvernombud, og har noe informasjon om de nye personvernreglene på sin hjemmeside.

Kontrollutvalget fikk i 2018 en redegjørelse fra administrasjonen om status for kommunens arbeid med personvern.

Det er et forholdsvis nytt og omfattende regelverk som berører alle virksomheter i kommunen. Generelt er det risiko for mangler ved system og etterlevelse, hvilket kan medføre risiko for tap av data, informasjon på avveie, at nødvendig informasjon ikke er tilgjengelig for de som trenger det, tap av tillit og omdømme. Datatilsynet kan utstede store bøter for alvorlige eller omfattende brudd på lovgivningen på området.

I og med at regelverket er såpass nytt og omfattende, er det en risiko for at kommunen ikke har tilfredsstillende system for etterlevelse på dette området. På denne bakgrunn anbefales gjennomføring av en forvaltningsrevisjon om dette temaet.

Anskaffelser

Reglene om offentlige anskaffelser skal bidra til effektiv bruk av samfunnets ressurser, og at det offentlige opptrer med integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte. Anskaffelser over en viss verdi skal kunngjøres og gjennomføres i samsvar med regulerte prosesser, og Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA) kan ilegge gebyr for brudd på lov og forskrift innen sitt område.

Reglene om offentlige anskaffelser skal også bidra til å motvirke arbeidslivskriminalitet og ivareta miljøhensyn.

Tre forvaltningsrevisjonsrapporter har hatt tema innenfor offentlige anskaffelser. Dette gjelder Bruk av konsulenter, advokater og prosjektstillinger i 2014, samt oppfølgingsrapport med samme tema i 2015. Videre er det i 2020 levert en forvaltningsrevisjon på dette området.

Fauske kommune har blitt innklaget til Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA) tre ganger de siste 5 årene. To av gangene gjennom Samordnet innkjøp i Salten (2016: anskaffelse av IKT-utstyr og -tjenester, ikke brudd på lov. 2019: anskaffelse av bedriftshelsetjeneste, brudd på lov). Kommunen sammen med Sørfold kommune ble i 2020 innklaget i en sak som gjaldt anskaffelse av slamtømming (ikke avgjort).

Brudd, eller påstander om brudd, får forholdsvis stor oppmerksomhet i media. Ut over omdømmetap og direkte økonomiske tap hvis klager får medhold, kan det også påløpe indirekte kostnader til konsulenter, advokater og annen bistand.

Sett i lys av at det såpass nylig er gjennomført forvaltningsrevisjon på området anbefales ikke gjennomføring av ny forvaltningsrevisjon i den kommende perioden.

Offentlig støtte

EØS-avtalen forbyr tildeling av offentlig støtte til foretak, dersom støtten kan vri eller true med å vri konkurransen og påvirke samhandelen innen EØS-området. Kommunen kan gi lovlig støtte innenfor de rammene og prosedyrekravene som følger av reglene om offentlig støtte.

En del kommuner tilbyr selv eller gjennom eierskap, varer og tjenester i konkurranseutsatte markeder, f.eks. badeland, kafedrift, utleie av næringseiendom. Konkurranseutsatt aktivitet skal være tydelig atskilt fra annen offentlig virksomhet, slik at det ikke skjer en ulovlig kryssubsidiering. Investeringer i næringsvirksomhet og omsetning av offentlig eiendom kan også gi risiko for ulovlig støtte.

Risiko for kryssubsidiering kan oppstå når kommunen eller dens foretak opererer i konkurranseutsatte markeder. Håndtering av reglene om offentlig støtte er vesentlig for tillit og omdømme.

Eiendomsskatt

Kommunestyret bestemmer om kommunen skal innføre eiendomsskatt. Fauske kommune har eiendomsskatt. Fra og med 2020 kan maksimal skattesats for bolig og fritidseiendom være 5 promille.

Det har ikke kommet henvendelser til kontrollutvalget med spørsmål om kommunens saksbehandling i forbindelse med eiendomsskatt, og utvalget har heller ikke etter eget initiativ satt dette på dagsorden.

Eiendomsforvaltning og vern av verdier

Eiendomsforvaltningen

Kommunale eiendommer har betydelig verdi. Samlede kostnader for anskaffelse, forvaltning, drift og vedlikehold utgjør om lag 15-20 prosent av en kommunes økonomi.

God eiendomsforvaltning i kommunen handler om å gi ansatte og tjenestemottakere gode og effektive bygninger til lavest mulig kostnad. Dette innebærer å skape best mulig bygningsmessige rammer for tjenestene som leveres. Kommunen har rollen både som eier, forvalter og bruker av eiendom. Disse rollene er ulike og kan til tider ha motstridende interesser. Ansvaret for de ulike rollene bør derfor organiseres på en tydelig og hensiktsmessig måte.

Videre bør det foreligge overordnede politisk forankrede mål for bolig- og eiendomsforvaltningen, et rasjonelt system for planlegging og styring, og rapportering som bidrar til god kommunikasjon mellom bolig- og eiendomsforvaltningen og politikerne, og som kan tjene som beslutningsgrunnlag. Anbefalinger innen eiendomsforvaltning tilsier at kommunen bør ha oversikt over teknisk, forskriftsmessig og funksjonell tilstand i kommunale bygg og boliger.

Kontrollutvalget bestilte i 2013 en forvaltningsrevisjon på dette området, men valgte å gå vekk fra denne ettersom kommunestyret skulle behandle en sak kommende angående forvaltning og utvikling av eiendom. (Opprettelse av kommunalt foretak på området). Etter nedleggelse av foretaket i 2017 ble all aktivitet tilbakeført til kommunen. Fauske kommunale eiendommer hadde et merforbruk på kr 2,6 mill i 2019.

Areal i kvadratmeter formålsbygg per innbygger er 4,52 i Fauske, som er noe lavere enn snittet i Kostragruppe 8 (4,71).

Etter en samlet vurdering anbefales det vurdert gjennomføring av forvaltningsrevisjon på dette området.

Eiendeler utenom bygg og anlegg

Utenom bygg og anlegg kan kommunen ha andre eiendeler av verdi. Dette kan f.eks gjelde kunst og utsmykning som kommuner eier. Ut over den økonomiske verdien, kan dette ha kulturell og historisk betydning. En rekke av landets større kommuner har betydelige verdier på dette området.

På samme måte som for bygg og anlegg bør kommunen ha en oppdatert oversikt over den kunsten som kommunen har ansvar for, og rutiner for å ta vare på og sikre disse verdiene. Ansvarsforhold for administrasjon og forvaltning av kunst i kommunen, herunder om kunstverk er tilstrekkelig forsikret bør være avklart og dokumentert.

Tjenesteyting – kvalitet, rettssikkerhet og produktivitet

Barnehage

Som eier og myndighetsutøver har kommunen mange oppgaver på barnehageområdet. Kommunen skal blant annet sørge for plass til alle barn med rett til barnehageplass, drifte egne barnehager i samsvar med gjeldende krav, godkjenne barnehager, yte tilskudd til private

barnehager, samordne opptak, drive veiledning og føre tilsyn både etter barnehageloven og etter forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager.

I kommunens årsmelding for 2019 kommer det frem at enhet barnehage hadde et merforbruk på kr 1,8 mill, men at merforbruket skyldes vedtatt tilpasning til bemanningsnorm.

Udir sin foreldreundersøkelse for 2019 tar opp en rekke forhold knyttet til barn i barnehage, bl.a trivsel, utvikling, medvirkning, informasjon og tilfredshet. Barnehagene i Fauske fikk høye snittsvar på undersøkelsen. Ingen av tallene skiller seg særlig fra landsgjennomsnittet.

I spørreundersøkelsen som ble gjennomført (rådmann, ordfører, opposisjonspolitiker) regnes barnehage som et område med lav risiko.

Ut fra en samlet vurdering av risiko anbefales det å ikke gjennomføre forvaltningsrevisjon på dette området i den kommende perioden.

Grunnskole

Kommunen har ansvaret for grunnskoleopplæringen. Kommunen skal sørge for at opplæringen tilpasses evnene og forutsetningene til den enkelte elev, jf. opplæringsloven § 1-3. Dette stiller store krav til planlegging og organisering. Kommunen skal ha et system som gjør det mulig å vurdere om kommunen ivaretar sine forpliktelser etter opplæringsloven, jf. § 13-10.

Kompetanseheving for lærere i barne- og ungdomsskolen er fortsatt et nasjonalt satsingsområde. Det legges særlig vekt på videreføring og utvidelse av antall plasser på lederutdanning for rektorer, og videreføring og økte økonomiske intensiver til å gjennomføre etter- og videreutdanning for lærere.

Grunnskolepoeng (samlet poengsum beregnet ut fra alle standpunkt- og eksamenskarakterene på vitnemålet) var 40,8 for skoleåret 2018/2019. Dette marginalt lavere enn fylkessnittet på 41,7. Kun ett år tilbake (2017/2018) var tilsvarende tall 40,5 mot 41,6 for fylket. Tall for lærertetthet viser at samtlige av kommunens skoler oppfyller norm for lærertetthet.

Årstimer til særskilt norskopplæring per elev med særskilt norskopplæring er 33,1. Dette er betydelig lavere enn snittet i Kostragruppe 8 (44,4 timer).

Det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon om Spesialundervisning / oppfølging av elever med særskilt behov, men dette ligger noe tilbake i tid (2014). Det er imidlertid ikke sett på grunnskolens etterlevelse av krav til saksbehandling og andre tema som psykososialt miljø, mobbing, etc. Nytt regelverk på området kan generelt sett medføre økt risiko for avvik og / eller manglende måloppnåelse. Det kan være aktuelt med forvaltningsrevisjon i løpet av perioden.

Barnevern

Barnevernets oppgaver er regulert i lov om barnevernstjenester. Hovedoppgaven er å sikre at barn og unge får trygge oppvekstvilkår, og at de som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Barneverntjenesten skal medvirke til at barns interesser ivaretas også av andre offentlige organer, og skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer.

Det er gjort flere endringer i barnevernloven i 2018, og forslag til ny barnevernslov har vært på høring i 2019. Lovendringene vil ytterligere styrke barnets perspektiv og bidra til økt vekt på forebygging og tidlig innsats.

Det er gjennomført forvaltningsrevisjon på dette området, men denne ligger tilbake i 2007. Kontrollutvalget har etter dette i liten grad hatt barnevern som tema i sitt arbeid med kontroll og tilsyn. Fauske kommune brukte kr 2 260 per innbygger til barnevern i 2018, som er noe lavere enn snittet i Kostragruppe 8. Netto driftsutgifter per barn i barnevernet er kr 97 000, noe som er lavere enn snittet i kostragruppen. Dette kan tyde på at andre kommuner i gruppen generelt er inne med mer kostbare tiltak per barn.

I spørreundersøkelsen er området barnevern ansett å ha verken høyere eller lavere risiko sammenlignet med andre områder. Forrige forvaltningsrevisjon på området ligger en del år tilbake i tid. Det kan vurderes å gjennomføre en forvaltningsrevisjon i løpet av perioden.

Sosiale tjenester

Formålet med sosialtjenesteloven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet. Utsatte barn og unge og deres familier skal få et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

Kommunen skal ha kunnskap om innbyggernes levekår, finne forebyggende tiltak og tilby tjenester som skal bidra til sosial trygghet og bedre levekår for økonomisk vanskeligstilte.

I årsmelding for 2019 rapporteres det om nedgang i antall sosialhjelpsmottakere fra 2018 til 2019, og at dette også her medført lavere utgifter. Det er så langt ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på dette området.

Introduksjonsordningen

Formålet med introduksjonsloven er å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet, og deres økonomiske selvstendighet. Introduksjonsprogrammet skal bidra til at deltakerne blir kvalifisert for arbeid eller videre utdanning.

Bare halvparten av de som hadde plikt og krav til norskopplæring i 2017 fikk det av landets kommuner innen fristen på 3 måneder. (Kilde IMDI) Det er risiko for at mange kommuner ikke sikrer god nok gjennomføring.

Det har de siste årene vært lave ankomsttall av flyktninger til Norge, og tilsvarende redusert pågang fra staten om bosetting i kommuner.

Det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon av introduksjonsordningen i 2016, hvor det ble funnet en del avvik, bl.a i forhold til at introduksjonsprogrammet ikke var på heltid, og manglende oppfyllelse av forvaltningslovens krav til enkeltvedtak. Kontrollutvalget har i 2018 rapportert til kommunestyret at kommunestyrets vedtak i forvaltningsrevisjonen er fulgt opp. Fylkesmannen gjennomførte tilsyn med kommunens introduksjonsprogram i 2017.

Med bakgrunn i at det såpass nylig er gjennomført forvaltningsrevisjon, anbefales det ikke gjennomføring av forvaltningsrevisjon på dette området.

Helse og omsorgstjenester

Kommunene har ansvar for tjenestetilbudet til alle mennesker med behov for pleie- og omsorgstjenester, uten hensyn til alder eller diagnose. Omfanget av pleie- og omsorgstjenestene har økt de siste årene. Det økende behovet skyldes både at tjenestetilbudet har blitt bygd ut i takt med at det blir stadig flere eldre, særlig i aldersgruppen over 90 år, og at det har vært en sterk økning i antall yngre mottakere (under 67 år).

Kommunale helse- og omsorgstjenester består i hovedsak av ulike former for hjemmetjenester, som for eksempel hjemmesykepleie og praktisk bistand, opphold i institusjon, herunder sykehjem, og tilbud om avlastningstiltak, støttekontakt og omsorgslønn. Personer under 67 år med langvarig og stort behov for personlig assistanse har rett til å få slike tjenester organisert som brukerstyrt personlig assistanse, jf. pasient og brukerrettighetsloven § 2-1d.

Kommunen brukte kr 32 251 per innbygger til pleie og omsorg i 2018. Dette var betydelig over gjennomsnittet for Kostragruppe 8 som var kr 24 892. Forskjellen utgjør cirka 70 millioner kroner. Kostratallene viser at kommunen har noe cirka 50 flere årsverk per 100 000 innbygger enn kommunene i samme Kostragruppe (323,3 mot 273,5).

Institusjonsdrift:

Fylkesmannen i Nordland har i 2019 gjennomført et tilsyn med Fauske sykehjem. Tema for tilsynet var omfattende i det det inneholdt

- Demensoppfølging
- Ernæring
- Tannhelse

- Aktivitet
- Medisinsk oppfølging

Det ble ikke avdekket lovbrudd ved tilsynet.

Andel innbyggere over 80 på sykehjem er 12,8 % i 2018, som er en del høyere enn Kostragruppa (9.3 %). Merforbruk institusjonsdrift 2019 var kr 9,7 mill.

Hjemmetjeneste:

I årsmelding 2019 rapporteres det om et merforbruk på tjenesten på kr 12,4 mill i 2019. Av dette er det et merforbruk på kr 4,6 mill på fast lønn. Andel innbyggere som er over 80 og som bruker hjemmetjenester er 32,3 % i Fauske i 2019, som ikke er særlig høyere enn i Kostragruppen (31,8 %). Kommunens ordning med bruk av Brukerstyrt personlig assistent (BPA) er organisert under hjemmetjenesten. Det har i 2019 vært en dobling av bruken av BPA ifølge årsmeldingen. Økningen skal føre til reduserte utgifter i hjemmetjenesten for øvrig.

Det ble i 2015 gjennomført en forvaltningsrevisjon med tema Kvalitet i Helse og omsorg. Revisor pekte på at det manglet prosedyrer på en del områder, og at prosedyrene kommunen hadde var iverksatt i varierende grad.

Fylkesmannen gjennomførte i 2018 tilsyn med kommunens tjenester til personer med samtidig rusmiddelproblem og psykisk lidelse. Det ble funnet ett avvik ved tilsynet idet kommunen ikke hadde systematisk styring og kontroll som sikret at brukerne på dette området får samordnede og koordinerte tjenester.

Resultatet av spørreundersøkelsen (rådmann, ordfører og opposisjonsleder) peker på mulig forhøyet risiko i forhold til hjemmetjenester, mens resultatet er mer nøytralt i forhold til institusjonsdrift.

Ut fra en samlet vurdering av risiko synes det aktuelt med forvaltningsrevisjon på dette området. som ser nærmere på utvalgte tjenester innen helse og omsorg.

Beregning av selvkost og fastsettelse av gebyr

Vannforsyning, avløp, renovasjon, feiing og byggesaksbehandling finansieres gjennom gebyrer fra innbyggerne. Regler om beregning av selvkost er hjemlet i kommuneloven § 15-1 og forskrift om beregning av selvkost. Forskriften gir rettslig bindende regler for hvordan samlet selvkost for et tjenesteområde skal beregnes.

Det er så langt ikke gjennomført forvaltningsrevisjon med tema selvkost for vann og avløp.

Vann og avløp

Kommunen skal sørge for en tilstrekkelig og sikker vannforsyning, og en miljømessig riktig avløpshåndtering. Alle kommuner skal ha beredskapsplaner for drikkevannsforsyning.

I mange kommuner er vann- og avløpsnettene gamle og det er store kostnader knyttet til vedlikehold og fornying. Klimaendringer med hyppige og voldsomme nedbørmengder kan være en utfordring dersom lednings-nettet er gammelt og/eller underdimensjonert.

Drikkevannsforskriften §§ 6 og 7 setter krav om farekartlegging og farehåndtering og om internkontroll for alle vannverkseiere. Det er krav om internkontroll også på avløpsområdet, og kommunen skal blant annet ha en samlet oversikt over overløp, jf. forurensningsforskriften kapittel 13 og 14.

Fauske kommune omfattes ikke av bedreVANN – Kommunenes system for benchmarking av vannforsyning. Det er imidlertid gjort en god del investeringer innen vannforsyning de siste årene. Kommunen har gjennomført farekartlegging og farehåndteringsplan for alle kommunale vannbehandlingsanlegg.

Feil eller uhell knyttet til vannforsyning kan ha store konsekvenser, både kostnadsmessig og i verste fall helsemessig. Det anbefales gjennomføring av en forvaltningsrevisjon på området, med vinkling f.eks i forhold til internkontroll og beredskap.

Renovasjon

Økonomisk vekst og forbruk gjør at avfallsmengdene fortsetter å vokse i Norge. Målet er å produsere mindre avfall, samtidig som ressursene utnyttes bedre. Avfall kan påvirke miljøet direkte ved at dårlig avfallshåndtering eller forsøpling endrer økosystemene. Gode systemer for innsamling av avfall og oppfølging av forsøplingsaker er viktige tiltak for å hindre forsøpling, helse- eller luktproblemer eller andre forurensningsulempesom følger av avfall. Kommunen skal blant annet sørge for at det er etablert et system for innsamling av husholdningsavfall og at det gis nødvendig informasjon om avfallshåndtering til husstander og bedrifter.

I tillegg til den lovpålagte renovasjonsordningen, er det mange kommuner eller kommunale selskaper som driver næringsrettet renovasjonsvirksomhet. Kommunene i Salten har satt ut renovasjonstjenesten til Iris Salten IKS. Selskapet skal ivareta eierkommunenes behov knyttet til bestilling og forvaltning av renovasjonstjenester til husholdninger, hytter og kommunale virksomheter, og kjøper renovasjonstjenestene i markedet. Tjenestene for husholdningsrenovasjon skal leveres til selvkost.

Det var forvaltningsrevisjon av Iris Salten IKS i 2018/ 2019, med fokus på selvkost og offentlige anskaffelser. Kommunestyret behandlet rapporten i sin sak 04/19. Kontrollutvalget i Fauske har allerede bestilt en forvaltningsrevisjon som skal utgreie på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp av selskapet. Kontrollutvalg i de øvrige eierkommunene har gjort tilsvarende vedtak.

Kontrollutvalget har initiert egne undersøkelser av internprising mellom mor- og datterselskaper Iris Salten IKS. Avhengig av resultatet av denne undersøkelsen kan det være aktuelt å vurdere gjennomføring av forvaltningsrevisjon på dette området.

Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

Tema	Vinkling	Risiko	Vesentlighet
Oppfølging av politiske vedtak	Gjennomføring av vedtak som innebærer driftstilpasninger / besparelser	Høy	Forverret kommuneøkonomi dersom vedtatte endringer forsinkes eller ikke gjennomføres.
Økonomistyring	Er kommunens system for økonomistyring tilfredsstillende? Gir budsjettprosessen grunnlag for tilfredsstillende økonomistyring (fullstendighet / realisme)? Gir økonomirapportene god nok informasjon.	Høy	Forverret kommuneøkonomi, forsinkelse av oppnåelse av økonomisk likevekt
Bemanning og sykefravær helse og omsorg	Kompetanse og kvalitet Sykefravær	Høy	Vesentlig for å kunne ivareta kommunens oppgaver overfor brukerne
Grunnskole – trygt skolemiljø	Måloppnåelse, etterlevelse av nytt regelverk og vedtak	Høy / middels	Viktig for den enkelte elev og for skolemiljøet som helhet
Informasjonssikkerhet	GDPR, Generell internkontroll	Høy	Vesentlig for at personopplysninger ikke kommer på avveie og at ansatte har nødvendig informasjon
Internkontroll og kvalitetssystem	Bruk av kommunens kvalitetssystem Rutiner for faglig / forsvarlig tjenesteutøvelse Avvikshåndtering	Høy	Vesentlig av hensyn til den enkeltes velferd og kommunens økonomi
Vann og avløp	Internkontroll og beredskap	Høy	Vesentlig i forhold til økonomi og velferd.
Vann og avløp	Selvkost	Høy / middels	Vesentlig for kommunen og kundene.
Psykisk helse, rus sosiale tjenester	Individuell tilpasning av bo- og tjenestetilbud Tilstrekkelige tjenester / kvalitet	Høy	Vesentlig for brukerne og deres omgivelser
Barnevern	Flere mulige innfallsvinkler:	Høy/ med.	Vesentlig i og med sårbar brukergruppe, og i forhold til

	Økonomistyring Kapasitet Tjenestekvalitet Saksbehandling Oppfølging av barn i fosterhjem Samhandling / samarbeid		kommunal økonomi – omdømme
Eiendomsforvaltning	Rasjonell, effektiv planlegging og drift av kommunens bygningsmasse	Høy	Vesentlig for økonomi og brukerne av kommunens bygg
Legetjenester (fastlege og legevakt)	Organisering Kapasitet – smittevern Kapasitet - pasientbehandling Rekruttering	Høy / middels	Vesentlig for brukerne av legetjenesten.

SAK 24/20

Bestilling av forvaltningsrevisjon Økonomistyring

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
10.09.2020

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS, 2. september 2020: Prosjektplan forvaltningsrevisjon Økonomisk styring

Bakgrunn for saken:

Saken er satt på dagsorden med bakgrunn i utvalgets sak 17/20 Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023. Ved behandlingen 8. juni 2020 besluttet utvalget følgende:

Behandlingen av planen utsettes til neste møte. Kontrollutvalget ber revisor legge frem prosjektplan for forvaltningsrevisjon med tema Økonomistyring i samme møte.

Revisor har levert prosjektplan slik de ble bedt om, og i denne er formålet med revisjonen å finne ut om økonomistyringen i helse og omsorgssektoren er tilfredsstillende med henblikk på budsjettering, ansvarsområder, rapportering, oppfølging og utarbeidelser av fremtidsplaner.

For å belyse dette har revisor satt opp tre problemstillinger som skal undersøkes og besvares:

1. Hvordan praktiserer Fauske kommune sin økonomistyring i Helse og omsorgssektoren?
Deskriptivt design, avgrenset til «Enhet for pleie og omsorg»
2. Er det tilfredsstillende grunnlag for økonomisk styring i Helse og omsorgssektoren
Vurderinger i forhold til:

- planer og styringsrammer, beslutningsgrunnlaget skal være tilfredsstillende utredet og budsjetteringen skal være realistisk o.l.

3. Er økonomistyringen i Helse og omsorgssektoren tilfredsstillende?

Vurdering i forhold til:

- Dette går på rutiner som sikrer god fremdrift, ressursbruk og økonomi.
- Frekvens på oppfølging økonomi
- Ansvarsforhold oppstrøms og nedstrøms på rapportering.
- Avvik, tilleggsbevilgning, korrigerende tiltak o.l

Revisor har valgt å avgrense undersøkelsene til Enhet for pleie og omsorg. Undersøkelsene gjennomføres ved hjelp av med alle med budsjettansvar, samt gjennomgang av rutiner, dokumenter etc.

Revisjonskriterier for undersøkelsene vil bli utledet av følgende:

- Kommunens egne rutiner
- Kommuneloven
- Helse- og omsorgstjenesteloven
- Alminnelig praksis på området

Vurdering:

Prosjektplanen inneholder problemstillinger, revisjonskriterier, og metodebruk slik det rådes til i Norges Kommunerevisorforbunds (NKRF) RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon.

Det legges opp til en nærmere gjennomgang og drøfting av prosjektplanen i utvalgets møte, og at vedtatt prosjektplan med eventuelle endringer / presiseringer vedtas som kontrollutvalgets bestilling.

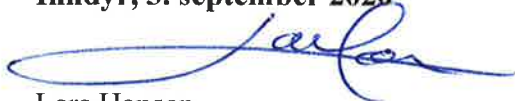
Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner bestilling av forvaltningsrevisjon om Økonomisk styring slik det er beskrevet i prosjektplan datert 2. september 2020.

Innenfor rammen av forvaltningsrevisjonens formål gir kontrollutvalget revisor fullmakt til å foreta justering av fastsatt problemstilling ved behov.

Kontrollutvalget ber revisor fortløpende rapportere til kontrollutvalget om fremdriften og om det er gjort endringer i prosjektets problemstillinger.

Inndyr, 3. september 2020

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SALTEN KOMMUNEREVISJON	Kommune/Etat/Institusjon: Fauske kommune	År: 2020	Arkiv: 1. Planl. av prosj
Utført dato: 2. september 2020 Navn: Kai Andre Blix	Økonomisk styring	Bestilt KU dato:	Side: 1 av 3

1. Bakgrunn prosjektinformasjon *(Hvorfor forvaltningsrevisjon)*

På bakgrunn av overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon for Fauske kommune 2019-2023, leverer Salten kommunerevisjon forslag til prosjektplan for «Økonomisk styring» i Fauske kommune.

Prosjektet skal omhandle Fauske sin økonomistyring i tjenesteområdet «Helse og omsorg».

2. Formål *(Målformulering) (Er revisjonens formål av interesse for kommunen og/eller administrasjonen?)*

Kommentar:

Når kommunene får stadig strammere rammeoverføringer og økte plikter i Helse og omsorgssektoren, samtidig som kommunen har større frihet til å organisere og tilpasse tilbudet i samsvar med lokale behov, ser vi at det er hensiktsmessig med en revisjon på dette området.

Formålet med prosjektet er å finne ut om økonomistyringen i helse og omsorgssektoren er tilfredsstillende med henblikk på budsjettering, ansvarsområder, rapportering, oppfølging og utarbeidelser av fremtidsplaner.

3. Problemstillinger *(En spesifisering/konkretisering av formålet).*

3.1. Problemstilling 1

- *Hvordan praktiserer Fauske kommune sin økonomistyring i Helse og omsorgssektoren?*

➤ Deskriptivt design, avgrenset til «Enhet for pleie og omsorg»

3.2. Problemstilling 2

- *Er det tilfredsstillende grunnlag for økonomisk styring i Helse og omsorgssektoren*

Vurderinger i forhold til:

➤ planer og styringsrammer, beslutningsgrunnlaget skal være tilfredsstillende utredet og budsjetteringen skal være realistisk o.l.

3.3 Problemstilling 3

- *Er økonomistyringen i Helse og omsorgssektoren tilfredsstillende?*

Vurdering i forhold til:

➤ Dette går på rutiner som sikrer god fremdrift, ressursbruk og økonomi.

➤ Frekvens på oppfølging økonomi

➤ Ansvarsforhold oppstrøms og nedstrøms på rapportering.

➤ Avvik, tilleggsbevilgning, korrigerende tiltak o.l

SALTEN KOMMUNEREVISJON	Kommune/Etat/Institusjon: Fauske kommune	År: 2020	Arkiv: 1. Planl. av prosj
Utført dato: 2. september 2020 Navn: Kai Andre Blix	Økonomisk styring	Bestilt KU dato:	Side: 2 av 3

4. Revisjonskriterier (*Grunnlag for vurdering*). Relevante revisjonskriterier kan være utledet av vedtak og forutsetninger, lov, forskrift, veiledere, rundskriv, resultatmål, anerkjent praksis, fagteori og kommunale planer mv.

Kommentar:

- Kommunens egne rutiner
- Kommuneloven
- Helse- og omsorgstjenesteloven
- Alminnelig praksis på området

5. Metodisk tilnærming og gjennomføring/revisjonshandlinger (*Datainnsamling og – analyse*) Hvordan? Hensiktsmessig? Gjennomførbart? Tilstrekkelig kompetanse? Relevant?

Kommentar:

❖ **Avgrensning til «Enhet for pleie og omsorg»**

Deskriptivt design av problemstilling nr.1

- Intervjuer med alle med budsjettansvar nedstrøms i helse og omsorgssektoren

Dokumentanalyse:

- Gjennomgang av kommunale retningslinjer, økonomi -og investeringsreglementet, kommunens økonomiplan, o.l.

Eventuelt intervjuer med andre sentrale personer i virksomhetsområdet.

6. Organisering og ressursbehov (*Personell, budsjett, ansvarsfordeling*) Har vi nødvendig kompetanse? Ekstra bistand? Kritiske punkter?

Kommentar:

Utførende revisor er: Kai Andre Blix

Ansvarlig for prosjektet er Bjørn Vegard Gamst

7. Milepæler (*Oversikt over milepæler*) Er fremdriftsplanen realistisk?

Kommentar:

- Godkjenning av prosjektplan – september/oktober 2020
- Oppstartbrev – Nov 2020
- Dokumentanalyse– vinter 2020/2021.
- Endelig utarbeidelse av rapport – før påske 2021.

SALTEN KOMMUNEREVISJON	Kommune/Etat/Institusjon: Fauske kommune	År: 2020	Arkiv: 1. Planl. av prosj
Utført dato: 2. september 2020 Navn: Kai Andre Blix	Økonomisk styring	Bestilt KU dato:	Side: 3 av 3

8. Revisors uavhengighet

Kommentar:

Ansvarlig revisor og utførende revisor bekrefter sin uavhengighet i henhold til forskrift om revisjon av kommuner §15.

Sted/dato: Bodø / 31.08.2020.

Sjøn Vegard Gaurst.

Ansvarlig revisor: _____

Kai-Andre Blix

Utførende revisor: _____

Hålen Stepen

Medvirkende revisor: _____

9. Ressursbruk

Kommentar:

300 – 350 timer

SAK 25/20**Rapport forvaltningsrevisjon: OPPFØLGING Iris Salten IKS
– Selvkost og Offentlige anskaffelser****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
10.09.2020**Vedlegg:**

- Salten kommunerevisjon IKS, 04.06.2020: Rapport forvaltningsrevisjon: OPPFØLGING Iris Salten IKS – Selvkost og Offentlige anskaffelser

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget har i sin sak 12/20, 18. mai 2020, bestilt en forvaltningsrevisjon: *Oppfølging av IRIS Salten IKS – Selvkost og offentlig anskaffelse.*

Kommunestyret behandlet i sin sak 04/19 rapport fra forvaltningsrevisjonen *IRIS Salten IKS – Selvkost og offentlig anskaffelse*, med følgende vedtak:

1. *Forvaltningsrevisjonsrapporten Iris Salten IKS – Selvkost og Offentlige anskaffelser er forelagt kommunestyret i Fauske og tas til etterretning.*
2. *Kommunestyret ber selskapet merke seg rapportens anbefalinger.*

Rapportens anbefalinger til forbedringer var som følger:

1. *Iris Salten og Iris Service må sørge for å skrive anskaffelsesprotokoll i henhold til anskaffelsesforskriften.*

2. *Iris Salten og Iris Service må sørge for å kunne dokumentere en beregning av anslått anskaffelsesverdi for alle sine anskaffelser i henhold til anskaffelsesforskriften.*
3. *Iris Salten og Iris Service må sørge for å kunne dokumentere skatteattest for kontraktsinngåelse i henhold til anskaffelsesforskriften.*
4. *Iris Salten og Iris Service må sørge for å kunne dokumentere egenerklæring og dokumentasjonsbevis i alle saker i henhold til anskaffelsesforskriften.*
5. *Iris Salten og Iris Service bør sørge for å kunne dokumentere en begrunnelse for alle unntak fra regelverket om offentlig anskaffelse.*
6. *Iris Salten og Iris Service bør lagre dokumentene for sine anskaffelser pr. anskaffelse.*
7. *Iris Salten bør sørge for en gjennomgang og ajourføring av den interne rutinen slik at den blir et godt verktøy for alle selskapene den omfatter.*
8. *Iris Salten bør få på plass en formell juridisk begrunnelse for at Iris Produksjon, Retura Iris og Mivanor er unntatt fra regelverket om offentlig anskaffelse.*

Kontrollutvalgets bestilling 18. mai 2020 har sin bakgrunn i kommunestyrets vedtak, men også Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5:

Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets eller fylkestingets vedtak om regnskapsrevisjoner, forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om vedtaket er fulgt opp.

Oppfølgingen av vedtak i kommunestyret i Fauske, og kommunestyrene i de øvrige eierkommunene, er utført ved at revisor har utarbeidet vedlagte rapport fra forvaltningsrevisjonen *OPPFØLGING Iris Salten IKS – Selvkost og Offentlig anskaffelser*

I rapporten har revisor gjennomført en kortfattet undersøkelse av følgende 2 problemstillinger:

1. Har Iris Salten IKS fulgt opp revisjonens anbefalinger om forbedringer innenfor selvkost og offentlig anskaffelse?
2. I hvilken grad legger Iris Salten IKS til rette for et godt samarbeid med revisjonen?

For å belyse problemstillingene har revisor foretatt en gjennomgang av selvkostregnskap, resultatregnskaper fra Iris Service og Iris Salten og vedlegg tilhørende selvkostregnskapet. Det er i tillegg foretatt stikkprøver fra selvkostregnskapet.

Videre, i forhold til offentlig anskaffelse, har revisor plukket ut og gått gjennom seks anskaffelsessaker fra Iris Salten og Iris Service sine innkjøp i 2019 og 2020. Det er i tillegg gjennomført møte med innkjøpspersonell og revisor har fått innsyn i selskapets metode for lagring av dokumentasjon og mappestruktur for lagring av dokumenter innen offentlig anskaffelse. Videre har revisor innhentet redigert rutine «for offentlige anskaffelser og en juridisk begrunnelse for at de selskapene i Iris-konsernet som er unntatt fra regelverket om offentlige anskaffelser kan være det.»

Revisors funn og vurderinger:

Anskaffelsesprotokoll: Malen for protokoll er forbedret, og det er ført protokoll i de undersøkte sakene.

Anskaffelsesverdi: Denne fremgår i alle anskaffelsesprotokollene, men i kun tre av seks saker foreligger en beskrivelse av hvordan anskaffelsesverdi er beregnet. Revisor viser til at resultatet på dette området er mye bedre enn ved forrige revisjon.

Skatteattest: Det var krav om dette i fire av seks saker, men manglet slik attest i to av de fire. I en av de to sakene hvor det manglet attest forelå det imidlertid skatteattest for riktig periode i en annen anskaffelse.

Egenerklæring og dokumentasjonsbevis: Disse forelå i tre av de fire aktuelle anskaffelsene. *«Dette er også blitt bedre enn det var ved forrige revisjon.»*

Begrunnelse for unntak fra regelverk om offentlig anskaffelse: En av anskaffelsene var ikke konkurranseutsatt i henhold til regelverket. Protokollen for denne anskaffelsen dokumenterer at det foreligger en begrunnelse for unntaket fra regelverket. *«Dette manglet i samtlige saker ved forrige revisjon.»*

Lagring av dokumentasjon per anskaffelse: *«Sakene var ryddig satt opp og lagret etter en relativt fast struktur slik at det var forholdsvis lett å få oversikt over sakene.»*

Gjennomgang av intern rutine for OA: *«Virksomhetenes innkjøpsrutine var gjennomgått og forbedret på alle områdene vi påpekte i forrige revisjon.»*

Formell juridisk begrunnelse for unntatte selskaper: Iris Salten har innhentet en ekstern juridisk vurdering av om datterselskapene i Iris Salten-konsernet er omfattet av anskaffelsesregelverket. Vurderingen konkluderer med at følgende datterselskaper er unntatt fra regelverket for offentlig anskaffelse: Iris Produksjon AS, Retura Iris AS, Mivanor AS, Labora AS og HT-Safe AS.

Revisors konklusjon og anbefaling:

Sett i forhold til problemstilling 1 (oppfølging av anbefalinger fra forrige rapport) konkluderer revisor som følger:

Iris Salten IKS har i stor grad fulgt opp revisjonens anbefalinger om forbedringer innenfor selvkost og offentlig anskaffelse.

Sett i forhold til problemstilling 2 (tilrettelegging for og samarbeid med revisjonen) konkluderer revisor som følger:

Iris Salten har i meget stor grad lagt til rette for godt samarbeid med revisjonen.

Revisor har på bakgrunn av rapporten gitt 1 anbefaling:

1. Iris Salten og Iris Service må fortsette å arbeide med å gjøre anskaffelsesmappene komplette i henhold til lov og forskrift.

Konserndirektørens kommentar:

Rapporten har vært til uttalelse hos konserndirektør. Denne er i sin helhet tatt med i rapporten.

Andre opplysninger til saken:

Kontrollutvalget i samtlige eierkommuner har bestilt samme oppfølgingsrapport. Ved bestillingen var det lagt til grunn en ressursbruk på 100 timer og at rapporten skulle ferdigstilles sommer / høst 2020. Ved avleggelse er det fra revisors side rapportert en ressursbruk på 100 timer. Forbruk av medgåtte ressurser fordeles likt mellom kommunene som bestilte rapporten.

Vurdering:

Salten kommunerevisjon IKS har gjennomført en undersøkelse og utarbeidet en rapport i samsvar med det oppdrag de ble gitt av kontrollutvalget. Videre er revisjonen utført i samsvar med kravene i Standard for forvaltningsrevisjon. Godt samarbeid har gitt god fremdrift, slik at rapporten leveres innenfor stipulert ramme for tid og ressursbruk.

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten OPPFØLGNING Iris Salten IKS – Selvkost og Offentlige anskaffelser er forelagt kommunestyret i Fauske og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber selskapet merke seg rapportens anbefaling.
3. Kommunestyret sier seg tilfreds med at kommunestyrets vedtak i sak 04/19 i stor grad er fulgt opp av selskapet.

Inndyr, 3. september 2020

Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjon

-OPPFØLGING-

Iris Salten IKS –

Selvkost og

Offentlige

anskaffelser

For kommunene:

Beiarn, Bodø, Fauske,
Gildeskål, Hamarøy, Meløy,
Saltdal, Steigen og Sørfold.

Forord

Salten kommunerevisjon IKS eies av kommunene Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Saltdal, Steigen og Sørfold i Salten- regionen i Nordland fylke.

Salten kommunerevisjon IKS utfører forvaltningsrevisjon innenfor en rekke områder, og med forskjellige innfallsvinkler. Vi har 3 forvaltningsrevisorer med følgende profesjoner: Mailen Evjen - statsviter, Kai André Blix - siviløkonom og Bjørn Vegard Gamst - jurist, alle med bred erfaringsbakgrunn fra både offentlig- og privat virksomhet.

Forvaltningsrevisjon er en pålagt oppgave i henhold til kommunelovens § 77 nr. 4. Formålet med forvaltningsrevisjon er å utføre systematiske undersøkelser av den kommunale tjenesteproduksjon, myndighetsutøvelse og økonomiske forvaltning, herunder se etter muligheter til forbedringer, eventuelt påpeke svakheter og mangler.

Vi gjennomfører oppdragene i samsvar med Norges kommunerevisorforbunds standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001).

Denne oppfølgingen av tidligere forvaltningsrevisjon av Iris Salten IKS er gjennomført av forvaltningsrevisor Kai André Blix og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Bjørn Vegard Gamst.

Bodø 04.06.2020

Kai André Blix

Forvaltningsrevisor

Bjørn Vegard Gamst

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Innholdsfortegnelse

FORORD	2
SAMMENDRAG	4
1 INNLEDNING	5
1.1 PROBLEMSTILLINGER	5
1.2 METODE	5
1.3 REVISJONSKRITERIER	6
2 SELVKOST – FAKTA OG VURDERINGER	8
2.1 REVISORS VURDERING	8
3 OFFENTLIG ANSKAFFELSER – FAKTA OG VURDERINGER	10
3.1 REVISORS VURDERING	10
GJENNOMGANG AV DOKUMENTASJON I UTPLUKKEDE SAKER	14
3.2 REVISJONENS SAMARBEID MED IRIS SALTEN IKS	18
4 KONKLUSJON	19
5 KONSERN DIREKTØRENS KOMMENTAR	20

Sammendrag

Salten Kommunerevisjon IKS har i denne oppfølgingen gått gjennom virksomhetens behandling av områdene selvkost og offentlig anskaffelse. Formålet har vært å undersøke om Iris Salten med sine døtre har fulgt opp anbefalingene fra forvaltningsrevisjons rapporten fra 2019 om selvkost og offentlig anskaffelse.

Iris Salten har etter revisjonens vurdering gjort betydelige tiltak for å følge opp anbefalingene fra 2019. Dette har også resultert i betydelige forbedringer på de fleste av de aktuelle områdene.

Problemstillingene som rapporten bygger på med konklusjoner:

1. Har Iris Salten IKS fulgt opp revisjonens anbefalinger om forbedringer innenfor selvkost og offentlig anskaffelse?
 - *Iris Salten IKS har i stor grad fulgt opp revisjonens anbefalinger om forbedringer innenfor selvkost og offentlig anskaffelse.*
2. I hvilken grad legger Iris Salten IKS til rette for et godt samarbeid med revisjonen?
 - *Iris Salten har i meget stor grad lagt til rette for godt samarbeid med revisjonen.*

Anbefaling:

1. Iris Salten og Iris Service må fortsette å arbeide med å gjøre anskaffelses mappene komplette i henhold til lov og forskrift.

1 Innledning

Rapporten er en oppfølgingsrapport og bygger på rapporten *Iris Salten IKS Selvkost og offentlige anskaffelser* fra 14.02.2019.

Dette betyr at formålet med rapporten er å følge opp at virksomheten har gjort nødvendige tiltak på bakgrunn av de anbefalingene som revisjonen gav i hovedrapporten.

Dette betyr videre at rapporten er mer kortfattet og rett på sak og bygger på de samme utskrevne revisjonskriteriene som hovedrapporten. Disse fremgår dermed ikke i denne rapporten. Revisor har heller ikke gjort andre vurderinger enn å følge opp anbefalingene fra 2019.

1.1 Problemstillinger

Vi har satt opp følgende problemstillinger for denne revisjonen:

- 1. Har Iris Salten IKS fulgt opp revisjonens anbefalinger om forbedringer innenfor selvkost og offentlig anskaffelse?*
- 2. I hvilken grad legger Iris Salten IKS til rette for et godt samarbeid med revisjonen?*

1.2 Metode

Selvkost:

Revisjonen har fått tilsendt selvkostregnskap, resultatregnskaper fra Iris Service og Iris Salten og vedlegg tilhørende selvkostregnskapet. Vi har foretatt stikkprøver fra selvkostregnskapet

opp imot resultatregnskapet. Revisjonen har også fått en tilbakemelding på hvordan de praktiserer selvkostområdet i dag.

Offentlige anskaffelser:

Vi har i denne undersøkelsen plukket ut seks anskaffelsessaker fra Iris Salten og Iris Service sine innkjøp i 2019-20. Utplukket er gjort strategisk ut fra en liste vi fikk etter forespørsel til Iris Salten.

Vi har også gjennomført møte med innkjøpspersonell i virksomhetene og fått fremvist metoden for lagring av dokumentasjon og mappestruktur som de benytter for lagring av dokumenter innen offentlig anskaffelse.

I tillegg har vi bedt om og fått tilsendt redigert rutine for offentlige anskaffelser og en juridisk begrunnelse for at de selskapene i Iris-konsernet som er unntatt fra regelverket om offentlige anskaffelser kan være det.

Iris Salten og Iris Service har i perioden ingen anskaffelser som faller inn under forskriftens del tre (anskaffelser over EØS-terskelverdi). Og skal følge det strengeste regimet for utlysning. På bakgrunn av det systemet som er framvist og vår gjennomgang av dokumenter mener vi dette i liten grad utgjør noen utfordring for å besvare den oppsatte problemstillingen. Vi mener etter dette at de innsamlede fakta er tilstrekkelige til å svare ut problemstillingen vi har satt opp.

1.3 Revisjonskriterier

Vi har for denne oppfølgingsrevisjonen tatt utgangspunkt i anbefalingene som ble gitt i revisjonen fra 2019 som denne revisjonen bygger på.

For de fullstendige utskrevne revisjonskriteriene viser vi til rapporten fra 2019.

Vi har satt opp følgende kriterier.

Oppfølgingsrapport – Iris Salten IKS – Selvkost og offentlig anskaffelser

1. Iris Salten må oppdatere kontohenvisingene med riktige kontonummer i selvkostregnskapet hvert år.
2. Iris Salten og Iris Service må sørge for å skrive anskaffelsesprotokoll i henhold til anskaffelsesforskriften.
3. Iris Salten og Iris Service må sørge for å kunne dokumentere en beregning av anslått anskaffelsesverdi for alle sine anskaffelser i henhold til anskaffelsesforskriften.
4. Iris Salten og Iris Service må sørge for å kunne dokumentere skatteattest før kontraktsinngåelse i henhold til anskaffelsesforskriften.
5. Iris Salten og Iris Service må sørge for å kunne dokumentere egenerklæring og dokumentasjonsbevis i alle saker i henhold til anskaffelsesforskriften.
6. Iris Salten og Iris Service bør sørge for å kunne dokumentere en begrunnelse for alle unntak fra regelverket om offentlig anskaffelse.
7. Iris Salten og Iris Service bør lagre dokumentene for sine anskaffelser pr. anskaffelse.
8. Iris Salten bør sørge for en gjennomgang og ajourføring av den interne rutinen slik at den blir et godt verktøy for alle selskapene den omfatter.
9. Iris Salten bør få på plass en formell juridisk begrunnelse for at Iris Produksjon, Retura Iris og Mivanor er unntatt fra regelverket om offentlig anskaffelse.

2 Selvkost – Fakta og vurderinger

2.1 Revisors vurdering

I revisjonsrapporten fra 2019 gav revisor én formell anbefaling til Iris Salten på selvkostområdet. Anbefalingen som Iris Salten fikk i revisjonsrapporten, var:

«Iris Salten må oppdatere kontohenviisningene med riktige kontonummer i selvkostregnskapet hvert år».

Dette omhandlet spesifiseringen av kontoer som beskrev de aktuelle kostnadene og inntektene da disse var mangelfulle. Det forekom kontonummer som ikke var bruk og kontonummer som ikke var tatt med. Dette hang sammen med at selvkostregnskapet var sammenhengende Excel ark med regnskap over flere år, og at disse kontoene i enkelte år var med og i andre år ikke var med. Dette bidro til en mer utfordrende selvkostkontroll og var ikke i samsvar med norsk regnskapsstandard (NRS). Revisjonen fant det da hensiktsmessig at kontoene i selvkostregnskapet burde oppdateres med riktige kontoer hvert år.

Kontohenviisningene som ble påpekt ved forrige revisjon er nå spesifiserte og lett kontrollerbare opp imot resultatregnskapet.

Iris salten har foretatt en omstrukturering av forskjellige inntekt- og kostnadsområder knyttet opp imot selvkostområdet. Slik selvkostregnskapet fremgår i dag, blir det laget to selvkostregnskap som blir slått sammen til ett. Ett for Iris Service og ett for Iris Salten.

Revisjonens vurdering er etter dette at anbefalingen er fulgt opp og forholdet er godt ivaretatt etter endringene.

For å illustrere hvordan kontohenvising var før og nå:

Før:

Konto		2017 Regnskap	Faktor	Monopol	Forretning
3000	Inntekter Salg UG	-1 277 000	0,72	-150 686	-1 126 314
3002	Salg kantine	-264 255	0,55	-140 055	-124 200
3031-3038, 3040	Inntekter fra miljøprosjekt	-10 485 083	0,72	-7 636 957	-2 858 126
3039,3200,3201,6E40,3690,3714,3440,3441,3443	Andre inntekter	-4 017 758	0,00	0	-4 017 758
	Sum eksterne inntekter	-106 840 737		-97 581 872	-9 258 925
	Sum interne inntekter	-19 197 302		-3 933 718	-15 263 584
	Sum driftsinntekter	-126 038 039		-101 515 590	-24 522 509
4030, 6530, 4680	Drift Underground, vekt. varekost U	1 509 600	0,58	872 850	636 749
4053-4060, 4070	Behandling av avfall - inntektkurer	28 361 318	0,75	22 340 210	6 021 108
4500, 4650, 4660	Kjøp gule sekker/biopsoser	1 628 322	0,85	1 384 073	244 249
4120, 4130, 4190, 4260, innsamling hush dyene, distribusjon	Andre varekostnader	1 540 626	0,95	1 459 257	81 369
	Sum Varekostnader	80 086 380		68 353 834	11 732 545
5090, 5280, 5290, 5300, 5330, 5300, 5453, 5900, 5910, 6211	Møtegodtgjørelse (styrer, representant)	287 334	0,69	198 260	89 073
5420, 5421, 5426	Diverse forskninger	34 147	0,69	23 561	10 586
5020, 5451, 5453	Beordringskostnader, treningsavtale	48 213	0,69	33 267	14 946
5449, 5450, 5470	KLP pensjonsandel	1 226 759	0,66	846 470	380 289
	Sum Personalkostnader	10 098 078		6 967 674	3 130 404

Nå:

KONTO KONTONAVN	REGNSKAPSTALL FRA VISMA	SELVKOSTBRØK 2016	SELVKOST	FORRETNING	Vedlegg/kommentar
INNTEKTER ISE					
3006 Salg gulsekker	693 311	0	-	693 311	Salg gulsekker er næring
3010 MT Restavfall	10 556 263	0,746	7 874 972	2 681 291	Vedlegg 1
3011 MT Treørke	434 081	0,746	323 825	110 257	Vedlegg 1
3012 MT Sortert avfall / landbruksplast	352 810	0,746	263 196	89 614	Vedlegg 1
3013 MT Matavfall	3 365	0,746	2 510	855	Vedlegg 1
3014 MT Farlig avfall	381 088	0,746	284 292	96 796	Vedlegg 1
3015 MT Papp og papir	59 685	0,746	44 525	15 160	Vedlegg 1
3018 MT Uorganisk (tegl, flis, båter etc)	308 914	0,746	230 450	78 464	Vedlegg 1
3017 MT Salg kompost	150	0	-	150	Salg er næring
3018 MT salg EE-avfall	22 548	0,746	16 821	5 727	Vedlegg 1
INNTEKTER ISA					
3000 Inntekter (underground)	865 000	0,43	371 950	493 050	Vedlegg 1
3002 Salg kantine	315 829	0,452	142 755	173 074	Vedlegg 2
SUM INNTEKTER ISA OG ISE	215 306 326	23	187 406 669	27 899 456	
VAREKOSTNADER ISE					
4015 Innsamling entrepriser	1 732 625	1	1 732 625	-	Innsamling av Retur AS i jai
4060 Behandling restavfall	14 670 301	0,9109	13 363 177	1 307 124	Vedlegg 2 Hush - næring A
4061 Behandling papp/papir	903 285	0,9109	822 803	80 483	Vedlegg 2 Hush - næring A
VAREKOSTNADER ISA					
4015 Innsamling entrepriser	12 184 693 kr	1	12 184 693	-	Inngår i selvkost fra ISE
4016 Innsamling Internfakt	19023004	1	19 023 004	0	Inngår i selvkost fra ISE
SUM VAREKOSTNADER ISE OG ISA	116 929 823	23	110 448 149	4 008 818	

3 Offentlig anskaffelser – Fakta og vurderinger

13. juni 2019 i sak nr. 19/45 ble det gjort følgende konklusjon og vedtak i styret i Iris Salten IKS:

Kommunerevisjonens gjennomgang har avdekket avvik og at det er behov for å skjerpe inn følgende:

- *Oppdatering av egen rutine slik at den er i henhold til regelverket.*
- *Bruk av anbudsprotokoll med angivelse av anslått verdi for alle anskaffelser.*
- *Systematisk lagring av alle anskaffelser.*

Som en oppfølging av kommunerevisjonen gjennomgang er det innhentet juridisk vurdering som konkluderer med at det kun er Iris Service og Iris Salten som er underlagt regelverket om offentlig anskaffelser. De øvrige selskapene er ikke underlagt regelverket, men skal følge konsernets rutine.

Forslag til Vedtak:

Styret i Iris Salten IKS tar saken om kommunerevisjonens gjennomgang av innkjøp og tiltak som iverksettes til etterretning.

3.1 Revisors vurdering

Anskaffelsesprotokoll

I sak 45/2019 ble det av styret konkludert med at bruk av «anbudsprotokoll» skulle skjerpes inn. Siden det ikke er gitt anbefalinger om med bruken av anbudsprotokoll legger vi til grunn at det her var ment anskaffelsesprotokoll.

Malen for å føre anskaffelsesprotokoll er utbedret fra forrige revisjon. Det viste seg nå å være ført protokoll i alle de seks sakene vi undersøkte. Protokollenes innhold er i stor grad proporsjonal med anskaffelsens størrelse.

Anskaffelsesverdi

Anskaffelsens verdi framgår for alle sakene i anskaffelsesprotokollene. Det er imidlertid bare i tre av sakene det foreligger en beskrivelse av hvordan denne beregningen er gjort.

Dette er mye bedre enn ved forrige revisjon. Revisjonen legger etter dette til grunn at det er gjort forbedringer også på bakgrunn av denne anbefalingen.

Skatteattest

To av de seks sakene fra utplukket er under kr 500.000, -. Det er dermed krav til skatteattest i bare fire av de seks sakene.

I to av disse fire saker mangler skatteattest. For den ene av disse sakene (Renhold mm.) foreligger det skatteattest for virksomheten for riktig periode i en annen sak (Kantinedrift Vikan). Denne er imidlertid ikke lagt inn i denne saken. Til tross for at det forekommer mangler på dette området, gir det nye systemet inntrykk av at de arbeider med å forbedre også dette. Dette bør etter revisjonens vurdering heller ikke kreve så mye få på plass.

Egenerklæring og dokumentasjonsbevis

Her som for skatteattest gjelder kriteriet bare i fire av de utplukkede sakene.

Egenerklæringsskjema og dokumentasjonsbevis var bare å finne i tre av fire saker. Dette er også blitt bedre enn det var ved forrige revisjon, og også dette bør det være en smal sak å få på plass i mappene.

Begrunnelse for unntak fra OA

I utplukket var det en sak som ikke var konkurranseutsatt etter regelverket om offentlige anskaffelser. I protokollen til denne saken var det dokumentert en begrunnelse for unntaket fra regelverket. Dette manglet i samtlige saker ved forrige revisjon. At det er på plass i en sak etter tilfeldig utplukk gir en forståelse av forbedring også på dette området.

Lagring pr. anskaffelse

I sak 45/2019 ble det av styret konkludert med innskjerping med tanke på *Systematisk lagring av alle anskaffelser*.

Revisor har gjennomført møte på teams med innkjøpspersonell for virksomhetene. I møtet viste de fram anskaffelsesarkivet og mappestrukturen de benyttet. De forklarte også at noen av sakene er lagret både i eget arkiv og i Aksess.

Sakene var ryddig satt opp og lagret etter en relativt fast struktur slik at det var forholdsvis lett å få oversikt over sakene.

Dette viste seg også ved at det tok svært kort tid å få tilsendt sakene etter å ha gjort utplukket.

Nedenfor har vi tatt med to figurer som viser den gjennomgående lagringsstrukturen.

Figur 1 (Lagring på server Vikan)

Felles (K) > Iris Salten > Anbud og anskaffelser > Kantinedrift > 2020

Navn	Endringsdato
Evaluering av tilbud	20.05.2020 09:39
01 Protokoll kantinedrift	18.05.2020 23:02
Konkurransesgrunnlag kantinedrift 2020	06.04.2020 17:08
Konkurransesgrunnlag kantinedrift 2020	06.04.2020 17:08
Kontrakt mellom kunden og leverandør	20.05.2020 11:56
Protokoll etter evaluering av innkommende tilbud.	18.05.2020 14:16
Vedlegg 1. Spesifikasjon med absolutte krav og vurderinger	06.04.2020 12:55
Vedlegg 2. Prisskjema T1 Totalpris	01.04.2020 16:03
Vedlegg 3. Forbehold	16.10.2019 15:20
Vedlegg 4. Tilbudsbrev	13.06.2019 14:39
Vedlegg 5. Opplysninger om bedriften	14.01.2020 13:45
Vedlegg 6. Utkast kontrakt mellom kunden og leverandør	06.04.2020 16:44
Vedlegg 7. Kontraktskrav lønns- og arbeidsvilkår	06.04.2020 16:23

Figur 2 (Lagring i Aksess)

Dette viser at de har gjennomført endringer i tråd med anbefalingene som ble gitt i 2019.

Gjennomgang av intern rutine for OA

Virksomhetenes innkjøpsrutine var gjennomgått og forbedret på alle områdene vi påpekte i forrige revisjon. Denne framstår nå som et mye bedre verktøy. Det er nå også laget egen rutine for de av selskapene som ikke ligger under regelverket for OA.

Anbefalingen må etter dette anses å være fulgt opp.

Formell juridisk begrunnelse for unntatte selskaper

Iris Salten har bestilt en juridisk vurdering fra Deloitte Legal 5. mars 2019. I dokumentet gis det en vurdering av hvorvidt datterselskapene i Iris Salten-konsernet er omfattet av anskaffelsesregelverket.

Vurderingen konkluderer med at Iris Produksjon AS, Retura Iris AS, Mivanor AS, Labora AS og HT-Safe AS er unntatt fra regelverket for OA.

Gjennomgang av dokumentasjon i utplukkede saker

Saker over kr 100.000, -.

1. Prosjektledelse Vensmoen

Anskaffelsen gjelder administrasjon av prosjekt, prosjekterende og entreprenører, herunder planlegge, styre, rapportere og følge opp prosjektet, med hensyn til avtalte mål, omfang, tid og kostnader med oppføring av nytt bygg på Vensmoen.

Av anskaffelsesprotokollen går det fram at anskaffelsens verdi er satt til mellom kr 220.000, - og kr 300.000, -. I kontrakten er taket satt til kr 250.000, -. Det fremgår ikke hvordan beløpet er beregnet.

Det er ført anskaffelsesprotokoll i henhold til de krav som stilles.

2. Matavfallscontainere

Det er gjort unntak fra regelverket om offentlige anskaffelser ved denne anskaffelsen. Dette er begrunnet i mappen. Årsaken er oppgitt til å være at det bare finnes en produsent av disse containerne.

Det foreligger ikke noen verdiberegning i mappen, men anskaffelsesverdien på to containere er satt til kr 300.000, -

Etter forespørsel til tilbyder viste prisen seg å bli kr 308.290, -.

Det er ført anskaffelsesprotokoll hvor unntaket fra regelverket om offentlige anskaffelser er begrunnet.

3. Fiber infrastruktur

Anskaffelsen gjelder å utvide IT-infrastruktur til samtlige lokasjoner i IRIS konsernet. Fibernetverket skal være tilpasset informasjonsbehovet til lokasjonene. Anskaffelsens verdi er i henhold til anskaffelsesprotokollen beregnet til kr 1.090.000, -. Beregningen er dokumentert. Det er ført anskaffelsesprotokoll. Det foreligger ikke skatteattest eller egenerklæringsskjema og dokumentasjonsbevis i mappen revisor har mottatt.

4. Driftsleverandør IKT

Anskaffelsen gjelder IKT driftstjenester for IRIS Salten konsern og datterselskaper. Kontrakten inkluderer ikke kjøp av maskinvare, programvare eller lisenser. Utviklingsprosjekter og anskaffelse av materiell følger egne anskaffelsesprosesser.

Anskaffelsen er i anskaffelsesprotokollen beregnet til kr 1.200.000, -. Beregningen er dokumentert.

Det er ført anskaffelsesprotokoll.

Skatteattest egenerklæringsskjema og dokumentasjonsbevis er dokumentert.

Saker over nasjonal terskelverdi

6. Kantinedrift Vikan

Anskaffelsen gjelder personell til kantinedriften ved hovedkontor Vikan.

Anskaffelsen er i anskaffelsesprotokollen beregnet til kr 1.600.000, -. Det foreligger ingen dokumentert beregning av anskaffelsens verdi i saken.

Det er ført anskaffelsesprotokoll.

Det foreligger skatteattest og egenerklæring og dokumentasjonsbevis.

7. Renhold mm.

Anskaffelsen gjelder renholdstjenester m/rekvisita, vask av arbeidsklær og posttjenester for Iris Salten med datterselskaper.

Anskaffelsen er beregnet til kr 1.796.000, - i anskaffelsesprotokollen. Det foreligger en noe tynn dokumentasjon av beregningen. Det foreligger imidlertid en detaljert timeberegning av alle områdene som skal inngå i avtalen.

Det er ført anskaffelsesprotokoll.

Det foreligger ikke skatteattest i saksmappen revisor har fått for denne anskaffelsen. Skatteattest fra virksomheten foreligger imidlertid i mappen for Kantinedrift. Egenerklæring og dokumentasjonsbevis foreligger.

Figur 3 (Oversikt over dokumentasjon)

Tegnforklaring	Skal anslå anskaffelsens verdi og dokumentere vurderingen	Skal føre anskaffelsesprotokoll over kr 100.000, -.	Skal kreve skatteattest for skatt og mva. fra leverandører for ansk. over kr 500.000, -	Skal dokumentere egenerklæringsskjema og dokumentasjonsbevis i henhold til anskaffelses forskriften	Bør begrunne alle unntak fra regelverket om offentlige anskaffelser
M = Mangler I = Ikke aktuelt OK = Dokumentert Anskaffelsesverdien er oppgitt i tusen kr.					
Over kr 100.000, -					
1. Prosjektledelse Vensmoen	250/ M	OK	I	I	I
2. Matavfallscontainere	300/ M	OK	I	I	OK
3. Fiberinfrastruktur	1.090/ OK	OK	M	M	I
4. Driftsleverandør IKT	1.200/ OK	OK	OK	OK	I
Over nasjonal terskel					
5. Kantinedrift Vikan	1.600/ M	OK	OK	OK	I
6. Renhold mm.	1.796/ OK	OK	M	OK	I

Gjennomgangen viser at virksomheten har tatt tak i anbefalingene fra forrige revisjon og utbedret systemet på alle områder. Når det gjelder å dokumentere beregningen av anskaffelsesverdien og sørge for å dokumentere skatteattest, egenerklæringsskjema og dokumentasjonsbevis har de fortsatt litt å gå på. Forbedringen fra forrige revisjon er likevel formidabel.

3.2 Revisjonens samarbeid med Iris Salten IKS

Problemstilling 2:

I hvilken grad legger Iris Salten IKS til rette for et godt samarbeid med revisjonen?

På bakgrunn av de utfordringene som dukket opp på dette området i de to foregående revisjonene ønsket kontrollutvalgene at revisjonen skulle sette opp noen kriterier for å vurdere virksomheten på dette området.

Revisjonen satte opp følgende kriterier for imøtekommenhet og tilgang til dokumentasjon:

1. Holder de avtaler inngått med revisor
2. Er de tilgjengelige for revisor
3. Kommuniserer de godt med revisor
4. Holder de seg innenfor rimelige frister satt av revisor
5. Søker de å unngå unødig tidsspille for revisor
6. Er de imøtekomende for å finne tid for møter med revisor
7. Settes revisor i kontakt med de riktige personene i virksomheten
8. Får revisor alle dokumenter og opplysninger som er viktige for revisjonen med en gang.
 - Dukker det opp dokumenter etter hvert som virksomheten måtte vite ville vært av stor nytte for revisor fra begynnelsen.

Slik revisor ser det er det ikke nødvendig å gå gjennom disse kriteriene punkt for punkt.

Revisor har i denne revisjonen ikke hatt utfordringer på dette området. Virksomheten har vært lett å kontakte og rask med å svare, brakt til veie alle dokumenter revisor har hatt behov for, vært behjelpelig med å sette opp teams møte og generelt gjort det mulig for revisor å gjennomføre revisjonen på svært kort tid.

Revisor legger etter dette til grunn at vi ikke har noe å utsette på dette området.

4 Konklusjon

1. ***Har Iris Salten IKS fulgt opp revisjonens anbefalinger om forbedringer innenfor selvkost og offentlig anskaffelse?***
 - ✓ Iris Salten IKS har i stor grad fulgt opp revisjonens anbefalinger om forbedringer innenfor selvkost og offentlig anskaffelse.
2. ***I hvilken grad legger Iris Salten IKS til rette for et godt samarbeid med revisjonen?***
 - ✓ Iris Salten har i meget stor grad lagt til rette for godt samarbeid med revisjonen.

Anbefaling:

1. Iris Salten og Iris Service må fortsette å arbeide med å gjøre anskaffelses mappene komplette i henhold til lov og forskrift.

5 Konserndirektørens kommentar

Konserndirektøren gav sin uttalelse til rapporten 04.06.2020. Han legger til grunn at samarbeidet har vært langt bedre ved denne revisjonen.

Videre tar han med at revisjonen har gitt dem ytterligere forbedringspunkter.

Konserndirektøren har også bedt om å få ferdig rapport tilsendt når den er behandlet i eierkommunenes kontrollutvalg.

Konserndirektørens kommentar:

Både Iris Salten og Kommunerevisjonen var godt forberedt til denne revisjonen.

Kommunikasjonen var langt bedre enn ved sist gjennomgang.

Det er gjort tydelige innskjerpinger i dokumentering av innkjøp, og vi er godt fornøyde med at dette har gitt tydelige forbedringer. Denne gjennomgangen har i tillegg gitt oss ytterligere noen få forbedringspunkter.

SAK 26/20

Reglement for Fauske kontrollutvalg

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
10.09.2020

Vedlegg:

- a) Utkast: Reglement for Fauske kontrollutvalg

Bakgrunn:

I henhold til kontrollutvalgets virksomhetsplan for 2020, skal utvalget ha til behandling sak om Reglement for kontrollutvalg. Ny kommunelov (2018) bestemmer i § 5-13 at folkevalgte organer skal ha et reglement som fastsetter

- a) *organets virkeområde og eventuelle vedtaksmyndighet*
- b) *tidsperioden som organet er opprettet for*
- c) *eventuelle andre sentrale bestemmelser om organets virksomhet.*

Kommunale kontrollutvalg omfattes av bestemmelsen. Jfr kommentarutgaven til kommuneloven (Overå, Bernt, 2019) er det det folkevalgte organets oppnevningsmyndighet som har kompetanse til å fastsette reglementet. For kontrollutvalgets del vil dette være kommunestyret.

Det er ellers ikke gitt føringer og bestemmelser om slike reglementer, men temaet er bl.a berørt i Kommunaldepartementets veileder, Kontrollutvalgshåndboken:

«For å klargjøre rammene for og innholdet i kontrollutvalgets oppgaver kan kommunestyret fastsette et reglement for utvalget. Reglementet kan blant annet

inneholde retningslinjer for valg, sammensetning av utvalget, retningslinjer for saksbehandlingen i utvalget og en angivelse av utvalgets oppgaver. Videre kan reglementet omfatte krav til møtehyppighet, rutiner knyttet til budsjettbehandling og retningslinjer for evaluering av kontrollutvalgets virksomhet. Reglementet kan ikke fastsette retningslinjer som begrenser eller som er i strid med gjeldende regelverk for kontrollutvalget.

Det er som regel kontrollutvalget som utarbeider forslag til reglement, med bistand fra sekretariatet. Reglementet for kontrollutvalget skal behandles i kommunestyret på tilsvarende måte som reglement for andre politiske utvalg.»

Om det vedlagte forslaget til reglement:

Forslaget er basert på reglementer for andre kontrollutvalg, bl.a Steinkjer og Harstad. Forslaget inneholder for en stor del henvisninger til relevante bestemmelser i kommunelov og forskrift, og dette gjentas dermed ikke i saksfremlegget.

Særskilt om fjernmøter:

Kommunelovens § 11-7 inneholder en bestemmelse om at «*Kommunestyret og fylkestinget kan selv beslutte at folkevalgte organer i kommunen eller fylkeskommunen skal ha adgang til å holde møter som fjernmøte.*». Som en følge av pandemien var denne bestemmelsen lempet på i en egen forskrift for perioden 13. mars 2020- 1. august 2020. Den midlertidige forskriften åpnet for at folkevalgte organer, inkludert kontrollutvalg, kunne gjennomføre fjernmøter uten at kommunestyret hadde besluttet dette. Muligheten falt bort 1. august 2020, og det foreslås at kommunestyret gjennom reglementet beslutter at kontrollutvalget kan gjennomføre fjernmøter også i fortsettelsen. Dog slik at en del større saker innen kontroll og tilsyn behandles i fysisk møte.

Forslag til vedtak:

Fauske kontrollutvalg oversender forslag til reglement for kontrollutvalg til kommunestyret, men de endringer som fremkom i møtet.

Inndyr, 3. september 2020

Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

Utkast: Reglement for Fauske kontrollutvalg

Kontrollutvalget

Kontrollutvalget forestår på vegne av kommunestyret det løpende tilsyn med forvaltningen i kommunen. Utvalget påser at revisjonen fungerer på en betryggende måte. Kontrollutvalgets virksomhet reguleres av kommunelovens kapittel 23.

Kontrollutvalget er direkte underordnet kommunestyret, og utøver kontroll og tilsyn på vegne av dette. Kommunestyret kan gi generelle eller spesielle instruksjoner for kontrollutvalgets virksomhet.

Kontrollutvalget kan i prinsippet ta opp et hvert forhold ved kommunens virksomhet så lenge dette kan defineres som kontroll eller tilsyn.

Det ligger ikke til kontrollutvalget å vurdere den politiske hensiktsmessigheten av de vedtak som er truffet av politiske organer eller administrasjonen, med hjemmel i delegert myndighet.

Når det gjelder henvendelser fra andre enn kommunestyret eller revisjonen, må kontrollutvalget selv vurdere om saken hører under utvalgets kompetanseområde og om det vil prioritere saken.

1. Valg, sammensetning

1.1. Kontrollutvalget skal ha 5 medlemmer

1.2. Kommunestyret velger selv medlemmer og varamedlemmer til utvalget, og blant medlemmene leder og nestleder.

1.3. Kontrollutvalget skal velges etter formannskapet, men før andre utvalg og nemder

1.4. Utelukket fra valg er ordfører, varaordfører, medlem og vara av formannskap, medlem og varamedlem av folkevalgt organ med beslutningsmyndighet, og ansatte i kommunen. Medlemmer og varamedlemmer av kommunestyret er likevel valgbar. Utelukket fra valg er også

1.4.1. personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamlingen, i et selskap som kommunen har eierinteresser i.

1.4.2. personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret i et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefelleskap.

2. Kontrollutvalgets ansvar og myndighet

2.1. Kontrollutvalget skal i henhold til kommunelovens § 23-2 påse at:

2.1.1. kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte

2.1.2. det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak

2.1.3. det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet, og av selskaper kommunen har eierinteresser i.

- 2.1.4. det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll).
- 2.1.5. Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller og resultatet av dem, jfr forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 4.
- 2.2. Utvalgets ansvar for forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak jfr kommunelovens § 23-3.
- 2.3. Utvalget skal påse at revisjonen iverksetter granskning der dette er vedtatt av kommunestyret.
 - 2.3.1. Utvalget skal også selv sørge for at det blir foretatt undersøkelser og granskning bl.a. i forbindelse med mistanke om uregelmessigheter og misligheter.
- 2.4. Kontrollutvalget avgir årlig melding til kommunestyret. I tillegg rapporterer kontrollutvalget til kommunestyret når det er viktig at det blir holdt orientert og gitt mulighet til å drøfte eventuelle tiltak.
 - 2.4.1. Kontrollutvalgets leder har tale- og møterett i kommunestyret i saker som utvalget selv har fremmet.
- 2.5. Utvalget avgir uttalelse til kommunestyret om kommunens regnskaper med revisjonsberetning og andre tilhørende dokumenter.
- 2.6. Utvalget påser at poster, disposisjoner, og ordninger som ikke får godkjenning, blir fulgt opp og brakt i orden. Utvalget avgir uttalelse i saker det får seg forelagt.

3. Saksbehandlingen i kontrollutvalget

- 3.1. Utvalget treffer sine vedtak i møte. Det skal føres møtebok over forhandlingene. Utskrift sendes utvalgets medlemmer, kommunestyret, ordfører og revisor. For øvrig gjelder reglene for føring av møtebok, lik kommunestyrets regler.
- 3.2. Utvalgets møter holdes for åpne dører, men der hvor det foreligger lovpålagt taushetsplikt skal kontrollutvalget vedta å behandle en sak for lukkede dører. Kommuneloven gir hjemmel for at utvalget kan vedta å lukke et møte, dersom 1. hensynet til personvern krever lukking, eller 2. tungtveiende offentlige interesser tilsier lukking. Det er kontrollutvalget selv ved flertallsvedtak eller møtelederen alene som kan bestemme at debatten om å lukke dørene skal skje for lukkede dører. Selve vedtaket (voteringen) skal skje for åpne dører, jf kommunelovens § 11-5.
- 3.3. Gjennom dette reglement beslutter kommunestyret at kontrollutvalget skal ha adgang til å holde møter som fjernmøte, jfr kommunelovens § 11-7. Større kontroll- og tilsynssaker, som bl.a behandling av rapporter fra forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller, og behandling av kommuneregnskapet skal imidlertid gjennomføres som fysisk møte. Jfr kommunelovens §

11-8 kan utvalgets leder beslutte å behandle en sak skriftlig eller i hastefjermøte hvis det er påkrevd å få avgjort en sak før neste møte, og det enten ikke er tid til å holde et ekstraordinært møte, eller saken ikke er så viktig at et ekstraordinært møte anses som nødvendig

- 3.4. Møter holdes på de tidspunkter som er vedtatt av utvalget selv, eller kommunestyret og ellers når utvalgets leder finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det.
 - 3.4.1. Innkalling til møtet skal sendes ordfører, revisor og utvalgets medlemmer med normalt 7 dagers varsel, og skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles, samt saksdokumenter.
 - 3.4.2. Sakslisten til møtet og andre dokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet, skal være tilgjengelig for allmennheten.
 - 3.4.3. Utvalgets leder er møteleder. Ved forfall fungerer nestlederen. Har begge forfall, velges en særskilt møteleder ved flertallsvalg.
 - 3.5. Ordfører har møte - og talerett i utvalget, og kan la seg representere av annet medlem av kommunestyret.
 - 3.6. Kontrollutvalget skal i henhold til kommuneloven § 23-5 gi kommunedirektøren anledning til å uttale seg i saker der utvalget rapporterer resultatene av sitt arbeid.
 - 3.7. Revisjonen har møterett og rett til å uttale seg og kan forlange sine uttalelser protokollert.
 - 3.8. Utvalget kan bare treffe vedtak hvis minst halvparten av medlemmene har vært til stede under forhandlingene og avgitt stemme i vedkommende sak.
 - 3.8.1. Vedtak treffes med alminnelig flertall av de stemmer som avgis. Ved stemmelikhet er møteleders stemme avgjørende.
 - 3.8.2. Utvalget kan treffe vedtak i sak som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møteleder eller 1/3 av møtende medlemmer motsetter seg dette.
 - 3.9. Om inhabilitet for utvalgets medlemmer og om fritak for å delta i behandlingen av en sak gjelder bestemmelsene i Kommuneloven § 11- 10 tilsvarende.
4. Innhenting av opplysninger
 - 4.1. Kontrollutvalget kan kreve at kommunen legger fram enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver. Kontrollutvalget kan også foreta undersøkelser som det mener er nødvendige. Taushetsplikt er ikke til hinder for å gjennomføre kontrolltiltak etter dette leddet.
 5. Sakkyndig bistand
 - 5.1. Utvalget kan gjøre bruk av sakkyndig bistand når dette finnes nødvendig.
 6. Taushetsplikt - offentlighet
 - 6.1. Utvalgets medlemmer og andre møtedeltakere har plikt til å bevare taushet om de konkrete opplysninger i en sak som er taushetsbelagt i lov eller medhold av lov.

6.2. Utvalget må imidlertid sørge for at rapporter og opplysninger som gir nødvendig grunnlag for saksbehandlingen i andre organer, blir meddelt disse.

7. Budsjett

7.1. Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet herunder kontrollutvalgets egen aktivitet, kjøp av sekretariatstjenester og kjøp av revisjonstjenester i kommunen.

7.2. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge formannskapetets innstilling til kommunestyret.

8. Sekretariat

8.1. Kommunen er deltager i Salten kontrollutvalgsservice, som sørger for saksutredning og sekretariatsbistand for kontrollutvalget.

SAK 27/20

Budsjett for kontroll og tilsyn 2021

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
10.09.2020

Vedlegg:

- Ingen

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget skal i henhold til egen virksomhetsplan for 2020 behandle Budsjett for kontroll og tilsyn 2021 i sitt første møte høsten 2020.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 pålegger kontrollutvalget å utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen:

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.

Budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen omfatter revisor, kontrollutvalg og sekretariat.

Utgifter til revisjon

Når det gjelder revisor er Fauske kommune tilsluttet Salten kommunerevisjon IKS, der representantskapet vedtar budsjetttramme for virksomheten. Utgifter fordeles budsjettmessig ut fra revisors planlagte aktivitet for den enkelte eierkommune. Det er ikke lagt opp til vesentlige endringer i driften fra 2020 til 2021, og representantskapet har i møte 12. juni 2020

besluttet at budsjettrammen for revisjonen holdes uendret fra 2020 til 2021. Fauske kommunes honorar til revisjonen var beregnet til ca kr **1 691 000** i 2020. Dette legges også til grunn for 2021.

Utgifter til sekretariat

Salten kontrollutvalgsservice yter sekretariatstjenester til kommunene i Salten, også Fauske. Det er ikke lagt opp til vesentlige endringer i driften fra 2020 til 2021, men styret har i sitt møte 9. juni 2020 besluttet å styrke budsjett for tjenestekjøp med kr 200 000. Fauske kommunes andel av budsjett var kr 198 000 i 2020, og er beregnet til cirka kr **210 000** i 2021.

Kontrollutvalgets egne kostnader

Ordinære driftsutgifter tilknyttet kontrollutvalget, så som godtgjørelser, tapt arbeidsfortjeneste etc er budsjettert sammen med utgifter til øvrige politiske organer. Det kan ut over dette være behov for at kontrollutvalgets medlemmer deltar på kurs eller opplæring som vedrører utvalgets arbeidsområde, og da særlig i begynnelsen av valgperioden. For 2020 budsjetterte utvalget med kr **65 000** til dette formålet.

Alle tall er basert på forventet aktivitet. Endret aktivitet kan medføre endret utgiftsnivå. Oppsummert utgjør forslag til budsjett til kontroll og tilsyn følgende:

Regnskaps- og forvaltningsrevisjon, selskapskontroll	Kr 1 691 000
Sekretærbistand	Kr 210 000
Kurs og opplæring, andre driftsutgifter	Kr 65 000
Sum	Kr 1 966 000

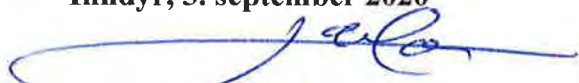
Forslag til vedtak:

Fauske kommunes utgifter til tilsyn og kontroll (revisjon, sekretariat og kontrollutvalg) 2021 foreslås budsjettert til kr 1 966 000.

Regnskaps- og forvaltningsrevisjon, selskapskontroll	Kr 1 691 000
Sekretærbistand	Kr 210 000
Kurs og opplæring, andre driftsutgifter	Kr 65 000
Sum	Kr 1 966 000

Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og revisjonsarbeidet oversendes formannskapet.

Inndyr, 3. september 2020

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Fordeling utgifter SKU 2021 med Rødøy - detaljer

Salten kontrollutvalgsservice

Utgift 2021 kr 1 796 000

Folketall pr 1/1 2020

Kommune	Innbyggere pr 1/1 2020	Vekt	Antall møter	Vekt	Fastbeløp 1/9 av total	Vekt	% tot	Sum pr kommune
Beiarn	1 017	1/3	3	1/3	kr 59 867	1/3	6,01 %	kr 107 887
Bodø	52 357	1/3	7	1/3	kr 59 867	1/3	29,28 %	kr 525 895
Fauske	9 739	1/3	6	1/3	kr 59 867	1/3	11,72 %	kr 210 473
Gildeskål	1 950	1/3	4	1/3	kr 59 867	1/3	7,13 %	kr 128 101
Hamarøy	2 766	1/3	4	1/3	kr 59 867	1/3	7,45 %	kr 133 879
Meløy	6 288	1/3	4	1/3	kr 59 867	1/3	8,84 %	kr 158 822
Rødøy	1 213	1/3	4	1/3	kr 59 867	1/3	6,84 %	kr 122 881
Saltødal	4 671	1/3	4	1/3	kr 59 867	1/3	8,21 %	kr 147 370
Steigen	2 608	1/3	4	1/3	kr 59 867	1/3	7,39 %	kr 132 760
Sørfold	1 926	1/3	4	1/3	kr 59 867	1/3	7,12 %	kr 127 931
Sum	84 535		44					
Sum					kr 598 667		100,00 %	kr 1 796 000

1 766 000

SAK 28/20**Høring – utredning av omdanning og utvidelse av Salten kontrollutvalgsservice****Saksgang:**

Kontrollutvalget

Møtedato:

10.09.2020

Vedlegg:

- Salten kontrollutvalgsservice: Utredning: Omdanning til kommunalt oppgavefelleskap - opptak av Rødøy kommune som ny deltager

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalgets sekretariat, Salten kontrollutvalgsservice, er organisert som et samarbeid etter gammel kommunelovs § 27. Ny kommunelov (2018) bestemmer at slike samarbeid må omdannes til Kommunalt oppgavefelleskap (KO) innen høsten 2023.

Rødøy kommune har siden 1.1.2018 kjøpt tjenester av Salten kontrollutvalgsservice, men kommunestyret der har 26.6.2020 besluttet at de ønsker å gå inn som deltaker når selskapet er omdannet til KO.

Styret i Salten kontrollutvalgsservice består av et kontrollutvalgsmedlem fra hver av de 9 deltagerkommunene (Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Saltdal, Steigen og Sørfold. Vedlagt saken er en utredning av omdanningen av samarbeidet til et KO, samt opptak av Rødøy kommune som ny deltager. Styret sender utredningen på høring til kontrollutvalgene i de 9 eierkommunene, i og med at det er kontrollutvalgene som benytter seg av tjenestene som leveres. Høringsfrist er satt til 1. oktober 2020.

Hovedtrekkene i utredningen blir gjennomgått i møtet.

Forslag til vedtak:

1. Fauske kontrollutvalg viser til oversendt høringsdokument fra styret i Salten kontrollutvalgsservice: Utredning: Omdanning til kommunalt oppgavefelleskap - opptak av Rødøy kommune som ny deltager
2. Fauske kontrollutvalg sier seg tilfreds med styrets forslag til omdanning av Salten kontrollutvalgsservice til Kommunalt oppgavefelleskap, jfr kommunelovens kapittel 19. Styrets forslag ivaretar i stor grad kontrollutvalgets behov for et effektivt og uavhengig sekretariat.
3. Fauske kontrollutvalg viser til at utredningen legger opp til at status for Rødøy kommune endres fra et tidsavgrenset tjenestekjøp til å bli fullverdig deltager i Salten kontrollutvalgsservice. Kontrollutvalget mener det vil være en styrke for samarbeidet med flere langsiktige deltagere / eiere i sekretariatet, og støtter derfor opptak av Rødøy som ny deltager.

Inndyr, 3. september 2020

Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

Salten Kontrollutvalgsservice

UTREDNING:

- 1. OMDANNING TIL KOMMUNALT OPPGAVEFELLESKAP**
- 2. OPPTAK AV RØDØY KOMMUNE SOM NY DELTAGER**

0.0 HOVEDPUNKTER

- Det gjennomføres en omdanning av Salten kontrollutvalgsservice fra et § 27-samarbeid til Kommunalt oppgavefelleskap (ny kommunelov kap 19)
- Utredningen skjer på bakgrunn av overgangsreglene i kommunelovens § 31-2, og det utredes dermed ikke alternative organisasjonsformer, som IKS, Samvirkeforetak etc
- Gjeldende organisering og styring av samarbeidet har over tid vært hensiktsmessig og effektiv.
- Hovedtrekkene i gjeldende vedtekter videreføres derfor. Foreslåtte endringer er særskilt begrunnet.
- Rødøy kommune tas opp som deltager i Salten kontrollutvalgsservice KO
- Styret sender utredningen på høring til kontrollutvalgene som i dag får levert tjenester fra samarbeidet. En oppsummering av høringsuttalelsene tas med i utredningen.

1.0 OMDANNING TIL KOMMUNALT OPPGAVEFELLESKAP

Bakgrunn:

1. Salten kontrollutvalgsservice er et interkommunalt samarbeid opprettet i samsvar med kommunelovens (1992) § 27 for å ivareta funksjon som sekretariat for kontrollutvalgene i kommunene Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Saltdal, Steigen og Sørfold. Samarbeidet ble etablert 1. januar 2005.
2. Ny kommunelov (2018) innebærer at 1. organisasjonsformen § 27-samarbeid ikke videreføres, 2. kommunene som er deltagere i § 27-samarbeid må innen utgangen av inneværende valgperiode omdanne samarbeidet til Kommunalt oppgavefelleskap, jfr ny kommunelov kap 19.
3. Samarbeidet er et eget rettssubjekt, og har siden opprettelsen i 2005 levert tjenester til deltagerens kontrollutvalg. Samarbeidets øverste organ er styret. Hver deltager har en representant i styret, etter vedtektene valgt blant deltagerkommunenes medlemmer av eget kontrollutvalg. Gjeldende organisering og styreform har vist seg hensiktsmessig og effektiv den tid samarbeidet har vært i funksjon.
4. Styret fikk i 2019 en henvendelse fra Nordland fylkeskommune om å bli deltager i samarbeidet. Samarbeidets vedtekter § 2 åpner for at fylkeskommunen kan slutte seg til samarbeidet. Utredningen av dette spørsmålet ble lagt til side høsten 2019 ettersom fylkeskommunen besluttet å bli deltager i et annet sekretariatsselskap.
5. Utredningen gjelder utelukkende en omdanning fra interkommunalt samarbeid til kommunalt oppgavefelleskap. Sekretariatsordning berøres ikke av utredningen i og med at både § 27-samarbeidet og Kommunalt oppgavefelleskap er innenfor samme ordning: interkommunalt samarbeid. Alternative organisasjonsformer innenfor gjeldende sekretariatsordning

(Interkommunalt selskap etter Lov om interkommunale selskaper, eller Samvirkeforetak etter Lov om samvirkeforetak, eller Aksjeselskap) utredes ikke.

Kommunalt Oppgavefelleskap (KO)

Gjeldende kommunelov (1992) inneholder i § 27 en enkel regulering av hvordan kommuner kan samarbeide om å løse felles oppgaver. Samarbeidsformen er lite regulert i loven, og all reguleringen er samlet i én paragraf: To eller flere kommuner eller fylkeskommuner kan opprette et eget styre til løsning av felles oppgaver. Bestemmelsen videreføres ikke i ny kommunelov (2018), men departementet uttrykker i sin proposisjon at «det er behov for en enkel samarbeidsform for kommuner som ønsker å løse oppgaver i fellesskap». Ny lov kapittel 19 inneholder derfor rammer og regulering for en slik enkel samarbeidsform for kommuner (kapitelet tas med i sin helhet):

§ 19-1. Kommunalt oppgavefelleskap

To eller flere kommuner eller fylkeskommuner kan sammen opprette et kommunalt oppgavefelleskap for å løse felles oppgaver. Kommunestyrene og fylkestingene vedtar selv å opprette et oppgavefelleskap.

Et oppgavefelleskap kan ikke gis myndighet til å treffe enkeltvedtak. Oppgavefelleskapet kan likevel gis myndighet til å treffe denne typen vedtak om interne forhold i samarbeidet og til å forvalte tilskuddsordninger.

Oppgavefelleskapets navn skal inneholde ordene kommunalt oppgavefelleskap.

De øvrige kapitlene i denne loven gjelder på tilsvarende måte så langt de passer for oppgavefelleskap.

§ 19-2. Deltakeransvar

Den enkelte deltakeren i et kommunalt oppgavefelleskap har ubegrenset økonomisk ansvar for sin andel av oppgavefelleskapets forpliktelser. Til sammen skal andelene utgjøre oppgavefelleskapets samlede forpliktelser.

Oppgavefelleskapets kreditorer må først gjøre sitt krav gjeldende mot oppgavefelleskapet. Hvis kreditor ikke får dekket kravet sitt innen 14 dager regnet fra påkrav, kan kreditor kreve den enkelte deltakeren for dennes andel av forpliktelsen. En deltaker som helt eller delvis har dekket sin andel av en fordring på oppgavefelleskapet, kan straks kreve tilbake utlegget sitt fra oppgavefelleskapet.

En deltaker som trer ut av oppgavefelleskapet, fortsetter å ha økonomisk ansvar for sin andel av de forpliktelsene oppgavefelleskapet har på det tidspunktet deltakeren trer ut. Det samme gjelder hvis oppgavefelleskapet oppløses.

§ 19-3. Representantskap

Representantskapet er det øverste organet i et kommunalt oppgavefelleskap. Samtlige deltakere skal være representert med minst ett medlem i representantskapet. Hvert kommunestyre eller fylkesting velger selv sine medlemmer og minst like mange varamedlemmer. Hvis ikke noe annet er fastsatt i samarbeidsavtalen, velger representantskapet selv sin leder og nestleder. Det kan fastsettes i samarbeidsavtalen at vervene som leder og nestleder skal gå på omgang mellom deltakerne.

I kommuner og fylkeskommuner med parlamentarisk styreform kan kommunestyret eller fylkestinget selv fastsette at rådet skal velge kommunens eller fylkeskommunens medlemmer.

Rådet kan videredelegere denne myndigheten til enkeltmedlemmer av rådet hvis ikke kommunestyret eller fylkestinget har bestemt noe annet.

Daglig leder i oppgavefellesskapet kan ikke være medlem av representantskapet.

Representantskapets medlemmer og varamedlemmer velges for fire år hvis ikke noe annet er fastsatt i samarbeidsavtalen. Den enkelte deltakeren kan selv når som helst ved nyvalg skifte ut de medlemmene og varamedlemmene som deltakeren selv har valgt. Nye medlemmer og varamedlemmer velges for resten av valgperioden.

Representantskapet kan selv opprette andre organer til styring av oppgavefellesskapet. Representantskapet velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til slike organer.

§ 19-4. Samarbeidsavtale

Når det opprettes et oppgavefellesskap, skal det inngås en skriftlig samarbeidsavtale mellom alle deltakerne i oppgavefellesskapet.

De enkelte kommunestyrene og fylkestingene i alle deltakerkommunene skal selv vedta samarbeidsavtalen og avtaleendringer som gjelder noen av momentene nevnt i fjerde ledd.

Representantskapet i oppgavefellesskapet vedtar selv endringer i de delene av samarbeidsavtalen som gjelder andre forhold enn de som er nevnt i fjerde ledd. Slike endringer vedtas med tilslutning av minst 2/3 av de avgitte stemmene hvis ikke noe annet er fastsatt i samarbeidsavtalen. Det kan fastsettes i samarbeidsavtalen at slike endringer skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv i samtlige deltakerkommuner.

Samarbeidsavtalen skal fastsette

- a) oppgavefellesskapets navn
- b) om oppgavefellesskapet er et eget rettssubjekt
- c) hvor mange medlemmer den enkelte deltakeren skal ha i representantskapet
- d) hvilke oppgaver og hvilken myndighet som er lagt til oppgavefellesskapet
- e) deltakernes innskuddsplikt og plikt til å yte andre bidrag til oppgavefellesskapet
- f) den enkelte deltakerens eierandel i oppgavefellesskapet og ansvarsandel for fellesskapets forpliktelser hvis ansvarsandelen avviker fra eierandelen
- g) om oppgavefellesskapet skal ha myndighet til å ta opp lån
- h) hva oppgavefellesskapet skal rapportere til deltakerne om
- i) hvordan deltakerne kan tre ut av oppgavefellesskapet
- j) hvordan oppgavefellesskapet skal oppløses, blant annet hvem som skal ha ansvaret for at oppgavefellesskapets arkiver blir oppbevart etter at oppgavefellesskapet er oppløst.

Kommuneloven (2018) fastsetter i tillegg bestemmelser om Budsjett, regnskap og årsberetning for interkommunalt politisk råd og kommunalt oppgavefellesskap:

§ 14-8. Budsjett, regnskap og årsberetning for interkommunalt politisk råd og kommunalt oppgavefelleskap

Interkommunalt politisk råd etter kapittel 18 og kommunalt oppgavefelleskap etter kapittel 19 skal utarbeide et eget årsbudsjett innenfor de rammene som er vedtatt av kommunestyret eller fylkestinget i deltakerkommunene. Det skal også utarbeides et eget årsregnskap og en egen årsberetning. Vedtak om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning skal treffes av representantskapet i rådet eller oppgavefelleskapet.

Regnskapet til interkommunalt politisk råd og kommunalt oppgavefelleskap som ikke er eget rettssubjekt skal innarbeides i kontorkommunens samlede årsregnskap etter § 14-6 første ledd bokstav d.

Departementet kan gi forskrift om årsbudsjettet, årsregnskapet og årsberetningen for interkommunalt politisk råd og kommunalt oppgavefelleskap, og om unntak fra bestemmelsene om årsbudsjettet, årsregnskapet og årsberetningen.

Ny kommunelov inneholder i tillegg egne overgangsregler for interkommunale styrer etter § 27:

§ 31-2. Overgangsregler for interkommunale styrer etter § 27 i kommuneloven av 1992

Interkommunalt samarbeid som er organisert som et interkommunalt styre etter § 27 i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner, må være omdannet til et interkommunalt politisk råd etter § 18-1 eller et kommunalt oppgavefelleskap etter § 19-1 senest fire år etter at henholdsvis kapittel 18 og 19 i loven her trer i kraft.

De enkelte kommunestyrene og fylkestingene i alle deltakerkommunene skal selv treffe vedtak om omdanning etter første ledd og vedta samarbeidsavtalen.

Når et interkommunalt styre blir omdannet etter paragrafen her, blir styrets eiendeler, rettigheter og forpliktelser overført til det nye samarbeidet. Hvis det nye samarbeidet ikke er et eget rettssubjekt, overføres eiendelene, rettighetene og forpliktelsene til én eller flere av deltakerkommunene. Fordringshavere og andre rettighetshavere kan ikke motsette seg overføringen. Overføringen vil i seg selv ikke være grunn til at rettsforholdet opphører.

Når et interkommunalt styre blir omdannet etter paragrafen her, skal omregistrering i grunnbok og andre offentlige registre skje ved at styrets navn endres i registrene.

Kommunalt Oppgavefelleskap (KO): Endringer og videreføringer sett i forhold til § 27:

Som for § 27-samarbeid skal samtlige deltakerkommuner være representert i det øverste eierorganet i et oppgavefelleskap. Det øverste organet er imidlertid representantskapet, og ikke styret. I et KO er det kommunestyrene selv som oppnevner medlemmer og varamedlemmer til representantskapet. I et § 27-samarbeid er det anledning for at andre enn kommunestyret kan gis anledning til å peke ut styremedlemmer. For Salten kontrollutvalgsservice sin del er det imidlertid gjennom vedtektene bestemt at det er kommunestyret som peker ut styrets medlemmer og dette har vært praktisert siden opprettelsen i 2005.

Det er krav til å ha en skriftlig samarbeidsavtale mellom deltakerne i oppgavefelleskapet med minimum innhold som nevnt i § 19-4 punktene a) – j) over. Samarbeidsavtalen skal vedtas av kommunestyret i deltakerkommunene.

Representantskapet i et KO kan selv opprette andre organer til styring av oppgavefelleskapet, for eksempel og mest praktisk et eget styre. Bestemmelsen inneholder ingen plikt til å opprette et eget styre. I så tilfelle vil representantskapet selv være det styrende organet. Salten kontrollutvalgsservice har i tillegg til styret også bestemmelser om opprettelse av et arbeidsutvalg. Arbeidsutvalget har 3

medlemmer, og skal bl.a på vegne av styret påse at virksomheten drives i tråd med sine vedtekter og med styrets vedtak. I tiårsperioden 2010-2019 ble det gjennomført 2 møter i arbeidsutvalget.

Deltakerne i KO vil hefte ubegrenset for oppgavefelleskapets forpliktelser. Dette tilsvarer gjeldende rett for § 27-selskap.

Ved ny kommunelov er det bestemt at det i samarbeidsavtalen om oppgavefelleskapet skal fremkomme om det er et selvstendig rettssubjekt. Utredningen av Salten kontrollutvalgsservice i 2004 la til grunn at samarbeidet ikke skulle være et eget rettssubjekt, men vedtektenes innhold innebærer at samarbeidet er å regne som eget rettssubjekt. Dette legges til grunn i forslag til samarbeidsavtale.

Videre skal det i samarbeidsavtalen fremkomme hvilke oppgaver og myndighet oppgavefelleskapet skal ha, den enkelte deltakers eierandel og ansvarsandel, innskuddsplikt og regler for utreden og oppløsning av oppgavefelleskapet. Salten kontrollutvalgsservice sine vedtekter inneholder bestemmelser om de nevnte forholdene. Innholdet videreføres i samarbeidsavtalen

Overgangsbestemmelsen

Overgangsreglene inneholder praktiske regler som grunnlag for en enkel omdanning til KO. Reglene innebærer at § 27-samarbeid må omdannes til KO innen 4 år etter at loven trer i kraft. Loven trer i kraft ved konstituering i kommunestyrene etter kommunevalget 2019. Omdanning krever at kommunestyret selv treffer vedtak om omdanning, og samarbeidsavtale. I og med at Salten kontrollutvalgsservice er et eget rettssubjekt vil samarbeidets eiendeler, rettigheter og forpliktelser overføres til det nye samarbeidet.

I utredningen av omdanning fra § 27 til KO legges det til grunn at det skal foregå en omdanning hvor eksisterende drift og organisering tilpasses ny organisasjonsform, i motsetning til en omorganisering til annen mulig organisasjonsform. Med mindre det er åpenbare grunner til endringer, f.eks lovkrav, videreføres innholdet i gjeldende vedtekter.

Økonomi:

Vedtektene fordeler utgiftene de 9 deltagerne imellom på følgende vis:

1. Hver kommune dekker en fast sum som tilsvarer 1/9 av 1/3 av totalutgiftene.
2. Videre dekker hver kommune en sum som tilsvarer sin prosentvise andel av innbyggertallet i de 9 samarbeidskommunene av 1/3 av totalutgiftene
3. I tillegg betaler hver kommune sin relative andel av antall møter som er avholdt i samtlige 9 kommuner av 1/3 av totalutgiftene.
4. I budsjettet for det enkelte år vil en ta utgangspunkt i folketallet pr 1/1 det år budsjettet vedtas samt et estimat for antall møter i den enkelte kommune.
5. Fordelingen av de virkelige utgiftene (regnskapsåret) foretas med grunnlag i folketallet pr 1/1 i regnskapsåret og virkelig avholdte møter.

Fordelingen er delvis aktivitetsbasert, og prosentvis har utgiftene hatt følgende gjennomsnittlige fordeling deltagerne imellom de siste 3 årene:

Beiarn kommune:	6,3%
Bodø kommune:	30,8%
Fauske kommune:	12,6%
Gildeskål kommune:	8,2%
Hamarøy kommune:	7,2%
Meløy kommune:	10,3%
Saltdal kommune:	8,7%

Steigen kommune: 7,5%

Sørfold kommune: 8,4%

(Fra og med 1.1.2018 leverer Salten kontrollutvalgsservice tjenester til Rødøy kommune v/ kontrollutvalget. Dette faktureres utenom fordeling av utgifter deltagerkommunene imellom.)

Styret behandler årlig budsjett og økonomiplan for virksomheten, senest i styremøte 11. juni 2019 med følgende vedtak:

Styret i Salten kontrollutvalgsservice vedtar med dette følgende budsjett for 2020. Totale utgifter for 2020 budsjetteres til kr 1 535 000 og totale inntekter til kr 1 535 000. De totale utgiftene finansieres gjennom tilskudd fra de deltakende kommuner. Det er i budsjettet lagt til grunn en personalressurs på 1 stilling.

Styret vedtar videre en økonomiplan for perioden 2020-2023 med følgende totale utgifter og inntekter:

Tekst	2020	2021	2022	2023
Totalutgift	1 535 000	1 596 000	1 660 000	1 726 000
Totalinntekt	1 535 000	1 596 000	1 660 000	1 726 000
Deflator	4,0%	4,0%	4,0%	4,0%

Hovedtyngden av utgifter er direkte tilknyttet sekretariatets virksomhet: lønn, sosiale utgifter, lisenser, kurs, styrehonorar, tjenestekjøp og andre driftsutgifter. Innenfor budsjettet gjennomføres det i tillegg kurs / fagsamlinger for folkevalgte med særskilte tema knyttet til tilsyn og kontroll. Fagsamlingene gjennomføres de første 3 årene i den enkelte valgperiode.

Vertskommunen Gildeskål fører regnskap for § 27-samarbeidet. Det føres ikke eget regnskap, men samarbeidets regnskap utgjør et eget ansvar i vertskommunens regnskap. Gjennom en tjenesteytingsavtale kompenseres Gildeskål kommune for dette arbeidet. Omdanning til KO vil føre til noen endringer vedrørende økonomi:

For det første: I forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner § 8-3, er det gitt bestemmelser som fra 1.1.2020 medfører at kommunale oppgavefelleskap (og § 27-samarbeid etter gammel kommunelov) må ha eget regnskap.

For det andre må det av denne grunn påregnes utgifter til uavhengig revisjon av det kommunale oppgavefelleskapets regnskap. I og med at § 27-samarbeidet så langt ikke har hatt eget regnskap, har det heller ikke hatt en egen revisjon. Revisjon av vertskommunens regnskap har inkludert samarbeidets regnskap. Utgifter til revisjon må antas å bli av et begrenset omfang.

En omdanning i seg selv har ikke store økonomiske konsekvenser, men trenden for kontrollutvalgsekretariat er at mengden oppgaver har vært økende over tid. Dette gjelder også for Salten kontrollutvalgsservice.

Egenkapital:

Deltagerkommunene må dekke eventuelle forpliktelser dersom samarbeidet / oppgavefelleskapet selv ikke er i stand til å dekke disse. Samarbeidet har så langt ikke hatt noen egenkapital, men bør ha en egenkapital som er tilstrekkelig til å gi rimelig sikkerhet for at virksomheten selv skal kunne dekke sine forpliktelser, og at deltakerne dermed ikke skal få senere tilleggskrav til å skyte inn midler. Virksomheten kan ikke sies å være særlig risikofyllt. Kostnadene er forutsigbare og preges av oppgaver som er stabile over tid. Inntektene består for det aller meste av honorarer fra deltakerne som fastsettes gjennom en vedtektsfestet fordelingsnøkkel. De største risikofaktorene er endringer i

pensjonsforpliktelser og eventuelt utreden av deltakere. Ut fra dette synes det hensiktsmessig at virksomheten kan ha en kapital tilsvarende 3 måneders drift. Med dagens driftsnivå tilsvarer dette en samlet innskuddskapital på kr 350 000, i tillegg til avsetning til pensjonsforpliktelser. Per januar 2020 har samarbeidet avsatt kr 140 000 til et bundet fond i vertskommunen.

Eierinnflytelse

Dagens organisering gir hver deltager 1 stemme i det øverste organet (styret) tilsvarende 1/9 av det samlede stemmetallet. Vedtektene (2010 § 5) omtaler eierandel slik at hver deltager blir eier av en forholdsvis andel av verdier anskaffet, basert på vedtektenes fordelingsnøkkel for utgifter.

Basert på en videreføring og tilpasning av gjeldende vedtekter, vil dette innebærer samme stemmevekt ved omdanning til Kommunalt oppgavefelleskap:

Beiarn kommune:	1/9
Bodø kommune:	1/9
Fauske kommune:	1/9
Gildeskål kommune:	1/9
Hamarøy kommune:	1/9
Meløy kommune:	1/9
Saltdal kommune:	1/9
Steigen kommune:	1/9
Sørfold kommune:	1/9

Dersom Rødøy kommune tas opp som medlem, vil hver kommune ha 1/10 stemmevekt i det øverste organet.

Uavhengighet:

Ny kommunelov § 23-7 Sekretariatet, gir bestemmelser om kontrollutvalgssekretariatets uavhengighet: «*Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon og av den eller dem som utfører revisjon for kommunen eller fylkeskommunen*». Bestemmelsen tilsvarer krav i Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner etter kommuneloven (1992). I ny kommunelov kap 7 Valg til folkevalgte organer, gjøres reglene for valg gjeldende for valg til representantskap og andre styringsorganer for et kommunalt oppgavefelleskap (§ 7-2 1. ledd g)). I lovens § 7-3 gis følgende bestemmelse om hvem som er utelukket fra valg:

Utelukket fra valg til organer nevnt i § 7-2 er

- a) fylkesmannen og assisterende fylkesmann
- b) kommunedirektøren i kommunen eller fylkeskommunen og hans eller hennes stedfortreder
- c) kommunalsjefer, etatssjefer og ledere på tilsvarende nivå
- d) sekretærer for kommunestyret eller fylkestinget
- e) den som har ansvaret for regnskapsfunksjonen i kommunen eller fylkeskommunen
- f) de som foretar revisjon av kommunen eller fylkeskommunen
- g) ansatte i sekretariatet som utfører tjenester for kontrollutvalget i kommunen eller fylkeskommunen

- h) ansatte i sekretariatet til kommunerådet eller fylkesrådet som har fått delegert myndighet fra rådet.

Første ledd bokstav b og c gjelder ikke ved valg til underordnede styringsorganer i kommunale oppgavefelleskap.

Medlemmer og varamedlemmer av kontrollutvalget kan ikke velges som

- a) ordfører eller varaordfører
- b) medlem eller varamedlem av formannskap eller fylkesutvalg
- c) medlem eller varamedlem av kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalgt organ med beslutningsmyndighet
- d) medlem av kommuneråd eller fylkesråd
- e) medlem eller varamedlem av kommunestyrekomité eller fylkestingskomité.

Ved valg til kommunedelsutvalg kan kommunestyret selv vedta at bare de som er innført i folkeregisteret som bosatt i kommunedelen, er valgbar.

Den som er ansvarlig for regnskapet i et kommunalt eller fylkeskommunalt foretak, er ikke valgbar til styret i foretaket. Den som er ansvarlig for regnskapet eller foretar revisjon av interkommunalt politisk råd eller kommunalt oppgavefelleskap, er ikke valgbar til representantskapet eller andre styringsorganer for virksomheten.

Bestemmelsene i § 7-3 alene vil ikke sikre sekretariatet den uavhengighet fra kommunens eller fylkeskommunens administrasjon som fastsettes i kommuneloven § 23-7 (2018). Dette fordi bestemmelsens andre ledd innebærer at kommunedirektøren og dennes stedfortreder, samt kommunalsjefer, etatssjefer og ledere på tilsvarende nivå kan velges til «*underordnede styringsorganer i kommunale oppgavefelleskap*», altså f.eks et styre. Et styre i et kontrollutvalgssekretariat besatt med kommunedirektør (rådmenn) etatssjefer el.l vil ikke gi et sekretariat «*uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon*» slik loven krever.

I dagens § 27-samarbeid ivaretas uavhengighet fra kommunenes administrasjoner ved at styret i samarbeidet, herunder styrets arbeidsutvalg, er besatt med medlemmer fra deltagerens kontrollutvalg. I forslag til samarbeidsavtale for KO foreslås videreføring av dette prinsippet ved at den / de som velges til representantskapet i Salten kontrollutvalgsservice skal være medlem av sin kommunes kontrollutvalg.

Opptak av nye medlemmer i Kommunalt oppgavefelleskap:

Gjeldende vedtekter § 2 *Deltagere* har følgende innhold

Beiarn kommune, Saltdal kommune, Fauske kommune, Sørfold kommune, Steigen kommune, Hamarøy kommune, Meløy kommune, Gildeskål kommune og Bodø kommune er deltakere i samarbeidet.

Nordland fylkeskommune kan slutte seg til ordningen hvis og når de ønsker det.

Med samtykke fra alle deltakere kan andre kommuner opptas i Salten kontrollutvalgsservice. Samarbeidet skal ha det formål å sikre en robust virksomhet og et større faglig miljø.

Med bakgrunn i at fylkeskommunen nylig har valgt å slutte seg til annet sekretariat, synes det ikke aktuelt å videreføre formuleringen om at fylkeskommunen kan slutte seg til Salten kontrollutvalgsservice. Vedtektene åpner imidlertid for at andre kommuner kan tas opp som medlemmer med samtykke fra de øvrige deltagerne. Det foreslås videreført i samarbeidsavtalen at andre kommuner kan tas opp som medlemmer.

Dagens vedtekter lister opp dagens deltakerkommuner, og krever samtykke fra alle deltakere for at andre kommuner skal kunne tas opp i samarbeidet. Dette videreføres i Samarbeidsavtale for Kommunalt oppgavefelleskap.

2.0 OPPTAK AV RØDØY KOMMUNE SOM NY DELTAGER

Bakgrunn:

1. Rødøy kommune har 19.12.2019 sendt følgende henvendelse til Salten kontrollutvalgsservice:
Kommunestyret i Rødøy har gjort et retningsvalg gjennom å skifte fra Helgeland til Salten regionråd. Til dette ligger også flere regionale samarbeid. Salten-kommunene er deltakere i Salten kontrollutvalgsservice som er et samarbeid etter tidligere kommunelov § 27. Vi er kjent med at det skal startes en prosess med omdanning til kommunalt oppgavefelleskap etter ny kommunelov. Det vil være naturlig at vi utreder deltagelse i dette oppgavefelleskapet parallelt, slik vi unngår at alle kommunene må behandle en ekstra sak om å ta inn Rødøy som ny kommune dersom det skulle bli aktuelt.

Vi ber om at det settes i gang en saksutredning for å vurdere hvordan Rødøy kommune skal organisere sekretariat for kontrollutvalget for fremtiden. Dersom kommunestyret velger å gå inn i Salten kontrollutvalgsservice bør det kunne skje i forbindelse med omdanningen. Dersom kommunen velger å kjøpe tjenester, kan en anbudsprosess komme på et senere tidspunkt.

2. Rødøy kommune har de siste årene vedtatt tilslutning til en rekke samarbeid med de øvrige 9 kommunene i Salten:

Dette gjelder:

- Salten regionråd (fra 1.1.2018)
- Salten kultursamarbeid (fra 1.1.2018)
- Felles ansvar i Salten (fra 1.1.2018)
- Salten friluftsråd (fra 1.1.2019)

Rødøy har i tillegg vedtatt å slutte seg til Trainee Salten, og Digital infrastruktur og smartere Salten. Kommunen har igangsatt en utredning av deltagelse i Iris Salten IKS, og har vedtatt å slutte seg til RKK Salten KO.

Rødøy kommune er godt integrert i store og små interkommunale samarbeid med de øvrige Saltenkommunene. Det legges derfor til grunn at tilslutning til Salten kontrollutvalgsservice er kurant for de øvrige 9 deltagerkommunene.

Rødøy kommune har etter anbud og siden 1.1.2018 hatt Salten kontrollutvalgsservice som leverandør av tjenester til sitt kontrollutvalg. En omlegging til deltagelse i interkommunalt samarbeid forutsetter at Rødøy gjør vedtak om å delta i interkommunal ordning for sekretariat. Arbeidet med utredning av dette spørsmålet er igangsatt, med et settesekretariat.

3. Økonomi: Rødøy kommune betaler i dag en pris for leverte tjenester med bakgrunn i avtalen som er inngått. For Salten kontrollutvalgsservice sin del vil endring fra pris for leverte tjenester til at Rødøy inngår i den ordinære utgiftsfordelingen gi lite utslag.

Salten Kontrollutvalgsservice

KOMMUNALT OPPGAVEFELLESKAP: SAMARBEIDSAVTALE (vedtatt dato)

(utkast – uten Rødøy)

§ 1 Navn – organisering

Salten kontrollutvalgsservice Kommunalt oppgavefelleskap er et kommunalt oppgavefelleskap som er opprettet med hjemmel i lov av 18. juni 2018 nr 83 om kommuner og fylkeskommuner kap 19. Selskapet er et eget rettssubjekt.

§ 2 Eierandel og deltageransvar

Deltagerkommunenenes eierandel i oppgavefellesskapet er fastsatt som følger:

Beiarn kommune:	1/9
Bodø kommune:	1/9
Fauske kommune:	1/9
Gildeskål kommune:	1/9
Hamarøy kommune:	1/9
Meløy kommune:	1/9
Saltdal kommune:	1/9
Steigen kommune:	1/9
Sørfold kommune:	1/9

Deltagerkommunenes ansvarsandel i oppgavefellesskapet er fastsatt som følger:

En forholdsmessig andel av ansvaret basert på tidsrom for medlemskap, og basert på utgiftsfordeling i § 8.

§ 3 Representantskapet

Det øverste organ for oppgavefellesskapet er representantskapet. Representantskapet består av en representant valgt fra hver kommune, med personlig vararepresentant. Disse velges av det respektive kommunestyre og blant kontrollutvalgets medlemmer.

Representantskapet skal selv behandle:

- Årsmelding og årsregnskap. I årsmeldingen skal det rapporteres følgende
 - Representantskapets, eventuelt styrets sammensetning, aktivitet, og godtgjørelser
 - Antall ansatte, daglig leders navn og avlønning
 - Redegjørelse om de forhold som er nevnt i krav til årsberetning etter kommunelovens § 14-7
- Overordnet plan og budsjetttramme for virksomheten de påfølgende 4 år. Det forutsettes at kommunene innarbeider dette i påfølgende årsbudsjett og økonomiplan.
- Budsjettforslag for neste år. Forslaget skal ikke gå utover budsjetttrammene som ligger i den fireårige rammeplanen, med mindre samtlige eierkommuner samtykker.
- Valg av representantskapets leder og nestleder
- Valg av styre, styreleder og styrets nestleder, dersom det oppnevnes et styre.

§ 4 Styret

Styret velges av representantskapet. Representantskapet fastsetter antall medlemmer med personlige varamedlemmer til styret. Representanter for de ansatte i selskapet har tilsvarende møterett som etter kommunelovens § 13-4.

Styret skal på vegne av representantskapet påse at virksomheten drives i tråd med sine vedtekter og med representantskapets vedtak.

Styret fører tilsyn med sekretariatsleder og har instruksjonsmyndighet overfor denne. På vegne av representantskapet utøves løpende arbeidsgiverfunksjon i forhold til sekretariatsleder.

Styret oppretter og nedlegger stillinger innenfor gitt budsjetttramme. Styret tilsetter sekretariatsleder og øvrige faste stillinger ved Salten kontrollutvalgsservice, og har ansvar for lokale lønnsforhandlinger, og ser til at gjeldende tariff- og avtaleverk blir fulgt.

Styret kan utarbeide retningslinjer og instruksjoner til sekretariatsleder.

Dersom representantskapet ikke velger styre, skal oppgavene i § 4 ivaretas av representantskapet selv.

§ 5 Kontorsted

Salten kontrollutvalgsservice sitt kontorsted skal være lokalisert i en av de 9 kommunene nevnt i § 2. Representantskapet fastsetter kontorsted.

§ 6 Formål og ansvarsområde

Salten kontrollutvalgsservice skal utføre sekretariatsfunksjonen for deltakernes kontrollutvalg, jfr. kommunelovens § 23-7 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Oppgavefellesskapet skal gi

deltagernes kontrollutvalg effektiv og kompetent bistand og skal arbeide for å bli en foretrukket leverandør av tjenester til andre kontrollutvalg i fylket.

§ 7 Innskuddsplikt

(Avklares etter opprettelse av eget regnskap for Salten kontrollutvalgsservice)

§ 8. Økonomi - fordeling av utgifter.

1. Hver kommune dekker en fast sum som tilsvarer 1/9 av 1/3 av totalutgiftene.
2. Videre dekker hver kommune en sum som tilsvarer sin prosentvise andel av innbyggertallet i de 9 samarbeidskommunene av 1/3 av totalutgiftene
3. I tillegg betaler hver kommune sin relative andel av antall møter som er avholdt i samtlige 9 kommuner av 1/3 av totalutgiftene.
4. I budsjettet for det enkelte år vil en ta utgangspunkt i folketallet pr 1/1 det år budsjettet vedtas samt et estimat for antall møter i den enkelte kommune.
5. Fordelingen av de virkelige utgiftene (regnskapet) foretas med grunnlag i folketallet pr 1/1 i regnskapsåret og virkelig avholdte møter.

§ 9 Representantskapets møter

Møtene ledes av representantskapets leder. Representantskapet er vedtaksført når minst halvparten av representantene er til stede, og fatter vedtak med simpelt flertall. Ved votering i representantskapet skal hver stemme telle likt. Ved stemmelikhet teller leders stemme dobbelt.

Representantskapets leder sørger for at det blir ført protokoll fra møtene.

Den enkelte kommune dekker utgifter til egen representant i representantskapet. Dersom det ikke oppnevnes eget styre, dekker Salten kontrollutvalgsservice utgifter til representantskapet som styre i forbindelse med møter.

§ 10 Sekretariatsleder

Sekretariatet skal ha en daglig leder, benevnes sekretariatsleder, som skal forestå den daglige ledelsen av sekretariatet og skal følge de retningslinjer og pålegg som styret gir.

Sekretariatsleder administrerer virksomheten og har ansvaret for at enhver arbeidsoppgave utføres i overensstemmelse med gjeldende lover, forskrifter, bestemmelser og de i henhold til de vedtak som er fattet av representantskap og styre.

Sekretariatsleder er styrets sekretær og saksbehandler, og rapporterer til styret.

Sekretariatsleder har tale- og forslagsrett i styrets møter, dersom ikke styret i enkeltsaker vedtar at sekretariatsleder ikke skal møte.

Sekretariatsleder er de øvrige ansattes nærmeste overordnede, og utøver det daglige arbeidsgiveransvar innenfor delegerede fullmakter. Sekretariatsleder gis anvisningsmyndighet.

Regninger som gjelder sekretariatsleder skal anvises av styreleder.

§ 11 Regnskap og revisjon

Regnskapet for Salten kontrollutvalgsservice føres av kompetent regnskapsfører. Representantskapet velger revisor.

§ 12 Endringer i samarbeidsavtalen og oppsigelse av deltagelse i oppgavefelleskapet

Samarbeidsavtalen kan endres dersom samtlige kommuner gjør likelydende vedtak etter forslag fra representantskapet eller en av kommunene. Dersom det ikke er enighet mellom deltagerne om endringer, skal det umiddelbart startes forhandlinger om ny samarbeidsavtale som først kan iverksettes når det er enighet.

En kommune kan si opp samarbeidsavtalen ved å sende skriftlig oppsigelse til styret med 1 års oppsigelsestid, regnet fra 31.12 det året avtalen sies opp. Dersom samtlige kommuner er enige, kan det eventuelt avtales kortere oppsigelsestid.

Eiendeler og heftelser for økonomiske forpliktelser skal fordeles mellom kommunene ut fra bestemmelsene om generell utgiftfordeling i § 6.

§ 13 Arkiv

Salten kontrollutvalgsservice skal holde arkiv i samsvar med lov og forskrift på området. Det skal føres egen arkivdel for hvert kontrollutvalg. Ved enkeltstående kommunes utreden av oppgavefelleskapet skal avsluttet arkiv for hvert kontrollutvalg sendes til den respektive kommune. Det samme gjelder ved oppløsning av oppgavefelleskapet. Ved oppløsning skal arkiv for selve selskapet / oppgavefelleskapets sendes til Interkommunalt Arkiv i Nordland.

§ 14 Iverksettelse

Salten kontrollutvalgsservice KO er etablert og samarbeidet satt i verk fra og med 1. januar 2020. Endringer i samarbeidsavtalen iverksettes fra det tidspunkt eierkommunene bestemmer, eventuelt på det tidspunkt alle kommunene har vedtatt endringen.

Vedtektene er gyldig fra og med dato.måned.2020, etter følgende vedtak i deltagende kommuner:

Meløy kommunestyre sak xx/20,	vedtatt dd. måned 2020.
Bodø bystyre sak PS 20/xx,	vedtatt dd. måned 2020.
Steigen kommunestyre sak xx/20,	vedtatt dd. måned 2020.
Saltdal kommunestyre sak xx/20,	vedtatt dd. måned 2020.
Fauske kommunestyre sak xx/20,	vedtatt dd. måned 2020.
Gildeskål kommunestyre sak xx/20,	vedtatt dd. måned 2020.
Sørfold kommunestyre sak xx/2020,	vedtatt dd. måned 2020.
Beiarn kommunestyre sak xx/20,	vedtatt dd. måned 2020.
Hamarøy kommunestyre sak xx/20,	vedtatt dd. måned 2020.

SAK 29/20**Revisors vurdering av egen uavhengighet****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
10.09.2020**Vedlegg:**

- Salten kommunerevisjon IKS, 19. august 2020: Egenvurdering av uavhengighet

Bakgrunn for saken:

Kommuneloven stiller i § 24-4 krav om at revisor skal være uavhengig og ha godandel. Forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19 stiller nærmere krav til revisors uavhengighet, bl.a:

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisorens uavhengighet og objektivitet. § 16

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis revisoren eller revisorens nærstående har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet. § 17

Revisor kan ikke

- ha andre stillinger i kommunen eller fylkeskommunen*
- ha andre stillinger i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av*
- være medlem av styrende organer i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av. Dette gjelder ikke hvis virksomheten utfører*

- revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap, samvirkeforetak eller aksjeselskap*
- d) delta i eller ha funksjoner i en annen virksomhet, hvis det kan føre til at revisorens interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen eller fylkeskommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisoren*
 - e) utføre rådgivningstjenester eller andre tjenester for kommunen eller fylkeskommunen, hvis dette er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet*
 - f) yte tjenester som hører inn under den reviderte virksomhetens egne ledelses- og kontrolloppgaver*
 - g) opptre som fullmektig for den reviderte virksomheten, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstolsloven § 218.*

I henhold til forskriften skal oppdragsansvarlig revisor minimum hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget

Vedlagt følger slik egenvurdering datert 19. august 2020 fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Barbro Sakariassen og oppdragsansvarlig forvaltingsrevisor Bjørn Vegard Gamst.

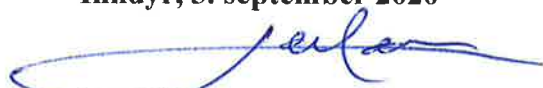
Vurdering

Vedlagte vurdering er utarbeidet i samsvar med Norges kommunerevisorforbunds mal for egenvurdering av uavhengighet. Sekretariatet har ingen merknader til revisors egenvurdering av uavhengighet.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget i Fauske kommune tar revisors egenvurdering av sin uavhengighet datert 19. august 2020 til etterretning. Utvalget ber om å bli løpende orientert om forhold som kan endre vurderingen av uavhengighet.

Inndyr, 3. september 2020

Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

Kontrollutvalget i Fauske kommune

Deres ref.

Vår ref.: 4010/A2/bvg/bs

Dato: 19. august 2020

EGENVURDERING AV UAVHENGIGHET

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19.

Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

Salten kommunerevisjon IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnede har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Salten kommunerevisjon utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Salten kommunerevisjon utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	<p>Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt.</p> <p>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p> <p>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Fauske kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</p>
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Fauske kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptre ikke som fullmektig for Fauske kommune.

Salten kommunerevisjon IKS

Barbro Sakariassen
Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor

Bjørn Vegard Gamst
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

SAK 30/20

Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
10.09.2020

Vedlegg:

- a) Salten kontrollutvalgsservice 24.6.2020: Brev til BDO: Spørsmål om adressat for nummererte brev til Iris Salten IKS
- b) Brev fra BDO 24.6.2020: Ad Spørsmål om adressat for nummererte brev til Iris Salten IKS
- c) Epost fra BDO 25.6.2020: Sv: Brev til BDO med spørsmål om nummerert brev til Iris Salten IKS
- d) Det kongelige Kommunal- og moderniseringsdepartement 4.8.2020: Svar på spørsmål om tolkningen av kommuneloven § 23-5
- e) Fauske kommunestyre: Særutskrift fra kontrollutvalget 16/20 – Rapport forvaltningsrevisjon: Offentlige anskaffelser.

Bakgrunn for saken:

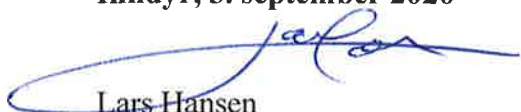
Kontrollutvalget gis orienteringer fra revisjon og sekretariat om status når det gjelder arbeidet med kontroll og tilsyn.

Vedlegg a)-c) er korrespondanse mellom sekretariatet og revisor i det interkommunale selskapet Iris Salten IKS.

Vedlegg d) er svar fra departementet på spørsmål som Forum for Kontroll og Tilsyn har stilt om forståelsen kommunelovens § 23-5: «*Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget. I saker som skal oversendes til kommunestyret*

eller fylkestinget, skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken.»

Inndyr, 3. september 2020

Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

BDO
v/ statsautorisert revisor Håvard Edvardsen
Postboks 3014
8086 BODØ

Spørsmål om adressat for nummererte brev til Iris Salten IKS

Salten kontrollutvalgsservice er sekretariat for kontrollutvalgene i Iris Salten IKS sine eierkommuner.

I forbindelse med BDO sitt revisjonsoppdrag for Iris Salten IKS har dere 22. april 2020 sendt brev til selskapet med tittelen «Oppsummering etter revisjon, brev nr 1 2020». I dette brevet tar dere bl.a opp Bonus og avsetning til velferdstiltak, hvor dere tar opp problematiske forhold ved dagens ordning. Styret fikk 5. februar 2020 informasjon i sak 20/05 om at «Revisor har nå gitt tilbakemelding om at ordningen kan fortsette etter dagens praksis».

Den videre håndteringen av dette er et spørsmål for styret, og jeg forstår det slik at styret skal behandle det nummererte brevet i møte 22. juni 2020.

Brevet fra BDO er stilet til selskapet, og til selskapets forretningsadresse. Reglene for revisjon av IKS er ikke nødvendigvis helt klare. Revisorloven og kommuneloven har på hver sin side regelverk for nummererte brev, herunder hvem slike brev skal sendes til. For revisorloven er dette til styreleder (i noen tilfeller samtlige styremedlemmer), mens det for kommuneloven er til kontrollutvalget. Som nevnt over har jeg forstått det slik at styret behandler brevet om kort tid. Gitt det ansvar styret har, er det ingenting å si på det er styret som mottar og behandler brevet. Brevet fra BDO er imidlertid ikke stilet til eller adressert til styreleder, men til selskapets generelle forretningsadresse. Det fremkommer heller ikke av brevets innhold om dette i tillegg er sendt til styreleder. Kan dere være snille å gjøre rede for hvilke vurderinger dere gjør om hvem som er korrekt adressat for nummererte brev, og ut fra hvilket regelverk dere gjør denne vurderingen?

Inndyr, 19. juni 2020

Lars Hansen
Sekretariatsleder

Kopi til kontrollutvalgsleder, eierkommunene

Tel: +47 75 50 71 00
Org.nr.: 993 606 650 MVA

Salten kontrollutvalgsservice	
Dato	9/8 2020
Postboks	3014
8066 Bodø	20/737
Norge	
Arkiv nr.	411-9 32
Hjemmel u off:	

Salten Kontrollutvalgsservice
Postboks 54
8138 Inndyr
e-post: lars@sekretariatet.no

Bodø, 24. juni 2020

Ad Spørsmål om adressat for nummererte brev til Iris Salten IKS

Jeg viser til ditt brev datert 19.06.2020 Jnr 20/649 vedrørende spørsmål om adressat for nummererte brev til Iris Salten IKS.

Vi følger reglene i revisorloven § 5-4 for selskaper som er underlagt revisorloven. Normalt vil det si at nummererte brev blir adressert til selskapet ved styreleder og oftest da sendt til både styreleder og daglig leder. Det er kun i spesielle tilfeller at nummererte brev sendes til alle styremedlemmene.

Det spesielle med IKS-selskaper er at de i utgangspunktet ikke er underlagt revisorloven, jfr IKS-lovens § 28. Det åpner for en annen vurdering av adressat. Kommuneloven vil etter vårt syn ikke være relevant i forhold til å sende nummererte brev vedrørende IKS-selskap. Kommuneloven gir derimot kontrollutvalget i kommunene rett til å kreve opplysninger fra IKS-selskapene herunder deres revisor etter reglene i lovens § 23-6.

I dette tilfelle ble punktene i brevet også gjennomgått på styremøte 1. april 2020. Brevet oppsummerer og klargjør en del punkter som var tatt opp på dette styremøte. Brevet er rettet både til selskapets administrasjon/ledelse og til styret. Vi innser i ettertid at det kunne gått frem av brevet.

Brevet er sendt til selskapets adresse. I tillegg skulle det vært sendt til styreleder på e-post, men vi har dessverre ikke tilgang til noen spor av at det er gjort og kan derfor ikke bekrefte at det er sendt til styreleder.

Ved spørsmål vedrørende dette kan undertegnede kontaktes.

Med vennlig hilsen

Stein Erik Sæther
Statsautorisert revisor

Stein.Erik.Saether@bdo.no
+47 950 36 448

Salten kontrollutvalgsservice	
Dato	5. 8 - 20
Jm.	20 / 7 739
Arkiv nr.	VIII - 41A 3 2
Hjemmel u off:	

Lars Hansen

Fra: Stein Erik Sæther <Stein.Erik.Saether@bdo.no>
Sendt: torsdag 25. juni 2020 11:55
Til: Lars Hansen
Kopi: Marius Christoffer Storvik
Emne: SV: Brev til BDO med spørsmål om nummerert brev til Iris Salten IKS

Hei

Ja, vi skal for ettertiden stille nummererte brev til styreleder med kopi til administrasjonen.

Med vennlig hilsen

STEIN ERIK SÆTHER
Mobil [+47 950 36 448](tel:+4795036448)

Fra: Lars Hansen <lars@sekretariatet.no>
Sendt: torsdag 25. juni 2020 11:13
Til: Stein Erik Sæther <Stein.Erik.Saether@bdo.no>
Emne: SV: Brev til BDO med spørsmål om nummerert brev til Iris Salten IKS

Hei,

Og takk for klargjørende svar! Kan jeg ut fra det dere skriver legge til grunn at dere for ettertiden retter og sender nummererte brev til styreleder?

Med vennlig hilsen

Lars Hansen
Sekretariatsleder
Salten kontrollutvalgsservice
[www. Sekretariatet.no](http://www.Sekretariatet.no)
Tlf 470 37 452

Fra: Stein Erik Sæther <Stein.Erik.Saether@bdo.no>
Sendt: onsdag 24. juni 2020 16:32
Til: Lars Hansen <lars@sekretariatet.no>
Kopi: Marius Christoffer Storvik <Marius.Storvik@bdo.no>
Emne: VS: Brev til BDO med spørsmål om nummerert brev til Iris Salten IKS

Hei

Vedlagt er svar på din henvendelse. Undertegnede kan kontaktes ved spørsmål.

Med vennlig hilsen

Stein Erik Sæther
Statsautorisert revisor / Revisjon
Mobil +47 950 36 448
Stein.Erik.Saether@bdo.no

BDO AS
Klæbuveien 127B
Postboks Klæbuveien 127B

7031 Trondheim
Telefon +47 73 99 15 00
www.bdo.no

 Tenk på miljøet før du skriver ut.

BDO AS, et norsk aksjeselskap, er deltaker i BDO International Limited, et engelsk selskap med begrenset ansvar, og er en del av det internasjonale nettverket BDO, som består av uavhengige selskaper i de enkelte land. BDO er varemerkenavnet for BDO-nettverket og for hvert enkelt BDO medlemsfirma.

Denne e-posten med tilhørende dokumenter er kun for den adressaten som er navngitt ovenfor. E-posten med tilhørende dokumenter kan inneholde opplysninger undergitt taushetsplikt. Hvis De ikke er rette mottaker av e-posten, gjøres De oppmerksom på at enhver bruk, kopiering eller viderefremidling av opplysninger ikke er tillatt. Har De mottatt denne e-posten ved en feiltakelse, bes De vennligst straks gi beskjed pr e-post eller telefon og slette denne e-posten samt makulere alle utskrifter og kopier av den.

Vi garanterer normal drift og tilstedeværelse i denne ekstraordinære situasjonen / In the current situation we continue to guarantee full operational efficiency.

Saltens kontrollutvalgsservice	
Dato	5.8.2020
Jnr.	20/733
Arkiv nr.	411-420 22
Hjemmel u off:	d)

Forum for Kontroll og Tilsyn
Postboks 41 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

20/2919-3

4. august 2020

Svar på spørsmål om tolkningen av kommuneloven § 23-5

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til brev 20. mai 2020 vedrørende tolkningen av kommuneloven § 23-5 andre setning. I brevet spør dere om bestemmelsen innebærer at kommunedirektøren kun skal gis anledning til å uttale seg i saker som gjelder gjennomførte kontroller, eller om han eller hun også skal gis anledning til å uttale seg i saker som gjelder

- valg av revisjonsordning og revisor,
- valg av sekretariat for kontrollutvalget,
- budsjettforslag for kontroll og tilsyn, og/eller
- årsmeldinger for kontrollutvalget.

Dere spør også om hvem som skal innhente uttalelsene fra kommunedirektøren etter bestemmelsen.

Departementet vil i det følgende besvare spørsmålene deres.

Hvilke saker kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg i

Generelle kommentarer

Det framgår av kommuneloven § 23-5 at

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget. I saker som skal oversendes til kommunestyret eller fylkestinget, skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken.

En naturlig språklig forståelse av ordlyden i § 23-5 andre setning er at kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler enhver sak som skal oversendes til kommunestyret. Isolert sett synes bestemmelsen dermed å legge opp til at kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg i alle saker der kontrollutvalget skal oversende saken til kommunestyret, uavhengig av hva saken dreier seg om.

Dersom man ser bestemmelsen i sammenheng med første setning, kan man forstå den som at kommunedirektørens uttalelsesrett er begrenset til saker der kontrollutvalget skal rapportere om "resultatene av sitt arbeid". Formuleringen "sitt arbeid" er ikke begrenset til gjennomførte kontroller. En slik forståelse av ordlyden utelukker derfor heller ikke at kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg i forbindelse med andre typer rapporteringer til kommunestyret.

Forarbeidene til bestemmelsen er ikke helt tydelige på hvilke typer saker som skal forelegges kommunedirektøren. Det framgår av merknaden til bestemmelsen i Prop. 46 L (2017–2018) side 405 at kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg i saker som gjelder "gjennomførte kontroller". At forarbeidene bruker formuleringen "gjennomførte kontroller" kan indikere at det kun er i forbindelse med rapporteringer om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller at plikten til å forelegge saken for kommunedirektøren inntre.

Departementet mener likevel at man ikke bør legge for mye vekt på at forarbeidene bruker formuleringen "gjennomførte kontroller". Etter ordlyden til bestemmelsen skal kommunedirektøren gis uttalelsesrett i saker som "skal" oversendes til kommunestyret. Saker som "skal" oversendes til kommunestyret vil naturligvis omfatte alle saker som etter § 23-5 første setning eller forskrift om kontrollutvalg og revisjon skal oversendes. Etter forskriften har kontrollutvalget ikke bare plikt til å rapportere til kommunestyret om gjennomførte kontroller, men også om enkelte andre forhold. For eksempel følger det av forskriften § 3 at kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret dersom regnskapsrevisorens påpekninger etter kommuneloven § 24-7 til § 24-9 ikke blir rettet eller fulgt opp.

Departementet kan ikke se at ordlyden og forarbeidene samlet sett gir tilstrekkelige holdepunkter for å fastslå at kommunedirektøren kun skal gis anledning til å uttale seg i saker som gjelder gjennomførte kontroller. Dersom det var lovgivers intensjon å begrense kommunedirektørens uttalelsesrett på denne måten, er det nærliggende at dette ville kommet klarere fram av både ordlyden og forarbeidene til bestemmelsen.

Departementet vil også vise til at bestemmelsen i § 23-5 andre setning er en ren videreføring av kommuneloven av 1992 § 77 nr. 6 andre setning, se merknaden til bestemmelsen i Prop. 46 L (2017–2018) side 405. Forarbeidene og tolkningsuttalelsene til § 77 nr. 6 er dermed også relevante for forståelsen av § 23-5. I en tolkningsuttalelse fra 2010 (10/9262-ERA) la departementet til grunn at plikten til å forelegge saker for kommunedirektøren etter § 77 nr. 6 andre setning i hvert fall omfattet de sakene som kontrollutvalget skulle rapportere til

kommunestyret etter den tidligere kontrollutvalgsforskriften. Denne forskriften er nå erstattet av forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Departementet legger derfor til grunn at § 23-5 andre setning innebærer at kommunedirektøren iallfall skal gis anledning til å uttale seg i saker som etter § 23-5 første setning eller forskrift om kontrollutvalg og revisjon skal oversendes til kommunestyret. Det vil si at kommunedirektøren iallfall skal gis anledning til å uttale seg i saker som gjelder "resultatene" av kontrollutvalgets "arbeid", og i saker som etter forskriften §§ 3, 4 eller 5 skal oversendes.

Videre kan det også tenkes tilfeller der det ikke følger av lov eller forskrift at en sak skal oversendes til kommunestyret, men der saken likevel skal oversendes. Dette kan for eksempel være aktuelt der kommunestyret eksplisitt har bedt kontrollutvalget om at saken skal oversendes, eller der kontrollutvalget selv har bestemt at saken skal oversendes. Når det gjelder denne typen saker, legger departementet til grunn at spørsmålet om kommunedirektøren skal gis uttalelsesrett, vil avhenge av innholdet i saken. Departementet viser til at § 23-5 andre setning må ses i sammenheng med det alminnelige prinsippet om at en sak skal være så godt opplyst som mulig før et vedtak treffes. Man må derfor blant annet se hen til om en uttalelse fra kommunedirektøren kan bidra til å opplyse saken før kontrollutvalget skal behandle den.

Valg av revisjonsordning og revisor, og valg av sekretariat for kontrollutvalget

Det følger av § 24-1 tredje ledd at kommunestyrets vedtak om valg av revisjonsordning og revisor skal treffes etter innstilling fra kontrollutvalget. Videre følger det av § 23-7 sjette ledd at kommunestyrets vedtak om sekretariat for kontrollutvalget skal treffes etter innstilling fra kontrollutvalget. Bestemmelsene sier ikke noe om hvorvidt kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler denne typen saker.

Som nevnt følger det av § 23-5 andre setning, jf. første setning, at kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saker som gjelder "resultatene" av kontrollutvalgets "arbeid". Når kontrollutvalget avgir innstilling til kommunestyret om valg av revisjonsordning og revisor, eller om valg av sekretariat for kontrollutvalget, vil dette ikke være en rapportering om resultatene av kontrollutvalgets arbeid. Dette tilsier at kommunedirektøren ikke skal gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler denne typen saker.

Departementet vil vise til at både revisor og sekretariatet for kontrollutvalget skal være uavhengig av kommunens administrasjon. Dette skyldes at revisor har en viktig oppgave i å føre kontroll med administrasjonen. Videre har sekretariatet for kontrollutvalget en viktig oppgave i å forberede saker for kontrollutvalget, og i å påse at kontrollutvalgets vedtak blir iverksatt. At revisor og sekretariatet for kontrollutvalget skal være uavhengige av administrasjonen tilsier at kommunedirektøren ikke bør gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget skal behandle saker som gjelder valg av revisor og sekretariat. De

hensynene som begrunner at kommunedirektøren skal gis uttalelsesrett, vil etter departementets vurdering ikke gjøre seg gjeldende i denne typen saker.

Departementet er etter dette av den oppfatning at § 23-5 ikke innebærer at kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saker som gjelder valg av revisor og revisjonsordning, og valg av sekretariat for kontrollutvalget.

Budsjettforslag for kontrollarbeidet

Det følger av forskriften § 2 at kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret.

Når kontrollutvalget oversender forslag til budsjett for kontrollutvalget i kommunen, vil dette ikke være en rapportering om resultatene av kontrollutvalgets arbeid, jf. § 23-5 første setning. Dette tilsier at kommunedirektøren ikke skal gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler denne typen saker.

Kommunedirektøren har ansvar for det samlede budsjettet i kommunen. Det kan derfor argumenteres for at en uttalelse fra kommunedirektøren kan bidra til å opplyse saken før kontrollutvalget skal behandle den. På den andre siden vil departementet vise til at budsjettet for kontrollarbeidet har direkte betydning for omfanget av kontrollen med kommunens administrasjon. Departementet mener derfor at gode grunner tilsier at kommunedirektøren ikke bør gis anledning til å uttale seg i denne typen saker.

Departementet er etter dette av den oppfatning at § 23-5 ikke innebærer at kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saker som gjelder budsjettforslag for kontrollarbeidet.

Årsmeldinger for kontrollutvalget

Spørsmålet om kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg om årsmeldinger som skal oversendes til kommunestyret, vil etter departementets vurdering avhenge av årsmeldingens innhold. Dersom årsmeldingen inneholder opplysninger om resultater av kontrollutvalgets arbeid, legger departementet til grunn at kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg i saken, jf. § 23-5 første setning. Departementet viser til drøftelsene over og våre tidligere vurderinger i sak 10/9262-ERA.

Hvem som skal innhente uttalelsene fra kommunedirektøren

Når det gjelder spørsmålet om hvem som skal innhente uttalelsene fra kommunedirektøren etter § 23-5 andre setning, vil departementet vise til at bestemmelsen bare fastslår at kommunedirektøren skal "gis anledning" til å uttale seg. Bestemmelsen sier ikke noe om hvem som skal innhente uttalelsene fra kommunedirektøren. Departementet legger derfor til grunn at det er opp til kontrollutvalget i den enkelte kommune å avgjøre hvordan dette skal gjøres. En praktisk løsning kan være at sekretariatet for kontrollutvalget forelegger saken for kommunedirektøren som en del av sin saksforberedelse, jf. forskriften § 7.

Med hilsen

Ragnhild Spigseth (e.f.)
kst. avdelingsdirektør

Signe Bechmann
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Politisk sekretariat

Salten Kontrollutvalgservice
c/o Gildeskål kommune Inndyrveien 72
8140 INNDYR

Dato: 01.07.2020

Vår ref.: 20/10179

Deres ref.:

Saksb.: Berit Vestvann Johnsen

Salten kontrollutvalgservice

Dato 1/7-20

Jnr. 20/679

Arkiv nr. 413 9.4

Hjemmel u off.

Særutskrift fra kontrollutvalget 16/20 - Rapport forvaltningsrevisjon: Offentlige anskaffelser

Kommunestyre- 065/20, har i møte 18.06.2020 fattet følgende vedtak i saken:

Vedtak:

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Offentlige anskaffelser er forelagt kommunestyret i Fauske og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber rådmannen merke seg rapportens anbefalinger.
3. Kommunestyret vil særlig trekke frem og slutte seg til revisors anbefalinger, og hvor ordet «bør» skiftes ut med ordet «skal» i anbefaling 5-8.
 1. Fauske kommune skal sørge for å skrive anskaffelsesprotokoll i henhold til anskaffelsesforskriften.
 2. Fauske kommune skal sørge for å kunne dokumentere en beregning av anslått anskaffelsesverdi for alle sine anskaffelser i henhold til anskaffelsesforskriften.
 3. Fauske kommune skal sørge for å kunne dokumentere skatteattest før kontraktsinngåelse i henhold til anskaffelsesforskriften.
 4. Fauske kommune skal sørge for å kunne dokumentere egenerklæring og dokumentasjonsbevis i alle saker i henhold til anskaffelsesforskriften.
 5. Fauske kommune skal sørge for å kunne dokumentere en begrunnelse for alle unntak fra regelverket om offentlig anskaffelse.
 6. Fauske kommune skal lagre dokumentene for sine anskaffelser systematisk og samlet.
 7. Fauske kommune skal dokumentere en begrunnelse dersom de ved vesentlig overstigelse av anskaffelsesverdien ikke kjører ny konkurranse.
 8. Fauske kommune skal sørge for at habilitetsvurderingen kan dokumenteres.

Med vennlig hilsen

Berit Vestvann Johnsen
Formannskapssekretær

Detta dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

SAK 31/20

Eventuelt

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
10.09.2020

Vedlegg:

Forslag til vedtak:

Inndyr 3. september 2020

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget